

Ob letošnji Veliki noči

Tudi letošnja Velika noč se nam prikazuje v temni perspektivi. Pa ne samo nam: vsej Evropi in vsemu svetu. Na vseh kontinentih sveta besni krvava vojna, v kateri plamte mesta in vasi. V tej krvavi moriji je bilo po bližnjem stoletju ljudi, v nji je padlo — kakor še nikoli v nobeni vojni poprej — tisoče nedolžnih otrok in žena. Se nikoli v zgodovini človeštva niso bili otroci, žene in starčki tako strašno mrcvarjeni in mučeni, in še nena vojna ni bila tako vseuničujoča kakor je sedanja. Našo rojstno domovino je zadela največja katastrofa in v nji se odigrava tragedija, ki nima mej. Naše ljudstvo je izpostavljeno najsilnejšemu besu krutih okupatorjev, toda kljub temu ne klone duha ne srca. Jugoslovanski narod se junaško upira stokrat močnejšim nacifašističnim silam, toda ves njegov odpor bo zaman, če ne pride kaj kmalu osvoboditev v obliki zavezniške ofenzive. In kmalu, sicer bo prepozno! Iztrebljenje poldrugmilijonskega naroda ne bo vzelo mnogo časa sadističnim trinošcem, ki so mojstri v umetnosti surove in prefrigane, kot tudi z znanstvenimi pripomočki izvedene morije. Zdi se, kakor da se svet trese v svojih temeljih. Ono, kar je še nedavno izgledalo kot trdno in stabilno, se ruši — nekje počasi, drugod naglo, kakor po sunkih silnega potresa. Koncem preteklega stoletja so bili dogovori in pogodbe nekaj velikega in svetega, danes so krpe papirja. Meje med posameznimi deželami niso bile zatvornice ljudem ne materialnim dobrinam, najmanj pa kulturnim tečevinam.

Danes so meje plotovi, za katerimi ječe v strašnem tpijenju po fašizmu poraženi narodi.

Toda kljub vsemu temu, se nam za letošnjo Veliko noč nudi svetlejša slika od lanske. Vsa znamenja kažejo, da se gorje približuje svojemu koncu in da bo morda še pred letom osorej obračunano s krvniki in klavci nacifašizma. V Rusiji in Afriki se že poraja prvi odsvit nove zarije človeškega Vstajenja.

V želji in trdni nadi, da bomo danes leto praznovali bolj radostno Veliko noč, želimo vsem našim slovenskim bratcem, ki so nam v prvi vrsti omogočili to izdajo, vsem našim naročnikom, prijateljem in somišljenikom srečne in vesele praznike.

Uredništvo in upravnništvo Enakopravnosti.

DAR POMOŽNI AKCIJI

Mr. John Bukovnik, naš poznani slovenski fotograf, ki ima svoj atelje na 760 East 185 ceste, je daroval pomožnemu odboru vsoto pet dolarjev, ker se ni mogel udeležiti nedeljske prireditve. Hvala lepa zavednemu odboru! — Tako je daroval pomožnemu odboru Mr. August Kollander, ki ima potniško pisarno v Slovenskem narodnem domu, tudi deset dolarjev, ker ni bil v dvorani, ko se je vršilo nabiranje prostovoljnih prispevkov. Hvala tudi temu poznane- mu in zavednemu Slovincu! Da bi oba imela dosti posamelecev. Mr. Joseph Okorn, ki je bla- žnjak lokalnega odbora št. 2, P.O. SS, bo prav rad sprejel kak nadaljni prispevek.

Postojanka SANS-a

Direktorij Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. je sklenil na zadnji direktorski zbor, da bo sklical skupaj vsa slovenska organizirana društva, klube in ustanove v bližini doma, da se organizira podružnica ali postojanka Slovenskega ameriškega narodnega sveta v okrožju S. N. doma na St. Clairju. Seja se bo vršila na večer 30. aprila 1943 v dvorani št. 1 SND, novo po- ravnane. Pričetek ob osmi uri zvečer. Drugi eden bo prioben zvečer. Poziv na vse obstoječe slovenske skupine v okrožju S. N. D. Ne pozabite prečitati ta poziv, ko bo prioben.

Novorojenka

Vile rojenice so se zglasile pri družini Mr. in Mrs. Joe De- jank, dne 9. aprila, in pustile v spomin zalostno hčerko, ki je ob rojstvu tehtala osem funtov in sedem unc. Družina živi na 864 E. 27 St. — Čestitamo!

Sovjetska Zveza časti češke junake

Češki poročnik in češki general sta bila odlikovana z najvišjima redovima Sovjetske zveze in armade.

MOSKVA, 20. aprila. — Češka armada, ki se bori ob strani sovjetskih armad, si je stekla že javno pohvalo ruske vlade, ki je odlikovala že 87 vojakov češke armade.

Med temi odlikovanji je tudi najvišje odlikovanje rdeče armade — Junak Sovjetske Zveze — s katerim odlikovanjem je bil po smrti odlikovan češki poročnik Otokar Jaroš, ki je padel, braneč neko vas pred napadom nemških tankov.

Z najvišjim odlikovanjem Sovjetske Zveze — z Ljeningovim redom — pa je bil odlikovan poveljnik češke armade, general Ludvik Svoboda.

General Svoboda je izjavil tekom nekega intervjuja, da so češke jedinice pod vrhovnim poveljstvom dr. Edvarda Beneša, predsednika češkoslovaške republike, ki je zdaj v Londonu.

Peter Smiciklas umrl

Snoči ob 7:45 uri je po 16 mesečni hudi bolezni umrl na svojem domu Peter Smiciklas, pionir hrvatskih naseljencev. Pokojni je dočakal 70 let starosti. V Ameriko je došel kot 18-letni mladenič, leta 1890 iz Sošić, pri Beli Krajini ali Zumberški okraj.

Podlegel je sladkorni bolezni. V prvih letih naselja je družina mnogo potovala po zapadnih državah, kjer so se nahajale rudotopilnice v Montani in Colorado. Bil je pri ustanovitvi cerkve sv. Nikolaja in društva. Pokojni zapušta soprogo Heleno, rojeno Popovič, sina Nikolaja, ki je s svojo družino živel istotam, in tri vnuke. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St. v soboto jutraj ob 9. uri v cerkev sv. Pavla ter nato na Calvary pokopališče.

Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali pa naše sožalje!

Koncert "Zvona"

Pevski zbor "Zvon" priredi svoj koncert na Materin dan, dne 9. maja, ob 7:30 uri zvečer, v Slovenskem narodnem domu na E. 80. cesti. Vstopnice so že sedaj v predprodaji in se jih lahko dobi pri pevcih in podpornih članih društva "Zvon". Društvo "Zvon" si je zopet nabavilo vojnišnih bondev za \$1.000, preje pa jih je že kupilo za \$200. Pevci in pevke se prijazno priporočajo za obilen poset na koncertu.

Nov grob

Po daljši bolezni je umrl na svojem domu Frank Hribar, star 62 let. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti na 1253 E. 60 St. Podrobnosti bomo poročali jutri. Pogreb oskrbuje Zakrajškov zavod.

Darovi SANS

Društvo "Naš dom" št. 50, S. D. Z. in podružnica št. 47 S. Z. so darovali po \$5.00 za akcijo SANS pri podružnici št. 21. Tudi posamezniki v naselbini teh društev so že prispevali lepo vsoto, za kar se jim odbor iskreno zahvaljuje.

Dar S. N. muzeju

Mesto cvetlice za krsto pokojnega Louis Stoparja, je daroval Mr. Louis Seme, gostilničar na 6507 St. Clair Ave., \$5 za podporo Muzeja, za kar se mu vodstvo prav lepo zahvaljuje in želi, da bi se našlo še več posamelecev. Mr. John Lokar, št., pa je daroval \$1.00.

Vstajenje

ALOJZ GRADNIK

Teško v sluznem blatu mračna vrsta stopa, stopa; ni še konec klanca, ni še konca bilj in roženkranca. Težka je, pretežka črna krsta.

Jama čaka. Zemlja črna sprimi v svoje ga naročje, da v zavetju varnem ga hladila boš v poletju, toplorodna grela boš ga v zimi.

Naj živi vsevdilj življenje grude, naj budi se, kot spomladi njiva, ko spočiva se, naj mu pokriva beli prt odrevenele ude.

Z roko naj zajema žitna zrna naj jih šteje, naj jih blažen seje, naj se z zrelim klasjem v soncu smeje, mrk trpi naj od togote trna.

In naj duh, naj duh njegov ne zgine, naj bo v hiši, v prsti, v mukah več, da bo se v bridkosti truda srečen, ki v njegove stopil je stopinje.

Slovenski vojak ranjen

Andrew Schuster

Pvt. Andrew Schuster, sin slovenskih staršev Mr. in Mrs. Andrew Schuster, 1131 Norwood Rd., je bil v hudi bitki v Casablanci trikrat ranjen. Mladenič, ki je star 23 let, je prišel na obisk k svojim staršem, potem ko je nekoliko okrevljal od svojih poškodb.

Njegova zgodba o poteku in napadu osištih vojakov je pretesljiva a obenem zanimiva. Bil je med prvimi skupinami ameriških vojakov, ki so dospeli v Fedelo in Casablanca. Kakor pripoveduje, so pričakovali, da se bodo pri invaziji francoski vojniki brez upora podali, a čim so prestopili v Fedelo, so jih Francozi, ki so bili pod vplivom osištca, močno napadli. Francozi so bili ravno tako krvičejni in zahrbtni v svojih napadih kot Japonci.

Schuster je bil ranjen, ko ga je šrapnel francoskih bomb dvakrat zadel v hrbet. Dočim je ostal pri zavesti, pa je bil od pasu dol paraliziran. Kmalu zatem je zopet prav blizu njega eksplodirala bomba, a je čudovito ušel poškodb. Splazil se je v luknjo, kjer se je zagrebel, da bi se je obvaroval nadaljnjih napadov, a šrapnela druge bombe ga je zadela in mu odbila čelado iz glave. Tedaj pa je dobil poškodbe v ozadju glave. V luknji se je nahajal osem ur, predno je bil rešen in prenešen v vojaško bolnišnico, kjer se je nahajal več časa.

Sliko posodil iz prijaznosti Plain Dealer

Asesment

Tajnica društva "Cvetoči Noč" št. 450 SNPJ sporoča, da bo pobirala asesment v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., v ponedeljek, 26. aprila, kar naj članstvo upošteva.

Nobenih stikov s sovražniki

Na dopust do 1. maja je prišel Pfc Robert (Bob) Blatnik, Hq. Ca. 2nd Bn., 134 Infantry, A.P.O. No. 35, Camp Rucker, Ala. Prijatelji in znanci ga lahko obiščejo na domu 6304 St. Clair Ave.

Naši fantje-vojaki

Pfc. Louis Trebar, 1281½ E. 55 St., sin Mr. in Mrs. Louis Trebar, je prišel za 10 dni na dopust iz Camp Breckenridge, Kentucky, kjer se nahaja pri zdravniškem koru. Pred svojim odhodom k vojakom je imel eno najpopularnejših orkestrorov v naselbini, ki je igral na številnih priredbah, in tudi sedaj je vodja godbe pri svojem oddelku. Pri vojaki se nahaja šest mesecev. To je njegov prvi dopust in igral bo za plesno priredbo v Twilight Gardens, v Willoughby, O., kjer je tudi preje redno igral.

Mrs. Mary Kuhel, 16321 Arcade Ave., ima dva sina pri vojaki, Eddie se nahaja v Islandiji, Frank pa v Floridi.

Albert Oker, sin Mr. in Mrs. Joseph Oker, 441 E. 157 St., se nahaja v Navy Air Corps.

Mr. in Mrs. Frank Secnik, 1284 E. 170 St., imata sina Franka pri vojaki. Njegov naslov je: Pvt. Frank A. Secnik Jr., Co. "D", 63rd Bu., 13 T.N.G. Reg't, Camp Robinson, Arkansas.

Pred tremi tedni je bil poklican v vojaško službo John Terlep, ml., sin Mr. in Mrs. John Terlep, 15501 Lucknow Ave. — Prijatelji mu lahko pišejo na sledeči naslov: Pvt. John Terlep, Co. "E", 2nd Ord. Tng. Reg., Aberdeen Proving Grounds, Md.

Marvin R. Rossa, Seaman Second Class, sin Mrs. Angela Rossa, 814 E. 156 St., je prišel na dopust za devet dni iz Great Lakes Naval Training Station, Ill., kamor se bo povrnil v nedeljo večer. Nadaljeval bo študije za avijacijskega mašinskega pomočnika.

Na dopust do 1. maja je prišel Pfc Robert (Bob) Blatnik, Hq. Ca. 2nd Bn., 134 Infantry, A.P.O. No. 35, Camp Rucker, Ala.

Prijatelji in znanci ga lahko obiščejo na domu 6304 St. Clair Ave.

SESTANEK PREDSEDNIKOV ZED. DRŽAV IN MEHIKE

Predsednika sta proglasila bratstvo v orožju ter izjavila, da je konec medsebojnega izkoriščanja

PREDSEDNIK ROOSEVELT INSPICIRAL VOJAŠTVO V JUŽNIH DRŽAVAH

Snoči se je doznalo, da je podvzel predsednik Roosevelt inspekcijsko turo po južnih državah, kjer je obiskal mnogo vojaških taborišč ter prestopil tudi mejo republike Mehike, odkoder je z mehiškim predsednikom vred govoril po radiu mehiškemu in ameriškemu ljudstvu. Oba predsednika sta poudarjala važnost solidarnosti in dobrega sosedstva, ki vlada med vladama in narodoma obeh držav.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da je zadovoljen z rezultati svoje inspekcije, ker je prepričan, da je ameriško vojaštvo dobro pripravljeno za velike naloge, ki ga čakajo v Evropi.

Sestanek v Monterreyju

MONTERREY, Mehika, 20. aprila. — Predsednik Roosevelt in predsednik Avila Camacho sta danes proglasila bratstvo v orožju ter zagotovila, da ne bo nikoli več ena skupina v eni državi izkoriščala drugo skupino v drugi državi.

Predsednika sta se sestala na vlak, nakar sta se odpeljala v naselbini, ki je igral na številnih priredbah, in tudi sedaj je vodja godbe pri svojem oddelku. Pri vojaki se nahaja šest mesecev. To je njegov prvi dopust in igral bo za plesno priredbo v Twilight Gardens, v Willoughby, O., kjer je tudi preje redno igral.

Predsednika sta si s svojim spremstvom ogledala mehanizirano divizijo mehiške pehote, nakar sta se odpeljala v Patio, kjer je bila pripravljena večerja.

General Mihajlovič sporoča, da čaka s svojimi četniki invazije Balkana

Vodja četnikov sporoča, da bo udaril takoj, čim bodo zavezniške armade vdrle na Balkan. — Pravi tudi, da ne sodeluje z osištcem.

LONDON, 20. aprila. — General Draža Mihajlovič je sporočil danes iz svojega tajnega glavnega stana v gorah, da je armada njegovih četnikov pripravljena za napad osištih čet v trenutku, ko bodo zavezniški vdrli na Balkan.

Do tega časa pa bodo igrali četniki "igro čakanja," prekinjeno samo po posameznih spopadih s četami osištca in z organizirano sabotažo.

Zanikanje sovjetskih obtožb General Mihajlovič, ki je tudi vojni Minister v jugoslovanski vladi, je zanikal ponovne obtožbe sovjetske vlade, češ, da je on v stikih in sodelovanju z nemškimi, italijanskimi in drugimi avtoritetami osištca. Sovjetji namreč trdijo, da se je Mihajlovič pridružil četam osištca v njihovem boju proti partizanom.

"Ta trditev je brez podlage," je izjavil Mihajlovič, "ker nimamo niti stikov z Italijani."

Nobenih stikov s sovražniki "Jaz se nisem še nikoli sestal z italijanskimi generali, čeprav je bilo od njihove in celo od nemške strani izvedenih že več tozadevnih poizkusov. Vse te poizkuse sem z gnevom zavrnil."

"Pred nekaj dnevi so poizku-

Vest iz Bolgarije

Uboj predsednika odbora za zunanje zadeve v bolgarskem sobranju.

BERN, 15. aprila (New York Times). — Sotir Janev, Nemcem naklonjeni predsednik odbora za zunanje zadeve v bolgarskem sobranju, osebnih svetovalec kralja Borisa in urednik poluradnega lista Slovo, je bil dne 15. aprila zjutraj ubit na pragu svoje hiše v Sofiji. Ubijalec je pobegnil in izginil v zmešnjavi, ki je nastala.

Nekateri ljudje, ki so prizoru prisostvovali, trde, da je bilo dvoje morilcev, o katerih očitki zatrjujejo deloma, da sta bila dva turška dijaka, a deloma, da sta bila dva Rusi.

Spori med različnimi strankami so se tako poostriili, da je prišlo do demonstracij in celo do tega, da je množica poskušala prodreti proti kraljevemu dvoru. Potiica je uporabljala palice, in celo tudi strelno orožje. Dozdaž še ni zanesljivih podatkov o tem, koliko je bilo mrtvih ali ranjenih — nepotrjene govorice omenjajo 200 žrtev. Večina izginjencev je bila "anti-nacionalna", t. j. Rusom naklonjena.

Janev je bil velik prijatelj osištca in je z vso udanostjo podpiral njegovo politiko.

General Mihajlovič sporoča, da čaka s svojimi četniki invazije Balkana

Vodja četnikov sporoča, da bo udaril takoj, čim bodo zavezniške armade vdrle na Balkan. — Pravi tudi, da ne sodeluje z osištcem.

LONDON, 20. aprila. — General Draža Mihajlovič je sporočil danes iz svojega tajnega glavnega stana v gorah, da je armada njegovih četnikov pripravljena za napad osištih čet v trenutku, ko bodo zavezniški vdrli na Balkan.

Do tega časa pa bodo igrali četniki "igro čakanja," prekinjeno samo po posameznih spopadih s četami osištca in z organizirano sabotažo.

Zanikanje sovjetskih obtožb General Mihajlovič, ki je tudi vojni Minister v jugoslovanski vladi, je zanikal ponovne obtožbe sovjetske vlade, češ, da je on v stikih in sodelovanju z nemškimi, italijanskimi in drugimi avtoritetami osištca. Sovjetji namreč trdijo, da se je Mihajlovič pridružil četam osištca v njihovem boju proti partizanom.

"Ta trditev je brez podlage," je izjavil Mihajlovič, "ker nimamo niti stikov z Italijani."

Nobenih stikov s sovražniki "Jaz se nisem še nikoli sestal z italijanskimi generali, čeprav je bilo od njihove in celo od nemške strani izvedenih že več tozadevnih poizkusov. Vse te poizkuse sem z gnevom zavrnil."

"Pred nekaj dnevi so poizku-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UVOD K BORBAM BRATOV

I.

Zdaj bo približno leto dni, odkar je objavilo časopisje prve vesti, da četniki generala Mihajlovića, jugoslovanskega vojnega ministra, sodelujejo z Italijani v skupni borbi proti drugi jugoslovanski skupini upornikov, ki se nazivajo partizani. Jugoslovanska vlada si je, naravno, prizadevala zanikati ali omalovažiti te vesti, češ, da ne odgovarjajo resnici, itd. Toda, ker so se te vesti trdovratno vzdrževale, jih ni bilo več mogoče kar enostavno zanikati, zato je njena JIC agencija končno priznala, da so bili res takšni posamezni slučajji, da so pa Mihajlovićevi častniki, ki so vzdrževali te stike z Italijani, disciplinirani ali odpuščeni. Tozadevno priznanje smo brali tudi v tukajšnjem sosednem dnevniku, ki zagovarja Mihajlovića in njegove četnike. Iz tega torej sledi, da je tako sodelovanje res obstojalo in morda še obstoja.

Meseca oktobra so se pričele pojavljati v velikem ameriškem časopisju vesti, iz katerih je bilo razvidno, da Mihajlovićevi četniki niso edini borci v Jugoslaviji, ki izvajajo odpor proti osišču. Meseca decembra je pričelo o tem dejstvu razpravljati tudi časopisje v Angliji. Končno so posegle v to zaveznike vlade, nakar sta Mr. Elmer Davis in general Eisenhower javno priznala Mihajlovića. Toda dne 18. februarja letošnjega leta so objavili največji londonski dnevniki na svoji prvi strani senzacionalno vest, da je sovjetska vlada formalno obvestila jugoslovansko vlado v Londonu, da je v posesti dokazov o Mihajlovićevo-italijanski vojaški kooperaciji proti partizanom. To je bilo objavljeno v časopisju dne 18. februarja, kar pa splošna javnost ni vedela, je bilo to, da je sovjetska vlada poslala jugoslovanski vladi sličen memorandum že lansko poletje.

Kaj se prav za prav dogaja v Jugoslaviji?

Jugoslavija je postala žrtev Nemčije v aprilu leta 1941. Jugoslovanska gerilska vojna pa se je pričela v poletju istega leta, takoj po pričetku rusko-nemške vojne. Ostanke redne-jugoslovanske armade, komunisti, podžgani po novi ideji, kmetje, ki so se zatekli v gozdove, dijaki in intelektualci, ki so se morali odpovedati svojim študijam in poklicem, vsi ti so zaslužili svojo priliko v Hitlerjevem napadu na Rusijo ter se pričeli zbirati v malih skupinah, vedno pripravljenih za akcijo. Središče atrakcije sta bila dva vzora: takratni polkovnik Mihajlović s pokojnim polkovnikom Putnikovićem in nekaterimi drugimi srbskimi častniki — in dobro trenirani, fanatični komunisti.

Med tema dvema spajajočima se skupinama pa se je že takoj v početku pojavilo nesoglasje glede strategije. Mihajlović je — kot vojak in strateg — priporočal previdnost in odlog velikopoteznih operacij. Srbski komunisti, ki so globlje razumevali politične emocije ljudstva, pa so zahtevali takojšnjo akcijo. Podprti po ogromni večini kmetjskega ljudstva kakor tudi po inteligenici, so se brez Mihajlovića vrgli v vojno. Omamljeni po nenadnem napadu, so se Nemci v neredu umaknili pred samimi vrati Beograda. Nato pa so Nemci udarili nazaj, porušili z bombniki in oklopnimi kolonami kraj Užice ter se tako strašno masčevali nad nedolžnim prebivalstvom, da je bil Mihajlović po ljudski volji in zahtevi prisiljen, vreti svoje četnike v bitko.

Meseca maja istega nesrečnega leta, 1941, je pozval Heinrich Himmler, načelnik nemškega Gestapa, Evgena Kvaternika, Paveličevega oprodo, k sebi v Berlin. Boječ se, in sicer ne brez vzroka, da bo nemška invazija Rusije dvignila na Balkanu splošen upor, je predložil Himmler Kvaterniku sledeč diabolichen načrt: ustaši, to je Paveličeva fašistična milica, naj pomagajo Nemčiji s tem, da izvedejo na Hrvaškem, — v preventiven namen in v pomoč Nemčiji — splošen masaker ali pokolj Srbov. Kvaternik je odšel iz Berlina domov, nakar je bil v Hrvatski poklanjen po ustaših — kakor so naznanjala poročila — 300.000 Srbov, ko so Nemci meseca junija in julija leta 1941 vpadli v Rusijo. Ta grozna stvar ni preprečila ju-

goslovanske revolte, izzvala pa je nek drug Himmlerjev namen: ustvarila je večno sovraštvo nekaterih Srbov do Hrvatov.

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

SRBI, HRVATJE IN SLOVENC

Ideja jugoslovanstva ni bila po mojem prepričanju med Hrvatimi nikdar doma. Res so imeli v preteklih dobah nekaj velikih zagovornikov jugoslovanstva, med narodom samim pa ni bilo nikdar navdušenja ali pojmovanja, še manj kakega odziva.

Kolikor je ta ideja ostala živa med njimi, je bilo največ iz Dalmacije in njenih otokov. Tam so ljudje, ki so izkusili dosti sveta in videli, kako žive drugi narodi. So to čisto drugi ljudje, kakor banovinski Hrvati, kar je naravno. Zakaj banovinci imajo bogato zemljo, ki jim daje vsega — Dalmatinci imajo samo morje, ki jim daje takorekoč edini dohodek.

Če človek premišlja naše Hrvate, ne ve, ali bo se smejal ali jezil. V neki kanadski naselbini so imeli neko soboto veliko jugoslovansko zabavo — Slovenci, Hrvatje in par Srbov. Vse je bilo jugoslovansko in navdušenje je kipel do vrha, ko so povdarjali govorniki geslo: vsi za enega, eden za vse. Srbi, Hrvatje in Slovenci smo eno, edinstveno in nedeljivo telo.

To je bilo torej v soboto. V nedeljo je prišel nekdo iz razvpitega hrvaškega Pittsburgha. Imel so nekaj sestaneč, katerega posledica je bila, da so bili prihodnji ponedeljek Hrvatje zopet samo — Hrvatje. Če bi bil kdo vtignil naslednji torek prirediti zopetno zborovanje, ne bi hotel reči dvakrat, da bi ne bili Hrvatje zopet — jugoslovani.

Spomnim se večkrat na pokojnega Mladineu, ki je poznal svoj narod do dna njegove duše. "Vam je lahko, ker imate material kakor zdrava ledina. A mi Hrvatje? Glejte, nas je trikrat toliko kot vas v Ameriki — vi imate pet dnevnikov — mi nobenega. To nam pove celo povest."

Narod, ki malo čita, navadno dosti posluša. Hrvatje poslušajo. Koga — to se ne vpraša. Govorniki so vsi, kolikor jih je, ker imajo to nesrečo, da je njihov jezik lep, tekoč in blagolasen. To vem iz lastne izkušnje. V stiku s Hrvatji in Srbi sem se nehoti nalezal njihovega jezika in se ga večkrat tudi poslužim. In verjemite mi, da mi gre veliko bolj gladko, kakor če govorim v našem slovenskem jeziku. Ker ni to književna hrvaščina in ker ima gotov primes slovenskih besedi, jo imenujem — jugoslovanski jezik.

S tem, da je hrvaški narod navezan največ na svoja ušesa, nehoti zadenem na drugi žebelj — hrvaške vodje, poglavni, politike in drugo podobno sodro.

Da bi prehajal v podrobnosti, je nepotrebno, ker jih je preveč. Pribijem le par faktov, kateri sami na sebi govore cele knjige.

Hrvatje so imeli v prejšnji Austro-Ogrski precej avtonomije. Ljudske šole so bile popolnoma v področju hrvaškega zaboru. Kdo je kriv, da so Hrvatje danes dvesto let v kulturnem razvoju za Slovenci?

Na gospodarske polju je zopet enako vprašanje. Hrvatje imajo veliko bolj rodovitno zemljo, kakor mi, Slovenci. A Hrvat na tisti zemlji strada, ker ga ni nikdo učil, kako se gošpodari, kako napreduje, kako kultivira.

Zopet od druge strani: koliko

je Hrvatov v Ameriki na farmah, ne vem. Najbrž dosti ne, ker se nikdar ne sliši o kakem uspešnem hrvaškem farmerju.

A Slovenci? Imamo nekaj velikih naselbin, precej naših ljudi je tudi v državi New York kakih dvestopetdeset milj od New Yorka. Pokupili so največ zapuščene in izprane farme — v nekaj letih so dvignili produkcijo tako, da spadajo danes naše farme med najlepše in najboljše tiste okolice.

Hrvaški narod je revež v rokah svojih voditeljev, je bil od nekdaj in je še danes. Narod sam je dober in poraben — a manjka mu iskrenih ljudi, ki bi se žrtvovali zanj. Ker samo poslušajo, razpada v vsemogoče skupine, ki ga izkoriščajo do belih kosti.

Med Hrvatimi torej ni bilo dosti jugoslovanstva, ko se je rodila Jugoslavija. Danes ne samo, da ga ni nič — sega to še nižje, daleč pod ničlo.

Tragična je usoda Hrvatov v današnjem svetovnem položaju in njihov izbruh napram Srbom je nekaj, kar bo tirjalo velike obračune v povojnem svetu. In zasluge za vsa ta obžalovanja vredna dejanja imajo hrvaški voditelji, politiki, poglavni in podobna zverjad.

Ker se mislim od časa do časa vrniti med naše Hrvate, zato se mi zdi najbolj umestno, da jih pustim zaenkrat. Pribijem le eno: jugoslovanstva ni med njimi.

Pridemo še mi Slovenci. Tudi pri nas je bilo jugoslovanstvo od kraja samo ideja, ki je živovarila, ki nas je srečevala slednji dan, a se nismo nikdar potrudili, da ji bo izkristalizirali in proučili, kakšna je in kaj naj bo v njenem bistvu. V vsakem Srbu in Hrvatju smo najprej videli jugoslovana. Če bi bil Srb to, kar ni bil, Hrvat to, kar ni bil, bi bila ideja zagorela v narodu in jugoslovanstvo bi res pomenjalo nekaj.

Ker ni imelo jugoslovanstvo nikdar pozitivnega bistra, smo si ga tolmačili posamezniki le prema glavnim potezam. Te so bile: združiti vse južne Slovence v celoto, katere naj dobi pogosto gotovo skupnost, da postanemo en narod z enim jezikom. Prišli pa smo tako daleč, da jugoslovanstvo pomenja danes samo nekdanji domači liberalizem, vse drugo pa ostane, kakor je bilo: Slovenec je Slovenec, Hrvat je Hrvat, in Srb je Srb.

Ko bi imeli med nami ljudi, ki bi razglaševali, kaj nas veže in ne, kaj nas dela in kaj ne, bi bilo vse drugače, kakor je. Zakaj jugoslovanstvo ima v resnici toliko skupnosti, da nehoti prehajamo drug v drugega, pa če hočemo ali ne.

Kaj je razlike med Slovencem in Hrvatom? Reka Kulpa meji slovenske kraje od hrvaških. Torej: na eni strani so Slovenci, na drugi Hrvatje. Oboji pa govore en isti jezik. Če pošljete otroka v slovenske šole, postane Slovenec, če ga v hrvaške, postane Hrvat.

Kako se to lahko hitro in temeljito izpremeni, vidimo najbolj v naših državah. Kaj so naši otroci? Devedindevdeset odstotkov popolni Američani. Mogoče jih je en ali dva odstotka, ki govorijo in pišejo naš jezik, mogoče jih ne nadaljnjih pet do deset odstotkov, ki deloma se razumejo in govorijo slovensko. To je pa tudi vse in ne pomenja dosti, zakaj duše naših otrok niso več naše.

V eni sami generaciji — taka prememba. Človeku se zdi skoraj nemogoče, a je res, ker je dokaz med nami.

Koliko ložja in naravnejša bi

bila spojitve med jugoslovani ko imamo takorekoč en sam jezik, ki se preliva od trdega gorinjskega narečja do mehke srbo-hrvaščine.

Če ni skoro nobene razlike med obmejnimi Slovincem in Hrvatom, kaj naj šele rečem o Srbih in Hrvatih. Po Mladineu sem stavil sledeča vprašanja:

"V hrvaškem selu živi med Hrvatji par srbskih družin. V čim se ločijo to od Hrvatov?"

"V ničemer. Če so človeka nesli po rojstvu v katoliški cerkev, je bil Hrvat, če so ga nesli v pravoslavno, je bil Srb."

"Če Hrvat ali Srb izgubita vero, kaj sta potem?" poizvedujem.

"To kar bi jaz rad vedel. Zakaj beseda Hrvat ali Srb zaznamkuje samo versko pripadnost, in ne narodno. Oba govori ena sama jezik."

Jugoslovani smo ena sama celota, pa če hočemo ali nečemo. Ta ideja se bo uveljavila sama od sebe, če v današnjem svetu ne, pa v bodočem. Zakaj resnica je ena: doba vsega majhnega je minila. Malo podjetje, mal trgovec, mala kmetija, mala skupina in majhen narod — vse to je danes samo še zgodovina.

IVAN ALBREHT:

MOJ OČE

Hotedrska je na naši strani zadnja vsa ob cesti iz Logatca v idrijo. Nekdaj je prijazna vasica, ki je hkratu sedež občine, živela primeroma v blagostanju. V prvem desetletju tega stoletja nas je bilo iz vasi same nekoč hkratu v šolah 11 študentov in študentk (6 moških in 5 žensk). Vse so nas vzdrževali starši. Že ta okolnost sama zgovorno pove, kakšne so bile tedaj gospodarske razmere v tej vasi.

Danes je drugače. Gospodarska stiska je življenje precej spremenila, zlasti pa kvarno vpliva bližina meje, ki poteka tu tako, da je ostal del občine v Italiji. Tam je tudi velik del hotelenskih gozdov, senožeti in njiv.

Kakor pa se je v marsikaterem oziru dosti spremenilo, tako je vendar ostala neokrnjena življenska žilavost naših notranjskih kmečkih korenin.

Pri nas spada sedaj med najstarejše stari Gregorevec, kakor se reče po domače, moj oče Franc. Kadarkoli sem v zadnjih dvajsetih letih prišel domov in sva se ob odhodu poslavljala, mi je vselej ponovil:

"Srečno hodi! Mislim, da sva se zdaj videla zadnjikrat."

Pa sva se vendar videvala še in še ter primeroma čvrst še obhajal lani svoj 91 rojstni dan.

Rodil se je na adventni Smaren 8. decembra 1848 kot sin kmečkega dninarja Stefana Albrehta, mati pa je bila Ana, daljna sorodnica črnovrških Lampetov in Cigaletov. Otrk je bilo dosti, vendar sta skrbna roditelja vse odgojila in ni bilo nikomur posebno hudo v življenju.

Kot pobič je moj oče moral že zgodaj sam pomagati pri delu za vsakdanji kruh, kot "poganjč" pri vačkem čredniku. Pozneje se je izučil za strojarja, je nekaj časa pomočnikoval in se še kot fant osamosvojil.

Takrat je bilo drugače ko

pisali pri hiši — in se z njo 10. junija 1874 poročil.

— Ja, fant — mi pravi — takrat se nismo jemali kar tako na korajžo. Do poroke sem si prihranil nekaj lepih tisoč goldinarjev in sem kupil Logarjev mlin z žago in gruntom. Tako sem iz strojarja postal mlinar in kmet. Da bom kdaj gospodaril na Gregorjevem, se mi ni niti sanjalo, ker je tvoja mati imela še živega starejšega brata Jožeta, ki je bil določen, da prevzame grunt.

Nedavno je ta tvoj stric zbolel, pljučnico je dobil in umrl. Tedaj mi je tast, tvoj stari oče Jožef Korče ponudil grunt, ki sem ga 24. aprila 1880 tudi res prevzel.

Tako sem postal Gregorevec in je tvoja pokojna mati postala gospodinja v svoji rojstni hiši. Logarjevo sva prodala in prišla sem. To so bili trdi časi. Grunt je bil precej zanemarjen — tvoj stari oče je bil bolj vajen gostilne, ki sem jo jaz rajši opustil — poleg tega pa sem prevzel dvojne stare: očeta in mater tvoje matere in očeta in mater njene matere. Preužitka so si izgovorili veliko, dolga je bilo precej in povsod je klicalo vse po popravilu. Vendar smo vse premagali in si pomagali pokonci.

Ko sem grunt prevzel, je bila v hlevu ena sama krava, poleg nje pa konj, ki je bil na eno oko slep; ko sem pa grunt v februarju 1909 izročil tvojemu bratu Jožefu, je stalo v hlevu 24 lepih goved, smo imeli pri hiši že precej poljedelskih strojev in so bili tudi gozdovi lepo zaraščeni.

— Kako je bilo drugače? Saj sam veš. Kaj bi ti pravil! Vse življenje je bilo delaven dan. Otrk vas je bilo devet. Zdjaj krst, zdaj pogreb, to se je kar vrstilo pri nas. Z materjo sva delala kakor mravlje in vsi ste morali delati.

Ker je bil dober gospodar, so očeta kmalu poklicali tudi v vaško javno življenje. Bil je dolga leta občinski odbornik, cerkveni ključar, član krajnega šolskega odbora in okrajnega cestnega odbora, sirotinski varuh in kar je drugih takih poslov na kmetih, tako da skoraj ni bilo nedelje brez "gospode" v naši hiši. V letih 1902 do 1904 je tudi županoval in je bil zadnji napredni župan v Hotedrsici pred svetovno vojno.

Sam se čudim, kako je primeroma šibki mož mogel vzdržati toliko življenskih udarcev, kakor ga poslušam. Več ko dvajset let je trajala pri naši vojni živini neka kožna bolezen, ki je nikakor ni bilo mogoče zatreti. Po posredovanju okrajnega živinovozdravnika, že pokojnega G. Majdiča, smo nekoč bolnega vola poslali celo na veterinarsko visoko šolo na Dunaj. Oče je podri vse hleve, sežgal vso stelo in vse, kar je bilo lesenega, prodal vso živino in po živinovozdravniki navodilih razkužil vse, kjer bi se morda mogli držati bacili.

Sezidal je nov, za tedanje dobo moderen hlev, nakupil novo živino, a bolezen se je spet pojavila. Izginila je šele pred dobrima dvema desetletjema.

Okrog tega pojava se je bilo v hiši spleto cel kup bajk, grunt pa je seveda gospodarsko silno trpel in je bilo treba železnih naporov za premagovanje bremena. Poleg tega je zbolela moja mati in je bila zadnjih trinajst let tako bolna, da smo imeli stalno zanj zdravnika doma. Pet otrok je pomrlo, razne ujme so nas trle, vendar je oče ostal vedno neupogljiv in veder.

Prvi udarec, ki ga je res odmahal, je bila materina smrt 27. decembra 1904. Odtlej sem ga večkrat zalotil kje zamišlje-

nega in potrtega. Tudi iz javnega življenja se je začel umikati. Zlasti hudo je bilo med vojno. Trije sinovi smo bili na frontah, edini hčeri je mal pred pričetkom vojne umrla in ji pustil štiri otroče.

— Takrat sem mislil, da moram biti vsega kraj. Francec je umrl v Rusiji, zato so mi poslali, da si ranjen, Jože se je vrnil po Tirolah, doma pa vojašnica, ko toče, le za delo nobene duše ...

Tudi to dobo je odporni preстал. Sin-gospodar se je v vojne vrnil bolan in je še pred koncem vojne podlegel, njegov sin že spi v grobu, pa še vedno vztraja. Kadar grem domov, se mi zdi kakor spomenik, kakor živa relikvija malone celega stoletja. Tudi domači menda podobno občutijo in ravnaajo z možem, ki sta zadnje čase močno opešala v sluš, z ljubeznijo in spoštovanjem.

Kampanja za vojno posojilo

Cleveland, Ohio. — Zdjaj že potekel en teden, odkar je bila otvorjena kampanja vojnega posojila. Vsak zavedni državljan ima priliko pokazati svoj kupom bondov, da podpira našo željo v težkem vojnem času, obenem zasigura sebi lep predek.

Vsak, ki kupi te bonde, prihrani denar in dobi lep predek, ki znašajo 2.9 odstotkov. Naložen denar se obrestuje po 1 odst.

Deset let hitro preteče in pride čas za izplačilo bondboste imeli prihranjeno vsoto denarja, katero boste imeli na razpolago za nakup različnih potrebščin.

Kaj je vreden denar ako ne podpira državo in naše vojne, ki dajajo svojo kri in če treba tudi svoje življenje? Skoraj vsak ima danes terega sorodnika pod orožjem. Ali je torej pametno, da ljamo naše fantje v vojno in potem ne bi bili zadovoljni s soditi naš denar? Zapišite, to je samo posojilo in ne obrest. Če ne zmagamo, bo ta denar tudi več, vzeto od nas, in ne sovražnik dajal nobenih obrest.

Kar pograbil bo. Ta denar, ki ga zdaj posojate, gre za nakup orožja in potrebščin, katere naši fantje tako nujno potrebujejo.

Torej naj vsak poseže v svojo kupo letnih vojnih bondov, kor je največ mogoče. S tem bomo hiteli konec te vojne, obenem dali našim fantom, rožje ter jim tudi pokazali, da jih dejansko podpiramo.

Resnica je, da večina naših delavcev že kupuje bonde po 100 odstotkov od plače v tovarnah, kjer so zaposleni, ampak to ni dovolj. Ta vojna ni samo 100 procentna, ampak 100 procentna.

Torej, naj vsak kupi te bonde po možnosti. Apelira se tudi na organizacije in društva, da kupijo iz svoje blagajne. Imate tudi priliko zamenjati "War Savings Stamps" za bonde. Če ne, da so v celoti napolnjeni. Dodati se more samo kar manjka v gotovini in se lahko s tem kupi bond.

Priliko imate kupiti bonde v raznih krajih in tudi v bankah. Sledeči so pooblašeni za prodajo te bonde v tem distriktu: August Kollander, Frank Maso, Janko N. Rogelj, Mrs. J. stina Zele Girod in Louis Zele.

Slovenci! Vsak naj kupi en bond in bomo vsi lahko s ponosom pokazali tudi drugimi in da podpiramo našo prajubljeno domovino.

Louis A. Zele

Občinsko dete

ROMAN DOJENČKA

spisal

Branislav Nušić

"I kaj, nič za Boga, tisto malo denarja iz predalčka."
"Tega ne, tega vam ne morem dati, to bi pomenilo, da sem ukradla svojega moža."
"Boj Bog, ali ga niste malo prej ukradli, ko ste mene pustili v posteljo?"

Ona udari zopet v jok in bi najraje še dolgo jokala, da se ni zaslizalo iz druge sobe, kako se tašča premetuje po postelji. Litro mi dene roko na usta:
"Pst!"

"Saj bom molčal zelo rad, ali skrajni čas je, da skleneva našo pogodbo."
"Pst!" napravi ona iznova in utihne kot grob. Molčala sva dolgo, in ko sva po priliki računala, da je baba zopet zaspala, nadaljujeva najin razgovor.
Zaklinjala me je, prosila me je, naj ji pustim tisti denar pri miru, in nazadnje mi je obljubila, da mi bo vedno dala, kadar bom zahteval od nje, dvajset ali trideset kron.

Meni se je, da vama povem po pravici, zasmilila, in sem pustil.
"A hočete li mi dati tudi noč kajkih dvajset, ali trideset kron?" jo vprašam.

"Dam vam jih tudi petdeset."
"Dobro, stvar je v redu, in hvala lepa, ker ste me tako lepo sprejeli in pogostili."
"Se nekaj, ali imate kaj čaja v sebi?" me vpraša.

"Moj Bog, kakšno vprašanje! To se razume, da jo imam."
"Zaklinjam vas, da nikdar in nikomur ne poveste tega, kar se je zgodilo, drugače se bom umorila."

"Ne boste se umorili, ne, ker vas potrebujem, da mi daste roček, kadar ga mi bo treba. Nikomur ne bom govoril o tem, bodite prepričani."

In tako se oblečem, dobim petdeset kron in se napravim, da odidem po istem potu, kakor sem prišel. Ko sem jej rekel zlogom, mi reče:
"Slišite, vi ste vseeno pošteni ljudi."

"O, vi mi laskate," jej odgovorim in jo hočem še enkrat poljubiti, a ona me je prosila, naj tega ne storim.
"Dosti je bilo," reče, "še preveč, preveč!"

"Glejta, tako se mi je steklo to noč," konča policaj Rista svojo pripoved, "a pozneje, kadar sem rabil denar, sem ga dobil. Večkrat se mi je skušala okriti in se je v ta namen prevelila na drugo stanovanje, ali sem jo zmeraj našel. Šele čez leto dni sem jo zgrešil popolnoma."

Policaj Rista utihne, a na uho je odbilo vprav polnoči. Župan pokliče in plača račun za spanemu natakarku, policaj Rista se pretegne in odide ter obljubi še enkrat, da bo prišel ju-

tri zjutraj, da jih odvede k advokatu, a župan in štacunar se napotita v sobo št. 3, kramljajoč medpotoma o čudnem dogodku, ki jima ga je ravnokar povedal Rista.

TRINAJSTO POGAVJE

Pisarna advokata Fiče

Na koncu dotičnega mesta kakor tudi na koncu vsakega drugega mesta pri nas, pa najsib dotično ali ne, stojte krčme; tiste umazane krčme s prostornimi dvorišči, na katerih stojte zmeraj čez dan izpreženi kmetjski vozovi, a voliči, zvezani za jarem, drobe seno, ki je razprostrto pred njimi. Te krčme so navadno polne kmetov, ki se vračajo s sejmov pa medpotoma zavijejo v krčmo, da popijejo par kozarcev in se snidejo s svojci, da vsi skupaj krenejo v vas.

V takšni krčmi, ki ima ponosno ime "Narodna gostilna pri Nacijonalcu," v postranski sobi, se nahaja pisarna advokata Fiče. V to pisarno se pride naravnost iz krčme skozi steklena vrata, skozi katera, četudi niso zagrnjena, se nič ne vidi v Fičino pisarno, ker so muhe na steklih leto za letom kot pridne čebele med, postavljale piko pri piki tako marljivo, da se niti skoz najbolj gosto zaveso ne bi nič manj videlo.

Ta krčma izgleda kot vsaka druga krčma in se v ničemer ne razlikuje od njih. Ogledalo je vdelano v okvir, ki je bil nekoč plav, in potem se vrste slike: Knez Mihajlo, lovčev pogreb, Maksimilijan na morišču in druge, kot se nahajajo po stenah vseh krčem in so opisane v vseh pripovedih naših pisateljev, katerih usoda je, da opisujejo krčme drugega razreda.

Fičova pisarna je mala soba, ali zato polna kot panj. Tu je najprej njegova advokatska miza, navadna kavarniška miza, pokrita z dvemi, trebi novina-mi. Po mizi je razmetanih nekaj aktov, zraven stoji stara, lese-na posodica za tinto, vsa polita in nesnažna, nekaj zarjavelih peres, mastna knjižica brez platnic, raztrgan koledar, ki ga mnogo manjka, kar pa Fiči ne škodi, ker so njegovi klienti prepričani, da ima vse postavne v mazincu.

V šole res da ni hodil, nego je bil najprej nekakšen vajenec,

potem dve, tri leta praktikant, nato tržni birič, a zdaj je advokat. Ali zato izvrši svoj posel kakor redkokdo. Zdaj hiti na občino, zdaj v okrajno pisarno; napiše ti tožbo in pritožbo in vse, kar hočeš. In razen tega — ako hočeš kaj kupiti ali prodati — tu je on, da sklene kupčijo in ti pomaga; ako ti je na tem, da komu pokvariš kupčijo, je zopet on tukaj. In kar je glavno, njega ni sram nika-kega posla; on ti kupi kožo in najde odjemalce, da prodaja stare komate; poišče ti čuvalja za hišo in ako hočeš — kupi ti tudi piščance na trgu. Napravi ti vsako uslugo, poprime se vsakega dela, pa vendar — en posel je, s katerim se ponaša in ga ima za svoje glavno opravilo, to je njegov advokatski stan.

On sicer ni nikoli nobene stranke zastopal ali v arhivu okrajne pisarne in okrožnega načelstva, kakor tudi v občinskem arhivu je cel kup aktov, tožb in pritožb. Pisanih z njegovo roko, a niti ena ni navadno sestavljena, temveč tako, kakor bi jo napisal najboljši advokat, t. j. našeta sta v vsaki vsaj dva, trije paragrafi.

In kako se-le je poznal paragrafe! Pride k njemu kmet, pa mu govori o svoji nezgodi, a on samo posluša, a skozi zobe ne prestopa mrmra one paragrafe, ki se nanašajo na dotični slučaj.

"Bil sem," pravi kmet, "dolžan Milovanu, mojemu sosedu, dvainsedemdeset grošev —"

"Paragraf stoštirinajst," zarmmra Fiča.

"Kaj praviš?"

"Nič, nič," odgovori Fiča, "omenil sem paragraf, pod katerega to spada; ti samo nadaljuj!"

"Bil sem mu, pravim, dolžan dvainsedemdeset grošev, pa sva se zmenila, o svetem Juriju da mu jih vrnem."

"Tristopetnajsti —" mrmra Fiča.

"A meni se je nekako posrečilo," nadaljuje kmet, "da sem prodal kravo prej in sem vrnil Milanovu tisti denar mesec dni pred rokom."

"Šestinsirideseti, točka b)." "Misli sem, da sva se kot poštenjaka pobotala, in sem mu plačal tudi interese in takso in vse —"

"Šestinsirideseti, točka a)." "Zdaj pa, dragi moj, zahteva od mene, naj mu plačam interese do svetega Jurja, ker, pravi, je tako dogovorjena."

"Dvestopeti, dvestošesti in dvestosedmi."

(Dalje prihodnjilj)

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znakov!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

HOEDL'S MUSIC HOUSE

7412 ST. CLAIR AVE.

V zalogi imamo harmonike, vsakovrstne orglice, klavirje in druge muzikalne instrumente. Se priporočamo za obisk.

Major Eliot o invaziji preko Balkana

Vojaški strokovnjak New York Herald Tribune-a je objavil dne 14. aprila v tem velikem ameriškem dnevniku članek, v katerem obravnava možnosti invazije evropskega kontinenta s strani zedinjenih narodov; med ostalim piše:

"Glede Grčije in južnih delov balkanskega polotoka moremo trditi, da tudi najbolj optimistični nemški general-štabni strokovnjaki ne morejo več sanjati o novih ofenzivah v Sredozemlju; Grčija za Nemčijo nima več velikega pomena; tudi zaveznikom bi mnogo ne koristila. Nemcem je največ do tega, da drže Vardarsko dolino, ki je tradicionalna pot za invazijo od Egejskega morja proti srednji Donavi.

MORITVE V BEOGRADU

Glasmu vesti iz Carigrada, se nadaljujejo v Beogradu pokolji ljudi, osumljenih sodelovanja z generalom Dražo Mihajlovičem. Med onimi, ki so bili pred kratkim ustreljeni, se nahajajo bratje Milenković, industrija-lec Luka Spartalj in Aleksander Bodi. Te vesti trde, da so v Beogradu streljali skozi vso zimo dnevno od 100 do 200 oseb, prignanih iz notranjosti Srbije. Usmrtitve se vrše v Janjicah, ali pa v Bujanju potoku, dveh krajih južno od Beograda, kjer so bila pred vojno vezbališča beograjske posadke.

BONDS

BUY BOMBERS

SAVE!
YOUR OLD PAPERS
CALL THE
SALVATION ARMY
HENDERSON 5357

PRIMERNO DARILO

ZA NAŠE FANTE V U. S. ARMADI

Dr. Kernovo

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

(English-Slovene Reader)

— CENA \$2.00 —

DR. F. J. KERN

6233 ST. CLAIR AVENUE

NAZNANILO

Vsem Slovincem naznanjamo, da smo prevzeli GROCERIJU IN MESNICO od Mrs. Perdan ter bomo poskusili vedno postreči svoje odjemalce.

MR. & MRS. J. WRIGHT

933 EAST 185th STREET

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

Vesele velikonočne praznike vsem odjemalcem, sorodnikom in prijateljem želi in se priporoča

OBLAK FURNITURE CO.

6612-14 St. Clair Avenue

HEnderson 2978

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Helen's Dress Shoppe

414 EAST 156th STREET
Corner Waterloo Road

V naši trgovini dobite obleke najnovejših krojev. Velika izbira za večje ženske, isto imamo nogavice posebne mere. Odprto ob večerih.

Did It Happen Here!
"For want of a nail the shoe was lost,
For want of a shoe the horse was lost," etc.
And for want of paint this porch post is "lost." One thing you can be sure of these days, or any other days, is the destructive effect of time and weather on unprotected lumber. And another thing you can be equally sure of is the protection provided by proper painting with Dutch Boy Pure White Lead Paint. This paint—pure white lead, ready to spread—is tops for protection. Get some for that house of yours.
ASK ABOUT THE SPECIAL PRIMER FOR 1ST COAT

GRDINA HARDWARE

6127 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem

MR. & MRS. JOHN SIMONČIČ

6524 St. Clair Avenue

GOSTILNA

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

Se zahvaljujemo vsem za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Postregli bomo z dobrim pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom. Po naročilu vam pripravimo tudi večerjo.

DR. FREDERICK DEUTSCH, M. D.

635 East 185th Street

Ivanhoe 1671

vošči

vsem Slovincem in Hrvatom vesele velikonočne praznike!

NORTHEAST SALES AND SERVICE

819 East 185th Street

KENmore 5700

se zahvaljuje vsem odjemalcem za naklonjenost v preteklosti, ter se priporoča tudi za v bodoče. Želimo vsem vesele velikonočne praznike. JERRY BOHINC, lastnik

Trgovina je odprta od poldne do 8. ure zvečer v TOREK, ČETRTEK, PETEK in SOBOTO. Zaprta je ob ponedeljkih in sredah.

PETER ROSTAN

449 EAST 158th STREET

KENmore 0620

BARVAR IN DEKORATOR

Lično delo po zmerni ceni. Točna postrežba.

Vesele velikonočne praznike in obilo piriuhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Kupite si za Velikonoč Tucker's fine čevlje — Red Goose

za dečke in dekleta, kot tudi veliko drugih izdelkov za slehernega v družini.

Vsi čevlji so mojstrsko umerjeni po X-Ray.

TUCKER'S SHOE STORE

686 East 185th Street

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

Slovenska Zadruga Zveza

667 East 152nd St. — GL. 6316

16201 Waterloo Road
IV. 1248

712-14 E. 200th Street
IV. 3562

VESELE IN SREČNE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ter se priporoča za nadaljno prijazno naklonjenost

SLOVENSKA ZADRUŽNA ZVEZA, DIREKTORIJ IN VSI ODSEKI ŽELIJO VSEM SVOJIM DELNICARJEM, ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN—I. DEL

— Ne morem . . . boj, — je stokal. — Sicer bi pa itak ne mogel bežati . . . Bolan sem. Tu ostanem.

Milček je pa vztrajal na svojem.

— Ne, pojdi, pojdi brez mene . . . Po nepotrebnem bi te zadrževal . . . na begu . . . Najbolje bo, če ostanem tu.

Milček je segel tovarišu skozi mrežo v roko in obstal.

— Če misliš . . . da boš mogel temu gospodu pomagati . . . — je nadaljeval Claudinet, dušek kašelj z roko, — se moraš poizkusiti . . . Če se rešiš z njim . . . spomni se me. In če boš mogel, pridi k meni . . . pridi glede na mojo bolezen čim prej.

V naslednjem hipu sta zaslišala Panoufle glas in metanje kart na mizo.

— Ubogi Slimaček, to pot si pa pošteno pogorel . . . Zdaj zdaj bo po tebi. Napravi krepek požirek, da se malo potolažiš.

— Nehala sta igrati, — je dejal Claudinet. — Utegnila bi priti sem . . . Pojdi . . . pojdi hitro . . . In na svidenje, Milček.

Claudinet je tiho zaprl okno in legel na svoje trdo ležišče. Intel je.

Dvorišče, kamor je skočil Milček, je bilo majhno. Oči, vane teme, so kmalu razločevale poedine predmete. In deček se je prerival med to šaro proti večnim vratom.

Tiho je dvignil leseni zapah in odprl vrata. Nihče ga ni mogel slišati. Bil je na ulici.

Tu si je obrisal solzne oči in naenkrat mu je bilo, ko da je postal mož železne volje in brezmojnega poguma. Z mačjo spretnostjo je splezal na zid med hišo in livado, kamor je bilo obrnjeno okno, ki je bil za njim jetnik zaprt.

Dvignil je glavo. Okno je bilo zalito z rdečo svetlobo sveče, ki sta si z njo svetila Slimak in Panoufle in ki je skozi odprta vrata slabo svetila v izbo, kjer je bil jetnik.

Tam ni bilo nič novega. Nihče ni bil opazil njegovega pobega. Lopova sta bila očitno začela novo igr. Milček je krenil k vrtnarski lopi, kjer je stala lestevica za obiranje sadja. Pograbil jo je in odvrlel k oknu, kamor je hotel zlesti. Napeti je moral vse sile, da jo je postavil pokonci in prislomil k zidu. Sezul se je in urno splezal gori.

Okno ni bilo zaprto. Tiho ga je odprl. V mraku je zagledal na tleh ležečega jetnika.

Mislil je, da je že mrtev, in mrzla ga je spreletela. Toda skozi odprto okno je zavel hladni vetrič in grof je okrenil glavo.

Milček je zagledal njegove oči, uprte vanj. Takoj je spoznal, da njegov prihod jetnika ni presentil. Ramon je res pričakoval svoje osvoboditve hladnokrvno.

V začetku je sicer dvomil. Morda ga je pekla vest, morda je dvomil, da bi bila njegova osveta pravična . . . ali pa se mu je smililo to majhno bitje, ki je o njem nekoč mislil, da ga je izdalo, ki je nosilo njegovo ime in ki je njegove prve korake v življenje, njegovo prvo brbljanje in prve poljube nekoč tako radostno sprejemal.

Ramon se je bal in malo je manjkalo, da se ni uklonil tem lopovom, ki so ga bili ujeli v svojo past.

Bil bi se uklonil in priznal svoj poraz, dal bi bil lopovom vse, kar so hoteli, plačal bi bil njihovo lopovščino.

Naenkrat so se pa vse njegove misli osredotočile na pobeg, na rešitev. Ko je zapihljal v iz-

bo hladni vetrič, je takoj spoznal, da se bliža rešitev.

Videl je, kako je deček zlezal z nožem skozi okno v izbo. Srce mu je od radosti močno utripalo.

— Čuj, Slimak, — je kričal ta čas Panoufle, — zdi se mi, da ima naš prijatelj tamle že Saharo v grlu . . . Midva se tu nalivava, njemu pa ne dava piti . . . To ni lepo.

— Vrag ga vzemi, — je zagodrnjal Slimak, — pa naj pokliče, če je žejen. Kaj bi pa ti storil, če bi bil žejen?

— Jaz? Če bi bil jaz žejen, bi dal pol življenja za kozarec dobre kapljice.

— No vidiš, njemu pa ni tako hudo. On premišljuje, a za premišljevanje ni potrebna pijača.

In nadaljevala sta partijo.

Ta čas je bil Milček že pri grofu. Brž je prerezal vrvi, ki je imel jetnik z njo zvezane roke in noge. Ramon je iztegnil roke in kri se je zopet razlila po žilah.

Namignil je Milčku, da bo treba pobegniti skozi okno. Deček je brž zlezal skozi okno, Ramon pa za njim. Vedel je, da je življenje obeh odvisno od njegove hladnokrvnosti in spretnosti.

Srečno je zlezal po lestvi na tla. Milček ga je že čakal spodaj. Čepel je sklenjen ob zidu. — Zdaj pa le hitro beži! — je dejal Ramon in prijel dečka za roko.

Milček je molčal. Njegova roka je bila hladna. Od silnih vtisov se je bil revček onesvestil.

Ramon se je tako ustrašil, da ni mogel zadržati krika. Takoj mu je odgovoril v hiši ropot in preklinjanje.

Grof je vedel, kaj to pomeni. Lopova sta bila opazila njegov pobeg. Toda kaj za to. Zdaj je bil svoboden. Vrnila se mu je hladnokrvnost in z njo pogum. Vzel je onesveščenega otroka v naročje in zdrljal z njim čez vrtove.

Za njim so se takoj začeli glasovi tolovajev. Skočila sta bila iz hiše kar skozi okno.

Ramon je slišal, kako hitita za njim.

— Ni daleč . . . Vidim ga! — je kričal tik za njim Panoufle, — vidim ga! . . . Ah, ti falot, uiti hočeš in vzeti še paglavca s seboj, ne da bi nama kaj plačal. Le urno za njim, Slimak, požuri se!

In začel se je divji lov, besno zasledovanje.

Ramon je bežal, kar so ga nesle noge. Svojega bremena sploh ni čutil, zavedal se je samo, da je njegovo in dečkovo življenje odvisno samo od tega kako bo bežal.

Bilo bi blazno spustiti se tu na samem in brez orožja z dvema oboroženima in na vse pripravljenima tolovajema v boj.

Preostajalo ni nič drugega nego bežati. Slišal je, da sta mu lopova tik za petami. Prav blizu je slišal topot njunih nog.

— Ustreli! Ustreli! — je kričal Slimak. — Saj imaš revolver!

— Doma sem ga pustil . . . Samo nož imam.

Bila sta komaj sto korakov za beguncem.

— Dohitiva ga! — je kričal Panoufle. Treba se bo vdati v usodo, gospod.

Ramon je pribežal od kraja prostrane trate. Trnjeva ži-

va meja mu je tu zagradila pot. Pritisnil je dečka krepko k sebi, se zalezel na vso moč in preskočil mejo.

Bil je na bulvarju de la Glaciere.

Na vso moč je bežal čez bulvar v nadi, da mu lopova ne bosta sledila. Toda takoj je slišal za seboj njune korake.

Ramon jo je ubral po labirintu zapuščenih ulic blizu kaznilnice de la Sante.

Bežal je kar tja v en dan. Na vogalu bulvarja Port-Royal je opazil v ograji neke hiše priprta vrata. Tiho jih je odprl in se stisnil v temi za steber.

Kmalu sta pridrvela lopova mimo. Ramon ni poznal strahu, zdaj se je pa tresel. Nepopisna groza ga je obšla. Pritisnil je otroka na prsa, čuteč njegovo srce utripati na svojem.

Lahko bi bil klical na pomoč in morda bi ga bil kdo slišal, čeprav so bile ulice prazne. Toda kaj če bi mu nihče ne prihitel na pomoč? . . . S klici bi opozoril nase lopova in bil bi izgubljen.

Lopova sta kmalu opazila, da sta izgubila sled za njim. Ustavila sta se in začela srdito preklinjati. Potem sta pa začela stikati po bulvarju. Prišla sta tudi mimo njegovega skrišališča in se ustavila čisto blizu. Ramon je dobro slišal, kako robantita. Slednjič je zavladala tišina. Ramon je počakal še pol ure, potem je pa stopil iz svojega skrišališča.

Bulvar je bil prazen. V daljavi se je že danilo. Mimo je pridrdrala kočija. Ramon je ustavil izvoščka in sedel v kočijo z Milčkom, ki ga je bil jutranji hlad zdramil.

Vrnil se je v svoj hotel, ne da bi ga bil kdo opazil.

Kmalu je Milček spal na veliki Ramonovi postelji težko, nemirno spanje, ki sledi silni utrujenosti.

(Dalje prihodnjic)

Mali oglasi

Želim kupiti

avto, ki je v dobrem stanju.

Plačam v gotovini. Pokličite

Henderson 5840, Mr. Gregory.

ISČE SE MOSKE

ZA VOJNO DELO.

Predznanje ni potrebno

ACME PLATING CO.

1563 E. 21st St.,

med Payne in Superior Ave.

ISČE SE

JEKLARSKE MOLDERJE

MAINTENANCE DELAVCE

LIVARSKO TEŽAKE

Plača na uro

West Steel Castings Co.

805 EAST 70th ST.

ŽENSKE

DOBIJO VOJNO DELO.

Izkušnja ni potrebna

ACME PLATING CO.

1563 E. 21st St.

med Payne in Superior Ave.

Voznik dobi delo

Takoj se sprejme voznika, ki

bi s trukom razvažal mehko pi-

jačo. Unijska plača in ure.

Zglasite se pri Double Eagle

Bottling Co., 6517 St. Clair

Ave.

Farmers Poultry Market

Vogal SUPERIOR in E. 43rd St.

KOKOSI, RACE, GOSKE,

PURMANI IN JAJCA

Prodajamo na debelo za ohcete

in priredbe.

Zakrajsek Funeral

Home, Inc.,

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

Mali oglasi

TEŽAKI

za

prejemanje železja

ZUNANJE DELO

INSPEKTORJI

z ali brez izkušnje

DELO ZNOTRAJ

Visoka plača na uro

Cleveland Tractor

19300 EUCLID AVE.

ISČE SE MOŠKE IN ŽENSKE

nad 21 letom starosti, ki lahko izkažejo svoje državljanstvo, in ki niso sedaj zaposleni pri obrambnem delu. Imamo delo za 2. in 3. šift. Predznanja ni treba.

Pump Engineering Service Corp.

12910 TAFT AVE.

prva cesta severno od St. Clair Ave., od E. 131 St.

Otvoritvena posebnost

STENSKI PAPIR, preko 1000 novih

1943 vzorcev na izbero.

Posebnost od 1/3 do 1/2 ceneje.

NATIONAL WALL PAPER &

PAINT CO.

6922 St. Clair Ave.

Isče se dekle

za pomagati s hišnim delom, po šoli in ob sobotah, ter stalno v poletnem času. Vpraša se na 1311 E. 55 St.

Dečki in dekleta

nabirajte gliste in takozvane "night crawlers," v vašem prostem času. Plača se \$2.00 galono, ali 50c kvart. ART MALLOY, 1311 E. 55 St.

Pridite in oglejte si

našo zalogo novih spomladanskih

zastorov in "draperies."

PARKWOOD

HOME FURNISHINGS

7110 St. Clair Ave.

Odprto ob večerih

Žene in dekleta

Priporočamo vam, da pridet pogledati lepe in moderne obleke. Ravno sedaj smo dobili vsakovrstne obleke in sukne za žene, dekleta in otroke. Ravnotako imamo vsakovrstne slamlnike in vsakovrstnega spodnjega perila, ter vse, kar potrebujete.

Rjuhe, povštre, moške srajce, kravate, nogavice in spodnje perilo, ter za žene in dekleta vsakovrstne hlače, spodnje in "slacks", vsakovrstne bluze, krila in jopiče vseh barv. Se vam priporočamo.

ANZLOVAR'S

Vogal E. 62 St. in St. Clair Ave.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postreženo. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730

Se priporočamo in želimo vsem Slovincem in Hrvatom veselo veliko noč!

FRANK STRUMBELY

STAVBENI KONTRAKTOR

Highland Rd. - Highland Heights

Tel.: Hillcrest 225 W. 5

Mi še vedno gradimo hiše do \$6,000 vredne. Lahko dobite F. H. A. posojilo ter plačujete na hišo kot rent. Popravljamo stare hiše kakor tudi trgovine predelamo za stanovanja.

ZDESAR HARDWARE

687 EAST 200th ST.

Polna zaloga barv za

zunaj in znotraj.

Sedaj bo čas za bar-

vanje. Mi imamo naj-

boljšo barvo kakor

tudi vsakovrstno vrt-

no orodje.

Vesele velikonočne

praznike želimo vsem

odjemalcem in

prijateljem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

FRANK CERNE JEWELRY CO.

Edina slovenska zlatarska trgovina

v Slovenskem narodnem domu

6401 St. Clair Ave.

Odprto vsaki dan od 9.30 ure zjutraj do 8.30 ure zvečer, v sredo zaprto celi dan.

Vesele velikonočne praznike in obilo pirohov želimo vsem prijateljem in znancem!

MR. & MRS. LOUIS SABATOVICH

6911 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Pri nas postrežemo našim gostom vladno in točno z najboljšim pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom.

Vesele velikonočne praznike in obilo pirohov želimo vsem prijateljem in znancem!

LOUIS ULE

6528 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Priporočamo našo brivnico v naklonjenost

RUDY'S MEAT MARKET

4506 Superior Avenue

Henderson 8638

AGNES BUKOVEC

Vesele velikonočne praznike želimo vsem

Se priporočamo, da si nakupite pri nas najboljšega, svežega in doma prekajenega mesa.

JOHN ROBICH

BUILDING CONTRACTOR

18650 Meredith Ave.

KEmore 5152

Vesele velikonočne praznike in obilo pirohov želimo vsem prijateljem in znancem!

BUY WAR BONDS

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Race's Dairy & Ice Cream Company

Junakinja

Spisal Guy de Maupassant

Zdravnik je mogel konstatirati samo smrt stare ženske; nati je sedel, izpil kozarec likerja ter povedal njeno zgodbo.

—Uboga žena, — je dejal, — je bila tu v vasi moja prva pač. Ravno na dan močnega prihoda si je zlomila nogo, in jedva sem stopil iz poštnega voza, ko so prihiteli pome, kajti slučaj je bil težak, jako težak. Takrat ji je bilo sedemnajst let, in bila je lepo, čudovito lepa dekle! Ali morete verjeti to?

Njene zgodbe nisem še nikomur povedal, in razen mene ter še nekoga, ki je pa že davno odšel, ni znana nikomur. Sedaj, ko je mrtva, mi ni treba biti več tako diskretnim.

Takrat je prišel ravno v vas neki mlad pomožni učitelj; bil je lep in dobro raščen, upravljal kot kak podčastnik. Vsa dekleta so norela za njim, on pa je igral vlogu sramežljivca, kajti bal se je svojega predstojnika, učitelja Grabu-a; ki je bil včasih jako siten.

Stari Grabu je imel lepo Hortenzo, ki je danes umrla, že takrat kot šiviljo pri sebi. Pomožni učitelj je pričel lepi deklici dvoriti, kar je nji očitno prišlo, ker je ta hladni Don Juan vrgel svoje oči baš na njo. Govorila je, da ga je ljubila, in da mu je nekega dne, po šoli, dovolila prvi sestanek gori na svilih.

Dotičnega dne se je delala, kakor da gre domov, toda ko je odšla iz Grabuovega stanovanja, ni šla po stopnicah dol, temveč je zavila na svili ter se skrila v seno, kjer je čakala svojega ljubega. Ta je kmalu prišel, in ravno ko je hotel pozvati nežen ž njo, so se vrata zopet odprla. Vstopil je šolski vodja in vprašal:

—Kaj pa delate tukaj, Sigisbert?

Mladi pomožni učitelj je opazil, da je zasačen, in ves zmuden je odgovoril:

—Hotel sem si tu zgoraj sam nekoliko počiti, gospod Grabu.

Prostor je bil zelo obsežen in temačen. Sigisbert je porival prestrašeno deklico vedno bolj v ozadje ter pri tem šepetal: —Odprite! Skrijte se! Ali veste, da izgubim lahko svojo službo? Skrijte se!

Šolski vodja je slišal šepet in vprašal:

—Ali niste sami?

—I seveda sem, gospod vodja.

—Ne, saj vendar z nekom govorite.

—Prisegam vam, da sem sam, gospod Grabu.

—To bomo kmalu videli, — je odgovoril stari, zaklenil vrata za seboj ter odšel dol, da prinese luč.

Tedaj pa je izgubil mladi mož, ki je bil sploh strahopetec, popolnoma glavo, poleg tega se ga je polastila še jeza in ponovno je zaklical: —Skrijte se vendar! Tu vas ne sme najti. Pokvarili mi boste celo karijero. Skrijte se vendar! —Tedaj pa je v ključavnici zopet zarožljaj ključ.

Hortenza je stekla k podstrešnem oknu, ki je gledalo na cesto, ga odprla ter zaklicala tiho, toda odločno:

—Kadar bo zopet odšel, pustite me vzdigniti.

In skočila je dol.

Stari Grabu ni našel, v svoje največje začudenje, nikogar in odšel je zopet po stopnicah.

Cetr ure zatem je prišel gospod Sigisbert k meni ter mi povedal svojo dogodovščino. Mlada deklica je obležala spodaj pri zidu ter se ni mogla gnaniti; padla je dve nadstropji globoko. Spremljal sem ga k njej. Nato sem dal nesrečnico prepeljati v svoje stanovanje. Desno nogo si je zlomila na treh mestih, tako da so kosti predrle meso. Tožila ni, samo resignirano je ponavljala: —Jaz sem kaznovana, jaz sem kaznovana!

Pozval sem pomoč ter njene starše, katerim sem natvezil pravljico, da so se neki konji pred vozom splašili ter podrli nesrečnico ravno pred mojim stanovanjem. Ljudje so mi verjeli in orožniki so štiri tedne poizvedovali za dozdevnim voznikom.

Tako je bilo. Zato trdim, da je bila ta ženska junakinja, in sicer junakinja onega spola, ki doprinese v zgodovini največje stvari.

To je bila njena edina ljubezen. Umrla je kot devica. Bila je velika duša, Bogu vdana mučenica. Če je ne bi tako občudoval, ne bi te zgodbe nikoli povedal, kakor sem molčal o njej za njenega življenja. — Lahko si mislite, zakaj.

Zdravnik je utihnil. Mama je jokala, papa pa je izpregovoril nekaj besed, katerih smisel je bil nerazumljiv. Nato so odšli.

SMRTHO NAZNANILO

Včeraj je zaspala k lepšemu prebujanju na dveletnem revmatizmu tega življenja in pri popolni zavesti svoje osebnosti moja prva žena Polona, rojena Krakar. Njeno tridesetletno življenje je bilo posvečeno bedi. Kot mož tujem za njo s solzami. Kratka je boiečina in večno veselje. Sploh pa bom še nadalje vodil posel kot mlekarica še naprej.

Strahoten samomor orjaških kitov

Nedavno je pomorski nadzornik pokrajine Darlinga v Afriki našel v dveh zalivih veliko število mrtvih kitov. Ravnatelj pomorskega urada v Capetownu je na to nadzornikovo sporočilo dejal, da so to pripovedke. Vendar se je odločil odpotovati v Darling.

Še tisti dan je z velikim začudenjem gledal trupla mrtvih kitov, ki so ležala na kamniti obali. Na nekaterih krajih je bilo po pet kitov drug vrh drugega. Videlo se je, kakor bi jih bila orjaška roka pograbila in naložila drugega na drugega. Nekateri, do 30 m dolgi, so ležali do 60 m dolgi od morja. Vsa obala v dolžini dveh morskih milj je bila pokrita s kiti.

Strašen je bil pogled na 206 mrtvih kitov. Za ogled vseh kitov so ljudje, ki so spremljali ravnatelja, potrebovali celo uro. Posebno pozorni pa so postali, ko so videli dva največja, ki sta ležala 60 m od obale. Živali sta se morali pogrti iz vode z neverjetno močjo, saj štrle iz vode pred obalo skale. Poklicali so ribiče. Ribiči so si ogledali kite in najstarejši med njimi, ki živi že nad 35 let v usodnem zalivu, je pripovedoval:

—Okoli devete ure prejšnjega dan sem stal kraj svetilnika in gledal v morje. Čeprav ni bilo vetra, je bilo morje precej razburkano. Po dvajsetih minutah sem nenadno opazil več kitovih hrbtov, štrlečih iz vode. Našel sem jih že nad 150. Pravkar sem nameraval steči v vas, da bi poklical ribiče, ko sem opazil, da so se živali obrnile proti obali.

Za kratek trenutek so mi izginili izpred oči, ker je na tem mestu morje zelo globoko. Kmalu zatem so se kiti začeli bližati obali. Vse hitreje so plavali proti bregu, nato pa se je zgodilo nekaj, česar ne bom nikdar pozabil. Nekaj kitov se je pognalo visoko v zrak in padlo 40 in še več metrov daleč na obalo. Drugi so zdrsnili čez steno in obležali na zemlji. Dva kita sta se posebno visoko pognala. Letela sta kakor velikanjski granati in padla daleč od brega na tla. Ves ta prizor je trajal četr ure.

Ravnatelj skoro ni mogel verjeti! Če ne bi bil videl mrtvih kitov pred seboj, bi bil mislil, da si je ribič vso to zgodbo izmislil.

Že nekoliko let opazujejo prirodoslovci, da se kiti mečejo na obalo in tam umirajo. Gotovo se je to dogajalo tudi poprej, vendar ljudje niso tega opazili.

Leta 1927 se je vrglo na škotsko obalo 50 kitov. Leta 1928 je na podoben način poginilo 108 kitov v Simenstownu v Južni Afriki. Preiskali so vse samomorilce in ugotovili, da so bili vsi zdravi. Niso našli nobenih motenj in tudi želodci so bili polni.

Ko se je pa leto 1930 vrglo na obalo pri Zanzibaru 87 kitov, se je začela znanost bolj zanimati za te pojave. Iz tega so nastale razne domneve. Ena izmed domnev je tale: Ko so se živali pri Zanzibaru pognale na obalo, je vlekel zelo močan južnozahodni veter z brzino 102 km na uro. Veter je nosil s seboj pesek, ki je padal v morje. Nekateri trdijo, da je pesek prišel v dihalne ude kitov in da je povzročil pri živalih hude bolečine. Zaradi silnih bolečin so živali pobesnele in se vrgle na obrežje.

Nasprotno pa je bilo na Škotskem. Tu ni bilo vetra, morje je bilo mirno. V začetku so mislili, da jih preganjajo druge živali. Na koncu pa so spoznali, da je samomor pri teh živalih v navadi. Če skoči na breg voditelj skupine, se poženejo vsi kiti za njim. Najstarejši kiti skočijo poslednji iz vode.

TO BO POMAGALO

Mati: "Torej Mohovtov Boštjan te je zapeljal, nesrečni otrok... Pripravi ga do tega, da bo govoril z menoj!"

Hčerka: "Saj ne bo hotel..."

Mati: "No, potem mu pa reci, da bom jaz govorila z njim!"

Nek možak, ki je dresiral pse, je imel na vratih prabit napis: —Tukaj se poučuje četvero- nožno mladino.

Preveliko uživanje mesa je škodljivo

Nekatere vere prepovedujejo uživanje mesa. Prav tako ne jedo mesa vegetarijanci, kakor se s tujo besedo imenujejo tisti, ki uživajo le rastlinsko hrano.

Toda v svetovni vojni, ko je bila raba mesa zelo zmanjšana in smo bili prisiljeni živeti skoraj izključno ob rastlinski hrani, smo doživeli popoln polom teh nazorov. Vse je bilo preslabo hranjeno. Manjkalo je mesa.

Poželenje po mesu si lahko razlagamo. Dobro kuhano ali pečeno meso je okusno, hitreje pripravljeno kakor druge jedi in je manjša količina zadošča, da se človek nasiti za dalje časa. Razen tega pa je meso lažje prebavljivo in več vredno kakor marsikatera druga hrana.

Pomisli! Je tudi treba, da je poraba mesa važen činitelj v narodnem gospodarstvu, saj je eden izmed glavnih virov kmetovega zaslužka. Kaj bi drugače kmet napravil s senom, deteljjo in drugo živalsko krmo, ki se šele v živalskem telesu izpremeni v beljakovine? Te so človeku neogibno potrebne.

Pri vseh teh dobrotah mesa pa moramo vendarle paziti, da ga uživamo v zmernih količinah. Ker je okusno in sočno, ga človek dostikrat zaužije preveč. Preobilno uživanje mesa je tudi vzrok številnim boleznim. Najboljše je živeti po zlati sredini med rastlinsko in živalsko hrano.

CVET GOVORNISTVA

Zob časa, ki je osušil že marsikatero solzo.

THREE CORNERS CAFE

1144 East 71st Street

A. KAVČNIK in J. LEVSTEK, lastnika

Vesele velikonočne praznike in obilo piriuhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Priporočamo se, da nas obiščete za praznike. Postregli bomo z dobrim pivom, žganjem in vinom ter okusnim prigrizkom.

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

CENTURY TIRE SERVICE

15300 Waterloo Road

Vogal Calcutta Ave.

Telefon: KEnmore 3536

Imamo vse potrebščine za vaš avtomobil. Licencirana postaja za pregled tajerjev.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

FRANK IN MARIAN SODNIKAR

MERRYMAKERS CAFE

4814 Superior Avenue

Se priporočamo vsem, da nas obiščete. Postregli bomo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter prigrizkom.

JIM SEPIC

16009 Waterloo Road

Naša trgovina je edina v tej okolici, kjer se prodaja BPS barva, ki je priznana kot najboljša na trgu.

Imamo travno seme, umetna gnojila in vsakovrstno vrtno orodje.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

ONE WAY TO BRAND HIM

U. S. Treasury Dept.

The Columbus, Ohio, Citizen.

Člani slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu

žele vsem svojim odjemalcem

vesele velikonočne praznike

in se priporočajo za naklonjenost

Vsem cenjenim rojakom se priporočamo, da obiščite našo gostilno.

FRANK'S CAFE

FRANK IN JOSEPHINE CIGOJ, lastnika
768 East 200th St.
KENmore 4559

Vedno dobro pivo, vseh vrst vino, žganje in prigrizek. Se priporočamo.

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

THE BLISS RD. COAL SUPPLY COMPANY

ERNEST LUZAR—FRANK DERDICH, lastnika

22290 Lakeland Blvd. pri E. 222nd St.

KENmore 0808

Euclid, Ohio

Kadar potrebujete cementne bloke, pridite k nam. Vedno zmerna cena, ker jih izdelujemo sami.

COMPLETE FOUNTAIN SERVICE

at

LAURICH'S

15601 Holmes Avenue

Najboljši sladoled dobite vedno pri nas. Se toplo priporočamo za naklonjenost.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem in prijateljem!

SYLVIA CAFE

MR. IN MRS. MIKE PODBOY, lastnika

546 East 152nd St.

Pristno žganje, sveže pivo, dobro vino. Gorka in mrzla jedila.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

VALENTIN PLESEC

16901 Waterloo Rd.

Točna postrežba z najboljšim SOHIO gasolinom. Najboljše olje. Prodajamo baterije in tajeje. Se priporočamo za naklonjenost.

Prav vesele velikonočne praznike želita

Mr. & Mrs. A. Kalan

LA SALLE BAKERY

863 EAST 185th STREET

Vedno svež okusen kruh, potice in keksi

Z davljenjem ljudi so častili boginjo

Indija ima nešteto ver in v njih mnoge sekte (ločine), izmed katerih se nekatere odlikujejo po pobožnosti svojih vernikov, nekatere pa po divjaštvu svojih pripadnikov, ki mislijo, da najlaže služijo bogovom z zločini. Ena izmed takšnih ločin, ki je postala prava črna roka vse dežele, je bila ločina častilcev boginje Kali. Delovanje te ločine je zdaj seveda preprečeno, odnosno je urejeno, da ne prestopa več meje nezakonitosti, v prvi polovici preteklega stoletja pa so bili njeni pripadniki največji morilci, kar jih pozna zgodovina.

Pripadniki te skrivne ločine so se imenovali tugi, kar pomeni davilce. Njeni člani so bili menihi, fakirji, meščani, nižji plemiči in tudi preprosti ljudje. Bistvo te ločine je bilo verovanje, da boginja Kali terja od njih smrtno žrtve in da si pripadniki te ločine le na ta način prislužijo posmrtno veselje.

Pri moritvah žrtev ni smela teči kri

Člani te ločine so delovali skoro v vsakem kraju. Na zunanaj se niso nič ločili od drugih ljudi. Njihovo glavno delovanje je bilo v tem, da so zalezovali in skrivaj davili ljudi. Pridobili so si nenavadno spretnost v davljenju. Davili so ljudi s posebnimi svilnatimi motvozi in rutami. Gledali so na to, da pri njihovih zločinih ni tekla kri. Delovali so zmerom v skupinah. Bili so nenavadno spretni in previdni. Zločinci so iskali žrtve med vsemi plastmi prebivalstva in v vseh krajih, vendar so si najraje izbirali žrtve med tujci, ki so prihajali v Indijo kot trgovci in potniki. Imeli so zelo dobro vohunsko službo, tako da so bili vselej vnaprej obveščeni v prihodnosti. Za gibanje vsake karavane so natančno vedeli. V karavanah so imeli tudi svoje člane, nosače in vodnike, ki so na primerem kraju zavabili vodnike s poti, kjer je že druga skupina tujcev (članov te morilske občine) izkopala grobove za žrtve. Vselej so šele čez dalje časa odkrili, da so nesrečni ljudje izginili brez sledu.

Nekateri tugi so služili boginji Kali v mestih, kjer so morili mirne meščane, ki so navadno izginjali na sprehodih zvečer.

Moril je le del članov morilske ločine

Združenje tujcev ni uporabljalo vseh članov za svoje strašno delo. Bili so razdeljeni v tri skupine. Člani prve skupine so morili, drugi kopali grobove in tretji opravljali službo vohunov. Nad skupinami so bili načelniki, ki so pa bili članstvu osebno neznani in so se med seboj spoznavali le po geslih ali znamenjih.

Oblastva so slutila, da je bilo na delu skrivno združenje, a ga niso mogli odkriti. Sorodniki ali prijatelji žrtev se niso upali izdati ničesar podrobnjega o zločinu, ker so se bali maščevanja. Tako so bila varnostna oblastva povsem brez moči in naposled se angleška oblastva tudi niso mnogo zanimala za te zločince, ki pozneje niso več iskali žrtev med Evropeji, da ne

bi opozarjali preveč nase. Člani strašne ločine so delovali le iz verskih nagibov. Žrtve so včasih tudi oropali.

Na sled so prišli zločincem po naključju

Delovanje te ločine so razkrinkali po naključju. Načelnik policije v Mersingpuru polkovnik Sleemann je prejel prijavo, da je bil na njegovem področju prijet morilec žene in dveh hčerk nekega polkovnika v bližnjem Madrasu. Tudi v tem primeru je bil umor izvršen brez prelijanja krvi z davljenjem. Morilca so spoznali po ukradenem prstanu, ki ga je skušal prodati. Sleemann je zaslišal Inda. Zločinec zločina ni tajil, temveč se je celo pobahal, da je zadavil že 900 ljudi. Tako je počasi izdal skrivnosti strašnega skrivnega združenja. To, kar so slutili, je bila grozna resnica. Načelnik policije v začetku ni hotel niti verjeti, da je vse res, kar mu je pripovedoval Ind, ker je mislil, da se je bahal. Zato je Ind dejal, da mu lahko dokaže, da je vse res, kar je govoril. Svetoval mu je, naj koplje v tleh svojega doma, kjer da bo našel 13 trupel. Na veliko presenečenje Sleemanna se je izkazalo, da je Ind govoril resnico. Med žrtvami so našli tudi njegovega bivšega tajnika. Več sto morilcev je bilo obsojenih na smrt.

O teh strašnih zločinu so takoj obvestili podkralja v Kalikutu, ki je odredil takojšnjo aretacijo tujcev in veliko sodno razpravo proti njim. Po zaslugi Inda, ki ga je zaslišal Sleemann, so prijeli več tisoč zločincev. Večini so dokazali zločine in usmrtili so jih več sto, druge pa so poslali na dosmrtno prisilno delo. Pozneje so ugotovili imena še 1.800 davilcev, ki so morili ljudi skrivaj in so bili za to od svoje ločine tudi odlikovani. Tudi Inda, ki je izdal skrivnosti te verske ločine (sekte), so obsodili na smrt, toda življenje so mu podaljšali, ker je imel izredno dober spomin in se je spominjal nešteti podrobnosti iz delovanja zločinskih tujcev. Da so dokazali zločine 1.800 davilcem še potem, ko so že mnogo drugih zločincev usmrtili in poslali na prisilno delo, je tudi zaslug tega Inda. Sodniki niso mogli razumeti, zakaj je izdajal svoje tovariše, čeprav ga k temu niso silili. Hladnokrvno je obdolževal zločince in jim tudi zločine dokazoval. Oni pa se tudi niso zaradi tega srdili nad njim. Vsi so pač delali po verskih nagibih. Pokazalo pa se je tudi, da je bilo med njimi mnogo pravih sadistov (ljudi, ki so bolešno nagnjeni k mučenju in pobijanju ljudi). Nihče izmed njih se ni kesal svojih zločinov in ni se jim zdelo takšna nesreča, da so jih zaprli. Žal jim je bilo le, da so se posledje morali odpovedati užitku, ki so jim ga nudili zločini. Zločinci so povedali preiskovalnim sodnikom, da si ne more nihče niti misliti, kder tega še ni preizkusil, kako velik užitek nudijo zalezovanje človeških žrtev in umori.

Po tej veliki sodni obravnavi se tugi sicer niso odpovedali povsem svoj zločinski delovnosti. Delovali so še naprej, vendar v manjšem obsegu in mnogo bolj previdno, toda oblastva so imela zdaj lažje delo in so

Bodoča vojna

Evropa brodi do kolen v svoji krvi, narodi koljejo drug drugega, stradajo in trpe pomanjkanje, ter nimajo niti upanja, da se bo vse to sploh kdaj končalo. Toda se že oglašajo ljudje, ki govorijo o bodoči vojni.

Z gotovostjo zatrjujejo, da je sedanja vojna v primeri z bodočo vojno kot ena sama velika igračka.

Nek ruski vojaški strokovnjak, je pisal:

—Ako zdaj ne bomo mogli premagati Nemčije, in če zdaj ne bomo mogli napraviti konca pruskemu militarizmu, bomo prisiljeni v desetih ali dvajsetih letih vojno obnoviti.

Bodoča vojna bo desetkrat bolj krvava, desetkrat bolj strašna in desetkrat bolj grozovita kot je ta.

Rusija bo prisiljena poslati na bojišče kakih štirideset milijonov vojakov. Tedaj bo imela 300.000 častnikov, ker bodo po vseh šolah posebni vojaški kurzi, v katerih se bodo učenci izobraževali v vojaških stvarih. Vsak, kdor bo dovršil realko, gimnazijo ali kako drugo srednjo šolo, bo, če bo sposoben za vojaščino, častnik.

Potemtakem bodo vsi učitelji, zdravniki, lekarnarji, umetniki, trgovci, knjigovodje itd., častniki v rezervi.

Zato bo potreba raztegniti splošno vojaško dolžnost na vse deklice in vdove, da bo mogoče oživotariti za fronto velikanske moške armade z veliko rezervno armado.

Da se oboroži te velikanske armade bo treba 100.000.000.000 pušk, 100.000 težkih topov, milijon brzostrelnih topov, nad 10.000 motornih voz, zrakoplovov itd.

Za prehrano te armade, ki bo obstajala iz celega moškega in ženskega prebivalstva dežele v starosti od 19 do 50 let, bo treba vsak dan dva milijona pudov kruha. Stroške prihodnje vojne je proračunal le za Rusijo dnevno na dvesto milijonov rubljev.

Kar se tiče krvavih žrtev ter opustošenj prihodnje vojne, izjavlja izvedenec, da se bo pri napadih zračnih brodovij opustošilo naenkrat pokrajine v okrožju nekaterih kvadratnih milj ter jih izpremenilo v popolne puščave.

To seveda le v slučaju, da se bo mednarodno vojno pravo razglasilo na način, kot se ga razlaga v sedanji vojni in če bo še nadalje dovoljeno uporabljati dušilne pline, razstrelilne bombe itd.

Upoštevati je še nadalje iznajdbe kemične in fizikalne, katere se bodo do dotičnega časa izvršile.

V pokrajini, kamor bo segel tak zračni napad, bo izginilo vse življenje, človek, žival in rastline in velikanske množice vojakov bodo v trenutku ubite do zadnjega moža...

Vse to ni ničesar drugega kot logični razvoj tega za čemur streme že sedaj vse vojskujoče se dežele, za kar pa niso tehnično še zadosti pripravljene.

To je mnenje učenega izvedenca, ki nam podaja res krasno sliko bodoče vojne umetnosti.

počasi čisto zatrla to strahotno ločino.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem

Anton Vehovec

Mestni odbornik
32. varde

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

WELCOME TAVERN

FRANK in MARTINA HRIBAR, lastnika

984 East 222nd St.

Pri nas dobite vedno prvovrstno žganje, sveže pivo in pristno vino ter okusen prigrizek. Se priporočamo

Ako rabi vaša hiša barvanje zunaj ali znotraj, ali pa če hočete papirati vaše sobe, se obrnite do nas. Vedno prvovrstno delo.

VICTOR PETERCA

UNIJSKI KONTRAKTOR

17724 Grovewood Ave.

Naš telefon: IVanhoe 5693

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

COLLINWOOD DRY CLEANING

Frank Kovach, lastnik

15210 Saranac Road

Dobro sčiscena in lepo zlikana obleka napravi vsakega lepega. Pri nas napravimo vedno prvovrstno delo. Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

GLEenville 4746

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

LOUIS ROYTZ

17406 Grovewood Avenue

KENmore 9758

Pristno žganje, sveže pivo in dobro vino, ter okusen prigrizek, dobite vedno pri nas. Se priporočamo.

CARL RIHA

Krojač

15312 WATERLOO ROAD

Delamo nove obleke in popravljamo stare. Čistimo in likamo

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Mandel Hardware

15704 WATERLOO ROAD

Polna zaloga barve za zunaj in znotraj. Umetna gnojila. Travno seme, vrtno orodje. Velika izbira gramofonskih plošč — slovenske — hrvatske — ameriške, kakor tudi v vseh drugih jezikih.

WATERLOO RECREATION

Joseph Pozelnik, lastnik

IVanhoe 9595

15721 Waterloo Road

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

ANTON BARAGA

15322 Waterloo Rd.

BONDED WINERY NO. 113

Imamo polno zalogo legalnega vina, dobro pristno kapljico ter se priporočamo za nakup tako društvom in posameznikom.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Ako hočete dobro velikonočno kosilo, pridite k nam po fine prekajene šunke. Vedno prvovrstno sveže meso.

ZLATE'S MEAT MARKET

704 East 140th Street

MULberry 9160

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

FOUR POINTS TAVERN

JOHN in FRANCES POLC, lastnika

Vogal E. 152nd St. in Saranac Road

Se priporočamo vsem, da obiščite našo gostilno. Vedno svežo pivo, dobro vino, pristno žganje in okusen prigrizek.

ZA VELIKONOČ. — Predno greste kam drugam, pridite k nam, ter si oglejte našo veliko zalogo vsakovrstnih stvari za vso družino.

ANTON GUBANC

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

CHAS. WICK & SIN

Texaco Service Station

920 EAST 185th STREET

KENmore 5797

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Mraz pomlaja ljudi in daljša življenje

Dr. Karel Aleksis je dobil za svoja odkritja v kemiji Noblovo nagrado, najvišjo, kar jih učenjakom in pisateljem podelijo na svetu. Po prejemu nagrade je rekel, da se bo življenje ljudi v bodočnosti lahko podaljševalo. Le kako? Nič drugače, kakor da bodo ljudi polagali na led. Ljudje, ki so brali njegove izjave, so majali z glavami. Toda učenjak je rekel še tole: "Prepričan sem, da bo kmalu prišel čas, ko bomo ljudem lahko za kratko dobo prekinjali življenje in jih nato spet obujali. Na ta način bodo posamezniki lahko učakali sto let."

Kakor koli se nam to čudno vidi, vendarle pričajo nekateri dokazi, da je tudi mraz nadvse koristen zdravju. Zlasti to dokazuje Ana Bruggova, prvo človeško bitje, ki so ji s pomočjo mraza vrnilo zdravje. Zgodilo se je to tik pred zdajšnjo vojno. Ana Bruggova, doma na Holandskem, je prebila 24 dni v ledenici, podobni stekleni mrtvaški krsti, ki pa je pravcati vir mladosti. Iz steklene krste je prišla Ana Bruggova čisto prerojena in je pripovedovala zastrmljenim zemljanom, kako čudovito zna po novem načinu pomlajati profesor Lampel.

"Moje življenje je postalo mnogo več vredno kakor je bilo prej," je rekla Ana Bruggova, ko je zapustila vseučilišče v Leydenu. "Preden me je začel profesor Lampel zdraviti, sem bila že čisto obupana. Moji živci so bili zanič, jetra prav tako, srce je pešalo, ledice so se razkrajale. Zdaj pa sem kakor prerojena. Sem popolnoma ozdravljena, želim se poročiti in bom imela otroke."

"To je šele začetek," je pristavil profesor Lampel novinarjem, ki so vse to zvesto zapisovali. "Ne bo dolgo, ko bodo bolniki lahko živeli po 200 let. Treba je samo, da se vsakih 50 let pomladijo z mojim načinom zmrazavanja."

Profesor Lampel je bil opazoval, da živali žive do šestkrat dalje kakor znaša doba, v kateri doraščajo, medtem ko je človek lahko srečen, če preživi vsaj trikrat tolikšno dobo. Zato pravi: "Če v našem načinu življenja ne bi bilo nečesa, kar je že v osnovi napačno bi mi morali na vsak način učakati 100 do 200 let. Lahko je mogoče, da nas naše duševno in čustveno življenje telesno uniči mnogo prej, preden je naše telo v resnici izrabljeno. Morda mi bo uspelo najti kako sredstvo pomlajevanja, da se bo človek lahko boril z rušilnimi vplivi čustvenega in duševnega življenja."

Profesor Lampel je raziskoval življenje različnih stoletnikov. Na svoje veliko presenečenje je spoznal, da stoletnikov nikakor ni tako majhno število, kakor je bil prej mislil. Dognal je, da na Francoskem, kjer je umrljivost prav znatna, umre vsako leto 150 ljudi, ki so uča-

kali 100 let. Ugotovil je dve važni dejstvi. Prvo: toplota znatno vpliva na naše življenje. Drugo: telesa raziskovalcev, ki so zamrzili daleč kje na severu, so tudi po dolgi letih bila najdena popolnoma neizpremenjena.

"Tu je odgovor," je pomislil profesor Lampel. "Če dosežem način, da bom držal človeka živega v skoraj zamrznem stanju, bom s tem dal telesu in vsem udom priliko, da se odpočijejo in popravijo. Zmrzel človek bo živel samo po živalsko, kar se pravi: ne bodo ga nadlegovali duševni in čustveni vplivi. Tako bo odstranjen glavni vzrok njegove telesne izrabe."

Zdaj je bilo treba, da profesor Lampel najde tudi takšno snov, ki bo pri hudem mrazu vzdrževala telo živo. Delal je poizkuse z izvlečkom iz žlez mladih krav in je dognal, da se telesna toplota pri živalih brez vsake škode lahko tako globoko zniža, da so živali že docela otrple od mraza. Treba jim je samo prej vbrizgati omenjeno tekočino. Krstil je tekočino za vitaprolongin (po naše: podaljševalec življenja) in jo je začel uporabljati kot sredstvo za napravljavanje toplote v žilah poizkusnih živali. Najprej je skušal imeti živali čez noč v zmrazem stanju. Ko mu je to uspelo in so živali kljub otrplosti od mraza ostale žive, je zmrzlost podaljševal, najprej na teden dni, potem pa celo na ves mesec. Vbrizgavanje omenjene tekočine se je izvršno obneslo. Namesto smrtnih posledic zaradi zmrzlosti je nastopilo mirno spanje. V ledu uspavane živali niso trpele nikakih škodljivih posledic. Nasprotno, zbudile so se čile, osvežene, močnejše, kakor so bile prej.

Zdaj je sklenil profesor Lampel, da na enak način preizkusi tudi človeško bitje. Pridobil je za svoj poskus bolešno Ano Bruggovo, ki je bila že čisto obupana in zatorej toliko junaka, da je pristala na poizkus. Profesor Lampel je dal za njo napraviti oni čudni aparat, podobni stekleni krsti. To je bila majhna ledenica, v katero je Ana Bruggova šla čisto voljno. Rekla je: "Stejem trideset let in že čisto na kraju sem z zdravjem. Vse dam, če ozdravim! Sicer pa se tako ne more nič zgoditi, saj mi je profesor Lampel s svojimi pomočniki vred dal častno besedo, da me bo varoval dan in noč."

Profesor Lampel je vbrizgnil Ani Bruggovi v telo omenjeno tekočino iz kravjih žlez, nato jo je spravil v omotično stanje kakor za operacijo. Položili so jo najprej v raztopljeno sol, potem so jo spravili v stekleno ledenico. Njeno dihanje je bolj in bolj pojemale. Lice je počasi izgubljalo barvo. Čisto počasi so zmanjšali toploto njenega ledenege ležišča, dokler ni Ana Bruggova otrpnila kakor žival, ki spi zimsko spanje. Nastopilo je dolgotrajno spanje brez sna.

Po štiriindvajsetih dneh je profesor Lampel menil, da je zdravljenje končano. Odstranil je aparat, ki je meril mraz v

stekleni ledenici. Počasi je spet začel višati toploto. Telo Anje Bruggove, ki je bilo kakor mrtva mumija, se je začelo postopno buditi nazaj v življenje. Dihanje se je počasi stopnjevalo. Lica so spet dobila prijaznejšo barvo. Profesor Lampel je silno pozorno opazoval svojo varovanko, ki se je počasi prebujala. Gorje ji, če bi se prehitro vrnila v življenje! Nenadne spremembe ne bi bila prenesla. Minilo je štiri in dvajset ur, preden se je Ana Bruggova čisto prebudila. Ze so jo lahko posadili na stol. Po dveh dneh si je tako opomogla, da je lahko zapustila prostore profesorja Lampela kot čisto pomlajena ženska. Rekla je: "Bilo je, kakor da sem se prebudila iz sna. Čutila nisem ničesar posebnega. Tistih 24 dni je minilo po bliskovito. Če bi bila tisoč let zmrzla, bi se mi tudi to videlo kakor nekaj kratkih minut."

Profesor Lampel ni mogel zaenkrat nadaljevati svoje sijajne poizkuse, ker je medtem nastopila vojna in je bila Holandska zasedena od Nemcev. Zagotovo pa je, da človek lahko deset let živi brez vsake škode v takem stanju. Umetno zmrazovanje bo profesor Lampel preizkušal nekaj let pač le še na živalih, šele nato ga bo mogoče v večji meri izkoriščati pri ljudeh. Tisto, kar je najvažnejše, je pač odkritje vitaprolongina. Ta izvleček omogoča učenjaku, da se človeško telo ohladi in vendar ne zmrzne. Novejša znanost pravi, da človeku samo koristi, če je v takem stanju, da mu prav nič ne vzmernirja možganov. Smrt je samo posledica možganske otrplosti. Človeško telo samo na sebi je prav za prav nesmrtno, pravi profesor Lampel. Umremo samo zato, ker imamo možgane. Toda ta cena ni pretirana, kajti tista skrivnostna sila, ki nam gospoduje v možganih, nas slej ali prej požene v smrt, v brezkončno večnost. Vendar pa bo človeško življenje v bodočnosti gotovo podaljšano. Kakor koli je reč zanimiva, mi vsega tega najbrž ne bomo učakali.

SOPARICA

Nad strelnimi jarki vlada mir. Opoldanska vročina lega na zemljo. Nastal je odmor.

Tla prepregajajo jarki in jame. Vsak jarek je zagrajen, vsaka jama je zavarovana. Med jarki in med jamami se razprostira zelena preproga spomladi. To je pozorišče vojne. V jarkih leže vojaki. Vse je mirno. Ako bi prišel človek in videl vse to, bi nehote pomislil, da so ostali jarki in jame od vojne, ki se je vršila pred dvajsetimi leti.

Par sto metrov v stran se razprostirajo ravnotaki jarki, toda v njih počivajo drugi ljudje — Rusi. Tako blizu sta si nasprotnika in vendar tako daleč.

Vse je mirno, vse čaka. Vse čaka prvega strela.

In ko bo padel prvi, bo padlo na tisoče drugih. Dan je enak dnevu, toda vsak dan zahteva več žrtev. Kdaj bo konec?

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

NOVAK'S CAFE

756 East 200th St.

MR. in MRS. A. J. NOVAK, lastnika

Dobro sveže pivo, pristno vino in žganje dobite vedno pri nas.

FRANK SERSHEN

GULF SUPER SERVICE

Vogal Waterloo Road in E. 158th St.

Damo vedno najboljšo poslugo

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

MOCILNIKAR'S CAFE

837 East 185th Street

Phillip in James Mocilnikar

DINE & DANCE

Pri nas vam vedno postrežemo z izbornim žganjem, pivom in vinom. Vedno dober prigrizek. Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

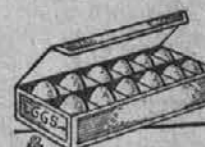
COLLINWOOD BAKING CO.

Želi vsem Slovincem in Hrvatom prav vesele

velikonočne praznike in obilo piruhov!

Vedno prvovrstno sveže in prekajeno meso. Polna zaloga grocerije in zelenjave.

B. GODEC

16903 Grovewood Avenue

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

Vesele velikonočne praznike želi vsem ženam in dekletom ter se priporoča za naklonjenost.

Logar Beauty Shoppe

17216 GROVEWOOD AVENUE

KENmore 0645

EUCLID DAIRY CO.

Najboljše kosilo ni popolno brez kozarca dobrega mleka ali sladoleda (Ice Cream) kar dobite vedno pri nas. Dopeljemo na dom.

515 EAST 200th STREET

KENmore 0515

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Ignac Slapnik

Slovenska cvetličarna

6102 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 1126

Za velikonočne praznike imamo vsakovrstnega velikonočnega cvetja, cvetlice v lončkih in rože.

Duh pomladi, duh vstajenja se zrcali v krasoti cvetlic — zato okinčajte domove, da bo tudi v njih svelo novo življenje in vstajenje. V cvetju je življenje, v cvetju je veselje in tiha žalost.

Kadarkoli potrebujete cvetje, bilo za okras hiše, ženitovanje ali v času tihe žalosti: pridite k nam.

Iskreno se zahvaljujemo za naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče.

Zelimo vesele velikonočne praznike vsem!

KUNSTEL'S NITE CLUB

ENDICOTT 9208
Special Friday Fish Fry

Saturday Chicken Dinner

Good Music

Come one, come all — Come big, come small
Call for Reservations

6616 St. Clair Avenue

Zelimo vesele velikonočne praznike vsem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

KALISH DEPARTMENT STORE

MODNA TRGOVINA — 7010 ST. CLAIR AVE.

BILL'S SHOE STORE

7008 ST. CLAIR AVENUE

Obuvalo za vso družino

FRANK VIDMAR

1038 East 74th Street

MESNICA IN GROCERIJA

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se vam priporočamo za bodoče.

Postregli vam bomo najboljše z dobrim mesom in grocerijo. Posebno za praznike imamo veliko zalogo.

KAP

(Zdravniška razprava)

Kakor hitro prekosi normalen človek petdeseto leto, se vedno bolj bliža starosti, v kateri pričnejo kapneti žile ali kakor se imenuje znanstveno arteriosclerosis. S tem se bliža času, ko ga more tega ali onega dne presesteti navadno prikazen — kap. Takoj v naprej bomo povedali, da je kap v večini slučajev posledica okapnenja žil in to predvsem žil v najbolj poglobljenem organu človeškega sestava — možganih.

Vsled nastanjenja apnenca v žilah, postanejo žile izpostavljene lomljenju in zaradi pritiska krvi, ki prihaja iz srca, ter oblije takozvano mehko možgansko snov. — Vsled vpliva nenadnega oblitja s krvjo, postane človek, kot se imenuje v navadnem življenju, zadet od kapi, pade v nezavest ter pride do zavesti šele za nekaj časa. Tedaj spozna v svoj največji strah da je ohromil — in sicer ponavadi le na eni strani. Ne more premakniti desne noge in desne roke ter udov, ki spadajo k temu. Včasih zadene kap tudi oči ter mišice obraza in v vsakem slučaju le enostransko.

Kadar zadene kap človeka na levi strani, tedaj bolnik lahko govori. Kap nikdar ne zadene človeka obenem na obeh straneh.

Kako pa pride do tega, da se pojavi kap le na eni strani? — Pri tem je treba razpravljati o anatomske sestavi možganov.

Vsled nenadnega prelita krvi ohromijo žilci, ki se nahajajo v bližini dotične krvne žile ali arterije. Zastran tega sestanejo s svojim delovanjem. Če so imeli ti žilci nalogo premikati nogo, roko ali obrazne mišice, ne morejo nadalje izvrševati tega posla ter prenašati kot po električni žici gibanja v dotične ude. — Vsled tega nastane takozvana ohromelost, in bolnik ne more ganiti z udom. Zda pa ne vemo, zakaj pa nastane ohromljenje le na eni strani.

Zato imamo čisto priprosto anatomske vzrok. Vsi žilci, ki vodijo na desno stran telesa imajo svoje središče na levi obli možganov. — Svojo iztočnico imajo v takozvanih središčih živcev, ki so v sivi masi možganov.

Od možganske skorje vodijo ti žilci na čisto določenih potih proti srednjeležečim delom telesa ter se polagoma bližajo iztočnicam, ki prihajajo z nasprotnih strani in ki zakladajo s svojo energijo nasprotni del telesa. Kratko rečeno, obe vrsti živcev se križata ter tečejo potem v hrbtenici vzporedno skupaj.

S tem nam postane stvar jasna. Žilci, ki vodijo na desno stran telesa, imajo svoj izvor na levi strani možgan in nasprotno. Zastran tega je popol-

noma umevno, da se prime bolezen ali iztok krvi iz žil le ene strani telesa. Proces, ki se vrši v slučaju kapi, zavzame lahko velikansko razširnost v možganih ter bi zavzel še večjo, če bi ne bilo iztočnice živcev ločeno na to ali drugo stran. — Nadalje vemo, da se križajo žilci prej, predno iztopijo iz možganov in da potekajo potem v hrbtenici vzporedno. Vsled tega tudi razumemo, da ohromi leva stran telesa, če je stopila kri na desni strani v možgane.

Pri ohromenju na desni strani, je večkrat opaziti napake pri govorjenju ali popolno nezmožnost govorjenja. Tudi to je lahko razložiti.

Na določenem mestu leve polovice možganov, leži sedež govora, od katerega vodijo žilci, dočim se na desni strani možganov ne nahaja takega sedeža. Kakor hitro se je izvršila krvavitev na levi strani možganov, je zelo verjetno, da so bili oškodovani žilci, ki omogočujejo govor in vsled tega uporaba desne strani telesa.

Večini ljudem je znano, da izginejo tako pretilni znaki prve kapi tekom prihodnjih par tednov.

Bolniki, ki so se komaj mogli premikati, pridejo polagoma v posest svojih zmožnosti. Včasih jih ne spominja ničesar drugega kot malenkostna slabost v rokah in nogah, dočim niso mogli pred kratkim premakniti niti svojih udov. V gotovih slučajih ostane to ohromljenje le v mali meri. — Običajno pa je, da ohromljenje ter motenje zmožnosti govora popolnoma izgine. Pri navadni kapi so torej šance da se zopet ozdravi, precej dobre. Množina krvi, ki stopi iz razpoke žile v možganih, izgine polagoma ter jo popijejo takozvane limfatične žile, ki se tudi nahajajo v možganih. Vsled tega preneha pritisk na iztočnice živcev, in znaki kapi izginejo obenem z vpojenjem krvi.

Dasiravno so možnosti ozdravljenja pri kapi v splošnem precej ugodne, je treba pomisliti na eno stvar. Kap, ki zadene človeka, nas uči, da se nahajamo v starosti okorenjenja žil ter da se moramo pripraviti na daljše bolezni v žilah. Prvi napad kapi ne ostane ponavadi osamel. Kmalu mu sledi drugi, dasiravno ni to naravnost neobhodno potrebno.

Poleg tega pridejo druge stranske prikazni okorelosti žil, kot je na primer bolešno utripanje srca, delavno motenje ledic in druge bolezni.

Okorelost žil je bolezen, kateri smo izpostavljeni v starosti, če nismo prej zapadli kakim drugim boleznim. Okorelost je takorekoč znak, da se je naše telo normalno izrabilo vsled neprestanega vsakdanjega pritiska, katerega so izpostavljene naše do vodne žile.

Mi vemo, da ne dobijo vsi ljudje v isti starosti znakov, pri-

hajajoče okorelosti žil. Nekateri postanejo že s petdesetimi leti stari, dočim nimajo drugi pri sedemdesetih letih še nobenega znaka te bolezni. —

Jasno je, da igra pri tem veliko ulogo prirojena konstitucija telesa. — Poleg tega je še dosti vzrokov, ki uplivajo na to, da se razvije okorelost žil in da se pričneja takozvana ostarelost prej, kot bi bilo pričakovati.

V tem smislu delujejo vsi prenapori telesne ali duševne vsebine. Nadalje uplivata škodljivo alkohol in nikotin, posebno pa kadilec močnih smodk, podležjejo predčasno tej okorelosti.

Pomoči proti temu ni nobene, kajti nežni deli našega telesa so se prehitro obrabili in vsled tega nam preostaja le še eno vprašanje: — Kako ravnati v slučaju okorelosti žil?

Da je treba ravnati s človekom, ki je ravno imel napad kapi, na najbolj obziren način, je samoposebi umevno. Nenadno krvavljenje možganov ima tako težak upliv, da izgubi prizadeti za krajši ali daljši čas zavest. Kadar pride poleg tega še motenje delovanja srca, je položaj dotičnega bolnika naravnost obupen. Vsled tega je treba popolnega miru ter ležanja. V slučaju, da so znaki že prešli, je še vedno treba miru in ležanja v postelji. Celi sestav zdravljenja v tem oziru sloni na popolnem miru živcev ter izogibanju vsakega prenapora. Z medicinami ali zdravili se ne more v takem slučaju ničesar opraviti ter mora zdravnik kvečjem zapisati nekaj joda, da poživeli delovanje srca. Na vsak način pa je treba prepovedati pitje in pijanje, ki vplivajo na žile in katerih posledica je večji pritisk krvi.

Zastran tega je treba izločiti alkohol, tobak, kavo, močne začimbe in vse stvari, ki ne spadajo v navadno bolniško dieto.

SMOLA

Pri Čebularju se je oglasila štorčija in pustila dečka. Istočasno je svinja povrgla mladice, katerih eden je bil slaboten in se je bilo bati, da ne bi poginil. Čebular ga je hotel na vsak način ohraniti pri življenju, zato ga je zavil v plenice in položil v zibelko, ker je bil dojenček pravkar pri materi v naročju.

Pa je prihitela soseda gledat novorojenčka. Stopila je k zibelki. Da bi se prikupila, je začela žvrgoleti: "Jej, kako čednega fantka ste dobili! Ves je podoben očetu..."

NEUMNO VPRAŠANJE

—Koliko star lahko postane človek brez možgan? — je vprašal nekdo svojega soseda, hoteč ga spraviti v zadrego.

—Ne vem, koliko časa ste že vi na svetu — je odvrnil.

GAY INN CAFE

LIQUOR — WINE — BEER

6933 St. Clair Avenue

ENDICOTT 8811

MARN IN SIMCIC, LASTNIKA

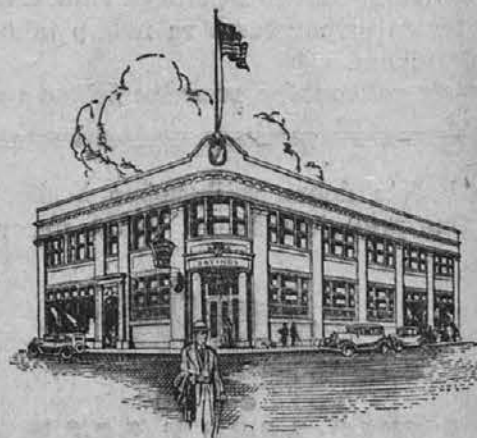
Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenost in se priporočamo v poset tudi v bodoče.

VSAK PETEK IN SOBOTO IGRA IZBORNA GODBA

Postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter s okusnim prigrizkom.

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 St. Clair Avenue

HENDERSON 5670

OLD HOMESTEAD TAVERN

1196 Norwood Road

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem in prijateljem!

Se vam priporočamo za nadaljni obisk. Postregli vam bomo vedno z dobrim pivom, vinom in žganjem ter s prvovrstnim prigrizkom.

HENDERSON 1198
FROM FACTORY TO YOU

DIXIE BEDDING MFG. CO.

Reliable Renovating Service
Mattresses — Box Springs — Feather Comforts
Pillows
We Clean Rugs and Carpets
5505 ST. CLAIR AVENUE

GEO. KOVAČIČ

6314 St. Clair Avenue

v Hrvatskem domu

Brivnica

Zelimo prav vesele velikonočne praznike vsem našim obiskovalcem in prijateljem, ter se priporočamo za obiske!

Zelimo vesele velikonočne praznike in obilo piruhov vsem prijateljem in znancem!

SLOVENSKA PEKARIJA

6724 ST. CLAIR AVENUE

J. Cerar in S. Simončič lastnika

Se iskreno zahvaljujemo vsem odjemalcem ter se priporočamo za naklonjenost v bodoče. Postregli vam bomo najboljše z dobrim pecivom.

Naročite si pri nas okusno pecivo za praznike

Se priporočamo za obilen obisk

MIHCIC CAFE

7114 St. Clair Avenue

MR. IN MRS. FRANK MIHCIC

ENdicott 9359

Zelimo prav vesele velikonočne praznike vsem obiskovalcem in prijateljem!

Pri nas dobite vedno dobro pijačo, 6% pivo, vino in žganje. Domača kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili. Odprto do 3:30 vsako jutro. Se priporočamo za nadaljnji obisk in postregli vam bomo najboljše.

Zelimo vesele velikonočne praznike vsem!

JOSEPH GLOBOKAR

REAL ESTATE — HOUSES — LOTS AND FARMS

986 East 74th Street

HEnderson 6607

ANTON KOROŠEC

6629 St. Clair Avenue

ENdicott 2233
BONDED WINERY

Zelimo prav vesele velikonočne praznike vsem našim obiskovalcem in prijateljem ter se iskreno zahvaljujemo za dosedanj obisk in se priporočamo za v bodoče. Postregli vam bomo najboljše. Lahko pokličite po telefonu in vam pripeljemo na dom.

CARL SPRETNAK

FOOD MARKET

1209 Norwood Road

GROCERIJ IN MESNICA

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite prvovrstno grocero in meso pri nas, da boste obhajali praznike dobro.

Zelimo prav vesele velikonočne praznike vsem obiskovalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem ter finim prigrizkom.

ANTON IN JULIA MAROLT NIGHT CLUB

1128 East 71st St. - 1129 East 68th St.

Mož za pečko

(Arkadij Averčenko)

—Sedaj, za mojih živih dni, se ne briga noben človek za me... Na večer pa, kadar bom mrtev, — tedaj se bodo bridko jokali... Če bi le slutili, kaj nameravam, bi me skušali odvrniti od tega..., bi me prosili odpuščanja... na kolenih... A boljše je, da ni tako. Naj pride le smrt! Dosti je teh večnih karanj in zapostavljanj radi preostalega jabolka ali ubite posode. In mislite včasih na svoje, ga, v Bogu zaspalega Mihaela. Njegovo življenje na tem svetu ni bilo trajno. Trajalo je žali bog le nekaj preko osem let... Načrt Miške je bil: — splaziti se v sobo tete Asje za peč in tam umreti. Ta sklep je storil in nihče ga ni mogel omajati.

Njegovo življenje je bilo vse prej kot rožnato. Radi neke razbite posode ni dobil večeraj sadja in danes mu je zadala mati radi razlize stekleničice parfuma tak udarec, da je odletel od nje za celih pet korakov. V resnici ga je bila le prav malo pahnila, a za otroka je tako dobro igrati ulogo mučenika! Vseled tega je letel, gnan od zunanjih in notranjih sil, prostovoljno proti omari, padel na hrbet, obležal nepremično ter zadet nato z glavo ob omaro.

—Naj me le ubijejo! — si je mislil. Ta misel je vzbudila v njem globoko sočustvovanje s samim seboj, vsled česar je pričel najprvo stokati, katero stokanje pa se je izpremenilo v pravečate tulenje.

—Nikar ne bodi tak, — je rekla mati. — Glej, da prideš ven. Prijela ga je za roko in dasiravno se je z vso silo oprijemal stolov, mize in vseh drugih predmetov, ki so se nahajali v njegovi bližini, ga je mati kljub temu potisnila v drugo sobo.

Razžaljen v globini svoje duše ter ranjen, je ležal dolgo na zofi ter si izmišljal najhujše in najbolj okrutne kazni za svoje starše.

...Tako naprimer gori hiša... Mati je planila na cesto ter pričela obupno mahati z rokama ter kričati: — Moj parfum! Za božjo voljo, rešite moj francoski parfum v zlati steklenici!... Miška ve prav dobro, kako rešiti to dragocenost, a on noče... Ravno nasprotno: — prekrižal bo roki na prsih, se ne bo ganil z mesta ter se pogrogljivo in ledeno zasmejal: — He, tvoj parfum? Ko sem ga pa nekoč nehoti nekoliko preli, tedaj si me takoj pričela pehati... Ali vzemimo, da najde denar na cesti, nekako sto rubljev... Kakor hitro se izve za stvar, se mu bodo takoj pričeli vsi prilizovati ter ga prositi za denar... On si bo pa zopet prekrižal roki na prsih ter se od časa do časa smejal, strupeno in mrzlo. Zelo dobro bi tudi bilo, če bi imel kako divjo zver, naprimer leoparda ali tigra... Kakor hitro bi si ga kdo upal udariti ali pahniti, — tedaj bi skočil tiger ali leopard nanj ter

ga raztrgal na tisoč koscev. On, Miška, bi stal pri tem ter gledal, nepremično in ledeno kot skala... Ali če bi mu preko noči zrasle take igle kot jih ima naprimer jež... Dokler se ga pusti pri miru, jih ni niti videti. V trenutku pa, ko ga hoče nekdo udariti, se ščetine pokažejo in napadalec se sam nabode na nje. V tem slučaju bi mati danes doživela prave čudeže!...

In vse to zakaj?... On je bil od nekdaj kaj priden sin. Nikdar ni hodil po otroški sobi naokrog, oblečen le v en črevelj, ker pravi neka stara prislovica, da mora vsled tega umreti mati. Na vse načine si je prizadeval, da bi po svoji moči skrbel za dobrobit družine. Sedaj pa... Sploh pa bo zanimivo, kaj bodo porekli, če najdejo truplo za pečko... To bo kričanje, tulenje in stokanje brez konca in kraja! Mati bo planila proti njemu... — Pustite me k njemu! Le jaz sama sem kriva njegove smrti!... — Da, moja ljuba, — si bo mislilo njegovo truplo, — sedaj je že prepozno, — ter bo umrlo za vse večne čase.

Miška je vstal ter odšel, z roko pritisnjeno na srce, ki mu je skoro hotelo počiti, v temno sobo tete.

Zlezel je za peč ter sedel na preprogo. V istem trenutku pa mu je padlo v glavo, da se tak položaj pravzaprav ne pristojno mrtvecu in raditega se je izleknil po dolgem.

Večirilo se je in krog njega je vladala tišina. Zapeček je krasno smrdel po prahu in le včasih je bilo slišati s ceste klik kot:

—Aleksij Ivanič!... Zakaj ste, vi prokleti osel, odnesli oba para?... Aleksij Ivanič!... — Pasja duša!... Dajte mi vsaj en par nazaj!

—Kako upijejo, — si je mislil Miška. — Če bi vedeli, da leži tukaj notri človek ter umira, bi ne kričali tako...

Naenkrat pa mu je prišla misel, skoro nevede:

—Na čem pa pravzaprav umiram? Kar tako ljudje vendar ne mrjo!... Človek vedno umrje od te ali one bolezni.

Tedaj se je prijel z rokama za želodec. V odgovor na to je pričelo notri strašno bučati.

—Aha, — si je mislil Miška, — sedaj ga imamo. Torej jetika. No, radi mene...

V kakem položaju pa naj ga najdejo? Moralo bi biti nekaj slikovitega, efektnege... Tedaj se je spomnil neke slike v listu "Niva," ki je predstavljala mrtvega kozaka sredi stepe. Možak leži na hrbtu, z obrazom obrnjenim proti nebu ter z razlekne-nima nogama in rokama. Glava je komaj za spoznanje obrnjena na stran in oči so zaprte...

Pozicija je bila torej dobljena.

Miška je legel na hrbet, razprostrl roki in nogi ter pričel umirati.

Pri tem umiranju pa ga je nekaj zmotilo.

Cez nekaj časa je bilo slišati glasove, vrata so se odprla in v sobo je stopila teta Asja s častnikom Konradom Grigoriskom. Tiger ali leopard nanj ter

—Le za trenutek, — je rekla teta Asja, — potem vas zopet zapodim ven.

—Nastasiya Petrovna! Vsaj deset minut! Tako redkokdaj se vidiva in še tedaj v družbi... Naravnost zblaznel bom...

Miška je obletel mrzli pot... Častnik bo zblaznel... To mora biti strašno. Kadar kdo zblazni, prične letati po sobi gorindol, razbijati ter grizti druge ljudi v noge... Kaj bi se zgodilo, če bi ta blaznež zapazil njega, Miško, za zapečkom?

—Ne govorite vendar neumnosti, Konrad Grigorič, — je rekla teta v največje presenečenje Miške in to popolnoma mirno. — Jaz ne razumem, zakaj bi morali postati blazni?

—Oh, Nastasiya Petrovna, vi ste preveč okrutna ženska.

—Aha, — si je mislil Miška, — ona kruta? Naj bi ti spoznal enkrat mojo mater, potem bi nekaj vedel...

—Na kak način sem okrutna? Jaz nimam niti najmanjšega pojma?

—Vi nimate niti najmanjšega pojma? — In če me mučite tedne in tedne?

—Kako naj vas mučim? — in Miška si ni mogel razlagati čellega tega mučenja, kajti v sobi ni bilo nobenega prepira, nobenega stokanja in nikakih stranskih prikazni takega pravičnega mučenja.

Ozrl se je previdno izpod zapečka... Nikakega sledu... Teta je sedela čisto mirno na svoji zofi in častnik je stal poleg nje, s povešeno glavo ter oziraje se na neko določo, ki je stala nekje na toaletni mizi.

—Le spusti dozo in potem si lahko pustiš čestitati, — si je mislil Miška v spominu na dogodek s pozlačeno steklenico s parfumom.

—Jaz vas mučim? — S čim vas mučim, Konrad Grigorič?

—S čim? — Ali vam moram to šele povedati?

Teta je vzela srebrno zrcalo, katero je nosila na dolgi verižici ter ga je pričela spretno vrteti v zraku, vsled česar je tvorilo zrcalo krog, ki je blestel.

—Za vraga, — si je mislil Miška, — to je treba nekdaj pozneje poskusiti.

Misel na smrt je pričela polagoma obdelovati v njem. Pričelo so jo odstranjevati druge misli... Tako naprimer bi se moglo vzeti škaflijo z žebli, jo privezati ter tako vrteti. Končno bi to celo boljše izgledalo...

V njegovo veliko presenečenje ni častnik prav nič pazil na vrtenje in na zrcalo, temveč neprestano pritiskal roki k srcu ter šepetal:

—Vi tega ne uganete?

—Ne, — je rekla teta ter položila zrcalo na kolena.

—Torej poslušajte, jaz vas ljubim bolj kot vse drugo na svetu.

—Aha, — si je mislil Miška, — sedaj je že pričel noreti! — Sedaj je že na kolenih!... Za božjo voljo!...

(Dalje na 6. strani)

MRS. ROSE FRANK & SON

1301 East 54th Street

Gostilna

ORKESTER IGRA VSAK PETEK IN SOBOTO

Zelimo prav vesele velikonočne praznike vsem obiskovalcem in prijateljem!

Zahvaljujemo se vsem dosedanjim posetnikom ter se priporočamo za v bodoče. Postregli vam bomo s finim pivom, vinom in žganjem ter s okusnim prigrizkom

ANTON MARTINČIČ

5919 Prosser Avenue

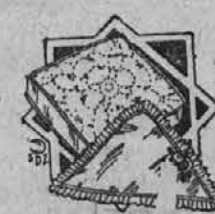
Grocerija in mesnica

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

A. BROFMAN

Modna trgovina z žensko in moško opravo

Blago je vedno najboljše-kakovosti, cene zmerne, postrežba uljudna.

6806 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

FRANK PRIMOŽIČ

1297 East 55th Street

GOSTILNA

Vedno postrežemo našim gostom s finim vinom in pivom ter najboljšim žganjem. Imamo tudi okusen prigrizek na razpolago. Cenjenemu občinstvu se priporočamo, da nas obišče.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

CHAS. ROGEL & SIN

6526 St. Clair Avenue

KROJAČI

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Hvala za dosedanje naklonjenost. Se priporočamo za v bodoče. Mi izdelujemo obleke po meri ter čistimo in likamo.

Vesele velikonočne praznike želijo vam

EMERY & LOUISE KRIZMAN

NIGHT CLUB

961 ADDISON ROAD

Standard and Other Beers by the Case

Vesele velikonočne praznike želiva vsem!

Re-Nu Auto Body Co.

982 EAST 152nd STREET

JOHN POZNIK in MAX ZELODEC, lastnika

zraven Post Office na Five Points

Mi vam popravimo fenderje in body na vašemu avtomobilu, da bo kot nov.

DELO GARANTIRANO — CENE ZMERNE

Naš telefon je GLenville 3830

MR. IN MRS. JOHN PAULICH

GOSTILNA

5238 St. Clair Avenue

Pri nas dobite vedno najboljša domača jedila, gor-
ka in mrzla, kakor tudi dobro pijačo, 6% pivo, vino in
žganje. Se priporočamo, da nas obiščete ter želimo
vsem obiskovalcem vesele velikonočne praznike in mno-
go pirhov.

DOMINIK LUŠIN

GASOLINSKA POSTAJA

East 60th in St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike in obilo pirhov želimo
vsem prijateljem in znancem!

Se priporočamo, da nas obiščete, kadar potrebuje-
te gasolin ali olje za vaš avto.

Kdor hoče imeti za velikonoč kozarec dobrega vi-
na, naj se oglasi pri nas.

JOHN KRAMER'S

BONDED WINERY

5303 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem
in prijateljem!

MR. & MRS. LOUIS STRNAD

1168 East 77th Street

vogal Donald Avenue
Mesnica in grocerija

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem
in prijateljem!

Priporočamo, da si za velikonočne praznike naba-
vite vsakovrstno sveže meso in grocerijo pri nas. Po-
strežba vedno prvovrstna in točna.

MIKE POKLAR & SON

GULF

Complete Service

Tube in tajerje — baterije in avtomobilske potrebščine

Ignition Work — Auto Wash

East 43rd & St. Clair Avenue

ENDicott 9181

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

MR. & MRS. JOE LEVSTIK

1169 EAST 76th STREET

Gostilna

Vesele velikonočne praznike želimo vsem gostom in
prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli bomo
vedno s svežim pivom, vinom in prigrizkom.

Mož za pečko

(Nadaljevanje s 5. strani)

—Jaz mislim noč in dan le na
vas! Vaša podoba mi stoji ne-
prestano pred očmi. Govorite!
In vi?... In ti?... Ali me lju-
biš?

—Se tega je treba, — si je
misllil Miška. — Sedaj jo že ti-
ka! — Kot da je njegova služ-
kinja!

—Torej govori... Le eno be-
sedo... Hočem te nositi na ro-
kah ter ti brati vsako željo iz
oči...

—Kaj pravi? — si je misllil
Miška. — Kaj bo zdaj storil?

—No, povej, ali me ljubiš? —
Le eno besedo... Da.

—Da — je vzdihnila teta ter
si pokrila obraz z rokama.

—Mene? — je vprašal čast-
nik ter jo prijel za roko. — Le
mene? — Le mene edinega?

Miško je ležal v temnem kotu
ter skoraj ni mogel verjeti svo-
jim ušesom.

—Le njega? — Tako? — Ta-
ko? — In Miška? — In očeta in
mater? — In vse ostale? — To
si bo zapomnil. — Naj le še en-
krat poskusi ter se mu približa
s sladkimi besedami.

—In zdaj greste? — je rekla
teta ter vstala. — Midva sva
itak predolgo sedela tukaj. —
Iskali naju bodo.

—Nastja — je rekel častnik
ter položil roko na srce. — Svo-
je življenje bi dal zate.

To preobrnjenje v dramo se je
zdelo Miški zelo čudno. — Čutil
je v sebi veliko občudovanje do
vsega junaškega in krvavega.

—In besede častnika so se zgo-
stile v njegovi domišljiji takoj
v veliko dramo: — Častnik je
klečal na trgu z rokama, prive-
zanima na hrbtu in pred njim
je stal rabelj s sekuro v roki in
s krvavo suknjo: — Nastja —

je rekel junaški častnik. — Ta-
koj bom žrtvoval svoje življe-
nje zate... In teta je pričela
jokati. — No, no, radi mene če
se hočeš na vsak način žrtvo-
vati...! In že je odletela glava
s telesa in kot ponavadi je pre-
križal rabelj svoji roki na pr-
sih ter se porogljivo zasmeljal.

Miška, ki je bil pošten in rav-
nodušen fant si ni mogel druga-
če predstavljati bodoče karijere
tega častnika.

—Ah, — je rekla teta. — Sko-
raj se sramujem... Ali bom
mogla kdaj postati vaša žena?

—Da, — je rekel častnik. —
To je največja sreča. — Le mi-
sli, da sva poročena in da ima-
va otroke...

—Hm, — si je misllil Miška.
— Čudno, da nima teta dozdej
nobenih otrok.

Čutil se je samemu sebi, da
mu kaj takega dozdej še ni pa-
dlo v glavo. — Mama ima otro-
ke, majorica ima svoje otroke
in le teta nima nobenega.

—Najbrž spada k temu mož
— si je misllil Miška, — da jih
more preživeti.

—Pojdi, pojdi ljubček.

—Že grem, ti moje srce — Le
en poljub.

—Ne, za nobeno ceno.

—Le enega in grem.

—Ne, za nobeno ceno.

—Kakšne neumnosti, — si je
misllil Miška — kot da je to ta-
ko težko. — In pri tem je imela
teta navado, da je njegovo se-
strico cel dan poljubljala.

—Le en poljub. — Prosim
te... Pol življenja bi dal zanj!

Miška je videl: — Častnik je
iztegnil svoje roke ter jih polo-
žil krog tete, in ona je sklenila
glavo in obadva sta se pričela
poljubljati kot jima je velevalo
srce.

V tem trenutku se je čutil
Miška nekoliko vznemirjenega.
Naj sam vrag ve, tukaj stojita
dva človeka ter se poljubljata
kot mlada otroka. — Ali naj ju
za šalo prestrašim? — Ali naj
iztegnem glavo iz za pečka ter
vzkliknem z globokim glasom:

— "Hej, kaj delata tukaj?"

Teta se je medtem že iztrgala
iz njegovih rok ter odhitela.

Miška, ki je hotel umreti je
bil zopet sam. — Vstal je, iz-
tegnil glavo ter prisluškoval gla-
sovom, ki so prihajali iz drugih
sob.

—Vilice ropotajo. — Gotovo
sede zdaj pri čaju. — Mene pa
ne pokličejo. — In kaj če bi
umrl od gladi?...

—Miška — se je oglasila ma-
ti. — Kje si — Miška, ali nočeš
piti čaja?

Miška je stopil na hodnik, na-
pravil zelo užaljen obraz ter
se umikal pogledu matere ko
je sedel na svoj stol.

—Tako me bo prosila za od-
puščanje — si je misllil.

—Kje si pa bil, Miška, cel
čas? — Zdej pa lepo sedi in pij
čaj. — Ali ga hočeš z mlekom
ali brez mleka?

—Radi mene — si je misllil
dobrodušni Miška — Bog naj
bo s teboj. — Če je ona poza-
bila, bom pozabil tudi jaz. Saj
me vendar oblači in hrani.

Zatopil se je v misli ter rekel
popolnoma nepričakovano na-
glas kot da se je prebudil iz
spanja:

—Mati, poljubi me vendar.

—Jaz naj te poljubim? — Pri-
di sem.

Miška se je pustil poljublja-
ti, skomignil z rameni ter šel
nazaj na svoje mesto.

—No, ali je to kaj posebnega?
— Ne razumem tega...
Polovico življenja. — In to je
ravno, kar je smešno.

NAPIS

Nad sliko Gutenberga in Rot-
silda, je napisal nekdo nasled-
njo dobro pripombo:

—Tema dvema dolguje civili-
zirana Evropa največ.

Raztresenec poljubi svojo ne-
vesto z gorečo smodko v ustih.

Če ga kdo sune v rebra, ga pro-
si za odpustanje in v železni-
škem vozu si nabaše pipo s pr-
stom svojega sosedu.

V nekem romanu je bilo za-
pisano: Marcel je prijel za ro-
ko mašinista. Njegova roka je
bila tako vroča kot roka loko-
motive.

Vas domača...

Milka Adamičeva

Pozdravljena bodi vasica doma-
ča —

kako da se misel mi k tebi po-
vrača

prav, kakor da kličeš me v zla-
ti "nekoč"?

Me vabiš v leščevja, gozdove
malinje,

med polja, na travnike tvoje
presinje,

kjer v zboru čirikajo murni pod
noč...

Kdo zdaj jim pač s travico dol-
go nagaja

še poje ti deca svoj "ringa" in
raja —

kod krt je naril spet svoj novi
grad?

Se kdaj še dogajajo take nesre-
če,

da kdo se razjoče od boli skele-
če

ko v boso peto ga je vsekal
osač?...

So tvoje noči li še vedno tak
lepe

in mile od vala podnevne pri-
peke

in tam ob potoku še jelša šu-
mi?...

Odjekne skrivnostno v dolinico
malo,

kjer trudno domala je vse že
pospalo,

ko ura v zvoniku udarce dro-
bi...

Za gmajno se fantovska pesem
še čuje

o dečvi, ki luno in zvezde spra-
šuje,

če ljubi njen dragi na veke le
njo?...

Med petje pa pasji se lajež vme-
šava,

ko rahlo se veter med drevje
vletava

in tiho se, tiho oblači nebo...

Pozdravljena bodi vasica doma-
ča —

če misel se v tvojo lepoto mi
vrača,

me vendar nikoli več k tebi ne
bo.

A srce ti moje prepeva zahvalo
za vse, kar mu tvoje življenje

je dalo,

saj lepšega nikdar prejelo ne
bo.

ZAVRNIL GA JE

Kmet z zabojem pod pazduho
je stopil v vlak, sedel in položil
zaboj poleg sebe. Počasi se je
izkazalo, da je iz zaboja precej
smrdelo, kajti v zaboju je domo-
val prašiček.

Starejša žena, ki je sedela na-
sproti kmetu se je razburila in
poklicala svojega moža, naj od-
ločno posreduje.

Gospod soprog se je takoj po-
stavil pred kmeta: "Čujte mož,
ali ne veste, da se v vlak ne
smejo jemati živali?"

Kmet: "Tako? Zakaj pa ima-
te vi poleg sebe tisto staro gos?"

Restavrater: — Rezka, pojdi
na verando ter razveseli jazbe-
ca iz mesta. Zelo dolčas mu
je in pokuša na sumljiv način
vino in surovo maslo. Mogoče
je kemik.

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Road

Grocerija in mesnica

Pri nas dobite vedno dobro grocerijo, in sveže meso.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem
odjemalcem in prijateljem!

WOLKOV JEWELERS, INC.

6428 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem

odjemalcem in prijateljem!

MR. & MRS. RUDY

BOŽEGLAV

Bonded Winery

6010 St. Clair Avenue

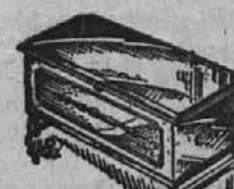
Se priporočamo cenjenemu občinstvu za nakup fi-
nega vina za praznike. Mi prodajamo na debelo in
drobno.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem
odjemalcem in prijateljem!

ADDISON FURNITURE

7210 St. Clair Avenue

HEnderson 3417

Trgovina z najmodernejšim pohištvom. Pri nas
dobite vedno dobro blago po nizkih cenah. Se priporo-
čamo za obisk.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem
odjemalcem in prijateljem!

Za dobro sveže pivo, pristno vino in žganje, pridite k
nam. — Vedno prijazna postrežba.

MARY JAKŠE IN SINOVI

882 E. 200 STREET

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem
in prijateljem!

VSEM ČLANOM DRUŠTVA

CARNIOLA TENT

No. 1288 The Maccabees

želim prav vesele in zadovoljne velikonočne praznike

IVAN TAVČAR, tajnik

Vesele velikonočne praznike želiva vsem Slovencem in Hrvatom!

MR. & MRS. AUGUST F. SVETEK

478 EAST 152nd STREET

CLEVELAND, OHIO

MARTIN ŠORN

6034 St. Clair Avenue

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

Prvovrstna domača kuhinja. Pri nas vedno točno in prijazno postrežemo z gorkimi ali mrzlimi jedili. Vsem našim gostom se zahvaljujemo za naklonjenost ter se priporočamo še drugim za poset.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

LYON DAIRY

1166 East 60th Street

Anton Znidaršič

HEnderson 8492

Mleko potrebuje vsaka družina. V naši mlekarini ga dobite dnevno, posebno sedaj pred prazniki ga bomo imeli še večjo zalogo. Gospodinjam priporočamo, da obiščete našo mlekarino, kjer boste zadovoljivo postrežene. Sirovo maslo, smetana in domači sir.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

J. METELKO, O. D.

6417 St. Clair Avenue

PREIŠČE OČI IN DOLOČA OČALA

v Slovenskem narodnem domu

Vhod pri avditoriju

ANTON BARTOL

1425 East 55th Street

Grocerija

Naša zaloga je vedno sveža. Se priporočamo, da nakupite pri nas najboljše vrste grocerijo.

Želim vesele velikonočne praznike in obilo piruhov vsem odjemalcem in prijateljem!

JOE ZALOKAR

911 ADDISON ROAD

Gostilna

Pri nas dobite vedno dobro pijačo, 6% pivo, vino in zganje ter dober prigrizek. Ob priliki se oglašite pri nas in postregli vam bomo najboljše.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Pisana množica narodov evropskega severa

Šele spor na evropskem severu je obrnil pozornost kulture sveta na ta daljna ozemlja, ki so prej živela v svojem miru. Malo kdo se je prej zanimal za ta svet, zato je tudi le malokdo vedel, kakšna pisana množica narodov tu živi. Tudi danes je še zelo splošno mnenje, da so poleg Fincev samo še Lapponci, poleg tega še v Estoniki, Letonski in Litvi neki neznani narodi, o katerih preteklosti, jeziku in kulturi vemo le malo. V resnici pa je tudi ta del Evrope svoj poseben svet, ki samo zato ne povzroča mednarodnih zapletljajev, ker je dovolj prostora, in se narodi ne tarejo tako drug ob drugega.

Kakor v večji del ostale Evrope so tudi na ta ozemlja prišli ljudje iz tistih zakladnic človeštva v širnih ruskih nižinah, s katerih so v dobi preseljevanja narodov prihajale množice za množico. V davni dobi je ob srednjem teku Volge živelo pleme, ki je v zgodovini znano pod imenom Ugrofini. Bilo je to sorodno pleme Samojedom v tundrah ob Severnem morju in severni Rusiji, le da so Samojedi ostali majhno ljudstvo in na svojem prvotnem ozemlju, so se Ugrofini namnožili v velik narod in se razširili preko sosednjih pokrajin in se slednjič v stoletjih razdelili v dve veliki skupini: "čisti" Ugrijci in "čisti" Finci.

Ugrijci so se v preseljevanjih pomikali proti vzhodu in deloma proti jugu, kjer so se pomešali s sosednjimi plemeni. Tako so se razvila nova ugrijsko govoreča ljudstva: Ostjaki, Voguli in Madžari.

Ostjaki so se premikali do srednjega Oba v Rusiji, kjer so naseljeni še danes in jih je okrog 20.000. Žive od živinoreje, ribolova, so pa tudi mojstri v rezljanju lesa. Voguli živijo po pobočjih severnega Urala, vendar pa se je njihovo število skrbilo že na 6000 duš; žive pretežno od lova in ribolova. Kot vera je med njimi razširjen neki skrivnostni šamanizem, zagonetno čiščenje duhov, polno praznovanja in vraž; pravoslavje so sprejeli večinoma le na zunaj, da prikrijejo svoje skrivnosti. Madžari, ki so sprva prebivali na ozemlju med Volgo in Uralom, so se s preseljevanjem narodov v 9. stoletju pomaknili v današnje Ogrsko, kjer so se pomešali z že tam naseljenimi Kelti, Goti, Slovani in ostalimi narodi, ki so si jih polagoma asimilirali. Nasedli so se stalno in se posvetili poljedelstvu. Ko so sprejeli krščanstvo, so se kmalu povzdignili v kulturn evropski narod, ki je že začel posegati v zgodovinski razvoj tega prostora. Madžari so se razvili v najmočnejši narod nekdanje ugrijske skupine, danes jih je okrog 12 milijonov in prebivajo daleč preko mej današnje Madžarske države.

"Čisti" Finci, ki so se ob preseljevanju iz nižav notranje Rusije ločili od Ugrijcev, so se v teku zgodovinskega snovanja razvili v več ljudstev, pomešali so se s sosednjimi narodi, ki so jim vtisnili svoj pečat. Tako sta nastali dve glavni finski skupini: Vzhodni Finci in zahodni Finci.

K vzhodnim Fincem danes prištevamo Sirjene, ki prebivajo na najbolj severovzhodnem delu Evrope in jih je okrog 350.000. Spadajo pod Rusijo. Žive od lova, ribolova in trgovine; zlasti v srednjem veku so bili znani kot spretni trgovci in so imeli v svojih rokah skoraj vso trgovino vzhodne Rusije. Njihovo glavno mesto je Syktyvkar (22 tisoč prebivalcev). V to narodnostno skupino spadajo tudi Votjaki, ki se v svojem jeziku imenujejo Udmurt, kar pomeni "človek." Teh je okrog pol milijona, večinoma so poljedelci. Naseljeni so stisnjeni na svojem ozemlju, ki je upravna enota z glavnim mestom Iževsk (65.000 prebivalcev). Ob srednji Volgi prebivajo Čeremisi, ki se imenujejo tudi Mari. Teh je okrog 430.000. Večinoma prebivajo stisnjeni na samostojnem ozemlju Mari; njihovo glavno mesto je Krasnokokšajsk (po najnovjšem se imenuje Joškar Ola), ki pa ima samo 5000 prebivalcev. Slednjič spadajo v to skupino vzhodnih Fincev še Morvini, ki so pa glavna veja vseh vzhodnih Fincev. Prebivajo v srednji Rusiji od Volge do Urala in so doka močan narod, ki šteje pol drug milijon duš. So trdni kmetje in znani kot dobri poljedelci. Krščanstvo so sprejeli šele pred 300 leti v obliki pravoslavlja iz Bizanca, še vedno pa je pri njih — kot pri vseh vzhodnih Fincih — priljubljeno poganstvo, nekaj pa je tudi mohamedancev. Glavno mesto "samostojnega ozemlja Morvinov" je Saransk, ob progi Moskva—Kasan (16.000 prebivalcev). — Morda so taka etnološka razprazljanja dala povod, da je Sovjetska Rusija obsodila državno samostojne Fince, da si hočejo prilastiti vso evropsko Rusijo in svoje meje razširiti do Urala, ker je skoraj ves ta svet v manjših ali večjih manjšinskih otokih naseljen po narodih iste etnološke skupine.

Pa tudi zahodni Finci, ki so se v preseljevanju obrnili proti zahodu, proti Morju, so se v teku stoletij razšli v več skupin. Najmočnejša skupina so pravi Finci, ki prebivajo v današnji Finski, v Kareliji, na severnem Švedskem in Norveškem. Sami se imenujejo Suomalaiset (Suomi—Finska) in je vseh skupaj okrog 5 milijonov (nad tri milijone na Finskem). Močno so se pomešali z Letonci, Litvanci, Rusi in Švedi, in ti različni vplivi se še danes poznajo med njimi v običajih in jeziku. V 11. stoletju so sprejeli zahodno krščanstvo (razen Karelije, ki je bila pod Rusijo in je pravoslavna), ko pa so v 16. stoletju prišli pod Švedsko, je začel prodirati mednje protestantizem, kateremu danes pripada velika večina Fincev. Imajo pet protes-

tantovskih škofov, ki jih imenuje predsednik republike; njihovi škof v mestu Abo ima naslov nadškofa. Njim najbližji razvili v več ljudstev, pomešali so Lapponci ("lappi" pomeni v finskem jeziku "daljna dežela"), ki živijo na skrajnem evropskem severu. Sami se imenujejo "Sabme" ali "Same" (kar pomeni: ljudje močvirja). Državno spadajo skoraj pod vse severnoevropske države: pod Rusijo jih je 1600 (na polotoku Kola), pod Finsko 1600, pod Švedsko 7300, in pod Norveško 20.000. Vseh skupaj je okrog 31 tisoč, ki so še dokaj izrazito ohranili samobitnost svojega rodu, ker so odtegnjeni vsem vplivom drugih kultur. Tudi Lapponci so protestanti, le v Rusiji so pravoslavni. Med zahodne Fince spadajo tudi Esti, ki prebivajo v današnji Estoniki, najsevernejši baltski državi, in nekaj še v obrobni državi. Vseh skupaj je okrog 1 milijon.

Litvi so se že skoro popolnoma izgubili in jih je danes samo še okrog 1500, ki prebivajo v 12 vaseh današnje Letonske. Večinoma so ribiči in mornarji, ki so svojo domovino imenovali Livland in ji tako dali današnje ime Letonska, ki ga je sprejelo tudi novo ljudstvo, v katerem so stari naseljenci v teku stoletij skoro popolnoma izginiti. V to skupino nekdanje močne ugrijske veje spadajo še Cudi, ki pa jih je samo še nekaj sto in prebivajo na ozemlju med Ladoškimi in Oneškimi jezerom v Sovjetski Rusiji, nedaleč od finske meje. Tudi to majhno ljudstvo ribičev in lovec se je tako močno pomešalo s severnimi Rusi, da je že skoro popolnoma izginito.

Vsi narodi ugro-finske skupine štejejo okrog 21 milijonov duš. Vedeli so zanje, ko so se prebivali po ruskih nižinah, že tudi Grki, Rimljani, Peržani. Od vseh skupin so državno samostojnost dosegli le Madžari v Ogrski, Esti v Estoniki in Finci v Finski.

SKOPULJA PRI SKOPULJI

Skopulja Evalija pride v posej k skopulji Kunigundi. Kunigunda ponudi Evaliji krofe, na katere se je Evalija spravila z veliko vnemo.

"Draga Evalija, vzemi vendar še en krof," ji je prigovarjala Kunigunda.

"Najlepša hvala, Kunigunda, saj sem pojedla že štiri."

"Ti si jih pojedla sicer že osem," je menila v tihi nejevolji Kunigunda. "Toda, prosim, le vzemi še enega!"

MED OTROKI

Verica (gleda razsvedran avto): "Zakaj ima ta avto kolesa tako na 'o'?"

Dušanček: "Najbrž so premladeža učili voziti..."

—Jaz predstavljam list "Daily Scoop." —Kdaj je umrl Lord?

—Gospod lord ni še mrtev.

—A tako. —Bomo pa malo počakali.

John Bukovnik

Vaš slikar

762 East 185th Street

Ivanhoe 1166

SE PRIPOROČA VSEM ZA NAKLONJENOST

Vesele velikonočne praznike želim vsem rojakom in prijateljem

JAMES SLAPNIK, JR.

6620 St. Clair Avenue

HEnderson 8824
CVETLIČAR

Cenjenemu občinstvu priporočamo našo cvetličarno, kjer imamo vedno lepo zalogo krasnih cvetlic za vse prilike, posebno sedaj za praznike bomo imeli lepo izbero.

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

PINTAR BRATJE

MESARJI

želijo

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

LOUIS ERŠTE

6802 St. Clair Avenue

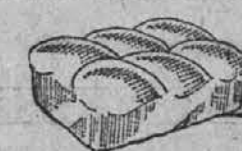
BONDED WINERY NO. 156

Mi imamo v zalogi vsakovrstna fina vina. Se priporočamo vsem za obisk. Pokličite nas po telefonu: HEnderson 3344

MR. IN MRS. JOHN PIANECKI

SLOVENSKA PEKARIJA

6036 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si pri nas naročite potice in druge potrebščine.

HEnderson 2396

MR. IN MRS. ANTON KOTNIK

7513 St. Clair Avenue

GOSTILNA

Imamo vsakovrstno najboljše zganje, vino in fino pivo, kakor tudi okusen prigrizek. Cenjenim rojakom se priporočamo, da nas obiščete, ker postregli bomo točno in vljudno.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

BONČA

vam vošči vsem veselo Alelujo in se vam priporoča za naklonjenost. Stenski papir, barva in platno po zmerni ceni.

Pokličite nas—HEnderson 4149

6005 ST. CLAIR AVENUE

FRANK KLEMENČIČ1051 ADDISON ROAD
HEnderson 7757

Barvar in dekorator

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

ANDREW RUZIK

6704 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

MR. in MRS. ANTON PETKOVŠEK965 ADDISON ROAD
HEnderson 4893

Pivo, vino in vsakovrstno žganje

Vesele velikonočne praznike želimo vsem starim in novim odjemalcem in prijateljem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

RALPH ČEBRON

MESNICA

4030 St. Clair Avenue

Vsem cenjenim gospodinjam se priporočamo, da si nakupijo svojo mesenino pri nas, ker imamo veliko zalogo finega svežega mesa.

L. R. MILLER COAL CO.

1007 EAST 61st STREET

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nabavite dober premog pri nas

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

ROSEDALE DAIRY

Slovenska mlekarija

1083 EAST 68th STREET
HEnderson 4926

James J. Macerol, Prop.

PETER KEKIC

6622 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem in prijateljem!

Pri nas dobite vedno dobro vino, pivo in žganje. Se priporočamo za nadaljni obisk.

MOLLY'S TAVERN

7508 St. Clair Avenue

Pri nas vam postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem in finim prigrizkom. Se priporočamo za obisk.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

M. FUČIČ, lastnik

Želim vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov.

DANIEL STAKICH

Prodajam zemljišča in vsakovrstne zavarovalnine. Točna in solidna postrežba

15813 Waterloo Road

KEnmore 1934

Alojz Gradnik:

Nova GolgotaČrni dež na zemljo lije, lije,
Črne ptice letajo po zraku.
Črne zvezde sijajo na nebu.Kakor da ni več noči, ne dneva,
ni pomladi več in ni poletja,
ni zelenja več in ni več cvetja,
ni veselja in ni ptice speva.Lije črni dež: vse je segnito.
Črne ptice žrejo sad in žito,
praznično vse škednje in omare,
črne zvezde netijo požare.Črne duše vstajajo iz grobov,
črne knjige sejejo po cestah,
črna pisma berejo nam slepim.Kakor da ni vere več nobene,
ni zvestobe, ne ljubezni prave,
ni pravice več in ne postave,
ni device, ne poštene žene.Črni dež na zemljo lije, lije.
Črne ptice letajo po zraku.
Črne zvezde sijajo na nebu.Na vseh križih, kar jih je na svetu,
Kristu zopet krvavijo rane,
za izdane in za vse prodane,
moli, prosil, kliče k Očetu:"Črni dež ne lije le na mene,
črnim pticam sam naj bom za hrano,
črne zvezde naj le mene žgejo."Prosi, prosil za ljudi, Očeta,
za živino, cvet, drevo in hiše,
da jih zlo vse, kakor prah, ne zbrise

in da zemlja še ne bo prokleta.

Črni dež na zemljo lije, lije.
Črne ptice letajo po zraku.
Črne zvezde sijajo na nebu.Črni dež mu trga drob in dlani.
Črne ptice glodajo mu grudi.
Črne zvezde pečejo, da udi vsi otekli so mu in ožgani.Ze telo je krpa le pri krpi.
Ze brez kože noge so in rame.
Ze oči ni več in v prazne jame teče voda. "Trpi, še, še trpi!"Vpije, pljuje vanj drhal pijana,
rajač krog zlatega teleta.
V Satanu časti Boga očeta,
Um, Usodo, Silo, Sonce, Pana.Črni dež na zemljo lije, lije.
Črne ptice letajo po zraku.
Črne zvezde sijajo na nebu.Dalje lajajo skoz zrak granate,
Dalje rjovejo povsod topovi.
Dalje rušijo se v prah domovi.
Dalje žro mrliče vranov jate.Krist na križu živ še, slep, vse gleda
in "O, Oče, dobrotljivi Oče,
še odpusti jim, odpusti!" joče
sladko, tiho, vela še beseda.Oče dvigne svojo belo roko:
razdeljijo črni se oblaki,
zažarijo zopet sonca traki
na vasi, na njive, breg in loko.Črni dež je zdaj sreberna rosa.
Črne ptice angeli so zlati.
Črne zvezde bele so ovčice.Rosa Kristu zdaj namaka lice.
Angeli izpirajo mu rane.
Vsako kapljo krvi, ki še kane,
ob nogah mu lijejo ovčice.Onemela zdaj topov so žrela.
Padli biči so iz rok in noži.
Zacvetela roža je pri roži.
Ptica v zraku zopet je zapela.Žašumeli so na polju klasi,
zažarel je na ognjišču plamen,
kamen dvignil se je spet na kamen,
stari spet so se vrnili časi.Krist pa gleda, gleda s križa
milo.Ve, da zmot ni konec, ne zločina,
ve, da zanj je večna bolečina
in da vse, vse se bo ponovilo.**Največja šiba Kitajske: Rumena reka**

Huang-ho ali Rumena reka je druga največja reka Kitajske. Toda po množini svojih voda in po silnem razdejanju, ki ga leto za leto povzroča ob vsem svojem toku, je najstrašnejša voda na svetu. Menda nobena voda še ni zahtevala toliko člo-

veških žrtev kot Rumena reka, ki ji Kitajci ne pravijo brez vzroka tudi "Naša skrb že tisočletja." Ni ga veletoka na svetu, s katerim bi bilo neločljivo združenih toliko človeških usod kot z Rumeno reko. To je najbolj kljubovalna in obenem najbolj potuhnjena voda Azije. Njeni razdiralni sili se trajno ne upira noben beton, ne jezovi iz cementa, ne nasipi iz peskom napolnjenih vreč. Ako vode le na enem mestu dobe majhno oporo ob mejah struge, so že izgubljene cele pokrajine, ker ni ga sredstva, ki bi moglo zadržati skrivnostno silo voda. Z veliko naglico se valijo umazane vode po gosto naseljenih pokrajinah severne in srednje Kitajske nižine. Nepregledne pokrajine utonejo v enem samem jezoru, iz katerega se ne vidi noben vrh griča, nobeno drevo, nobena streha. Huang-ho šumi in na kilometre in kilometre daleč nosi s seboj trupla živali, utopljenice, pohištvo, izruvana drevesa, razbite džunke — cele pokrajine posname in pobira z njih vse... Še tedne po povodnji prihajajo v Rumeno morje posamezna trupla, zadnje tihe priče velikega razdejanja. Kdor ne more pravočasno uiti na varno, je brez usmiljenja izgubljen. Rumena reka je požrla že na stotine in stotine človeških življenj. V območju te velike vode živi okrog sto milijonov ljudi. Vsi ti milijoni so na milost in nemilost prepuščeni velesili teh voda, ki odnašajo rodovitno prst in jo drugod spet odlagajo, ki podirajo hiše in drugod svoj bogati plen tako rekoč ponujajo kitajskim revežem, da sežejo po njem in si napravijo streho.

Huang-ho deli življenje in smrt, pokrajinam daje rodovitnost in jo ubija. Z vsemi ovinki in vijugami je Huang-ho dolg 4500 km. Širok je na nekaterih mestih tudi 10 km, njegovo porečje pa po površini meri en milijon kv. km. Izvira visoko gori pod gorovjem Tsing-hai, 4500 m nad morjem. V velikih ovinkih se vali skozi pokrajine in se na severu skraj približa Mongoliji. V svojem toku večkrat v veličastnih slapovih pade preko sten, v pokrajini Kansu pade na kratki razdalji za celih 1000 m. Štirikrat gre mimo kitajskega zidu in se — danes — na 37°55' izliva v zaliv Čili. Do l. 1852 je pri mestu Kai-feng zvalil na desno in se v široki strugi valil naravnost proti Rumenu morju, v povodnjah l. 1852 pa je potopil pokrajine z vsemi mesti in vasi in ko so se vode polegale, je bil Huang-ho v sedanji strugi — izprememba je nekaj takega, kot če bi Donava pri Belgradu nenadoma udarila naravnost proti jugu in začela teči proti Solunu.

Sedanji izliv v zalivu Čili je Huang-ho dobil torej šele l. 1852, pa je do danes že potisnil v morje 30 do 40 km širok jezik peska in ilovice, ki jo vali s seboj. Od mesta Huai-king do sedanjega izliva teče po strugi, ki je za 15 m dvignjena nad ravnino. Ta struga je cel sistem jezov in nasipov, ki skušajo vode obdržati v mejah in mora vsako spomlad prestati hudo preizkušnjo. V tednih deževne dobe in od snega, ki se topi v gorah, pride v strugo toliko vode, da jih vse skušnje stoletij ne morejo več krotiti. Ob vstopu v pravo Kitajsko teče skozi rodovitno ilovnato zemljo, od katere dobi tudi svojo značilno rumeno barvo, po kateri ima ime; to ilovico vali s seboj in si z njo zasipa strugo, da je dno vedno višje in morajo biti tudi nasipi vedno višji. To je stoletna borba človeka z vodo za njegovo zemljo, ki bi brez te vode bila puščava. Kljub naporom stotomilijonskega naroda je Huang-ho v zadnjih 2500 letih sedemkrat izpremenil svoj tek in svoj izliv v morje.

Večkrat je že Huang-ho s svojimi povodnjami posegel v zgodovino in ni izključeno, da ima tudi on svoj delež pri dejstvu, da se je nekdaj tako visoka kitajska kultura tako brez sledu izgubila. Tudi ob povodnji l. 1852 je ta veletok tako rekoč narekoval razvoj dogodkov. Uporniki pod vodstvom Tai-Pinga, ki so resno ogrozili dinastijo Mandšu, so se morali ob njegovih vodah ustaviti. Zavzeli so Nanking in začeli oblegati Kai-feng, 7. julija pa je izbruhnil Huang-ho. Na tisoče vasi in mest je odplaval, na milijone ljudi je utonilo, ko si je veletok iskal novo strugo in uporniki so morali opustiti vsako misel, da bi prodrali naprej proti Pekingu. — Ni torej čuda, če Kitajci temu veletoku pravijo "Naša skrb že tisočletja!"

Vsem trgovcem, obrtnikom in naročnikom "Enakopravnosti" želimo**Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!****JOHN RENKO
JOHN STEBLAJ
FRANK RENKO**

Zastopniki "Enakopravnosti"

GORDON GRILL CAFE

928 East 72nd Street

Želimo vesele velikonočne praznike vsem gostom in prijateljem!

Vsem gostom se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Postrežemo vam z dobrim pivom, vinom in žganjem ter z okusno pripravljenim prigrizkom.

FRANK TELIČ, lastnik

NOTTINGHAM WINERY

THOMAS KRAŠOVEC, lastnik

17721 Waterloo Road

Pri nas dobite najboljša rdeča in bela ohajska vina. Cene zmerne

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

MR. & MRS. L. ŽUPANČIČ1140 EAST 67th STREET
Grocerija

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite dobre grocerije pri nas. Imamo veliko izbero.

KOMIN'S PHARMACY

6430 ST. CLAIR AVENUE — Vogal Addison Road

Slovenska lekarna — nasproti SND

Želimo vsem našim znancem in prijateljem vesele velikonočne praznike, ter se priporočamo za obilen obisk

VENETIAN BLINDS CURTAIN RODS ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.6532 ST. CLAIR AVENUE
ENDicott 3154Window Shades and Wall Paper
Shade Manufacturers and Cleaners

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

MODIC'S CAFE

6201 ST. CLAIR AVENUE

Izvrstno pivo, vino in žganje

HEnderson 9103

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

FRANK PAULINZanesljiva postrežba za avto
Izvrsten Atlantic gasolin in olje

Vogal East 61st in St. Clair Avenue

ENDicott 9104

ANTON PRIMC985 ADDISON ROAD
HEnderson 0160
Grocerija

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Nazaj k jamskemu
človeku

Pred neznanimi sivimi tisočletji.

Takrat, v tako zvanem srednjem pleistocenu, odnosno v mušijerski dobi se je že borilo za obstoj, za življenje, za bodočnost svojega rodu najčudovitejša bitje v vsej prirodi — človek. Danes ga imenujemo: pračlovek. Njegove ostanke so našli v raznih krajih, tudi blizu slovenske zemlje — v Krapini. Učenjaki imenujejo tega človeka Homo Neanderthalensis. Najdena okostja so zložila v okostnjak in po oblikah okostja so skušali naslikati njegovo verjetno podobo. Če primerjamo to sliko s sliko lepo raščene osebe, bomo težko verjeli, da imata mnogo več skupnega, kakor človek in opica.

Toda za to ne gre.

"Krapinski" pračlovek je bil človek. Poznal je ogenj, imel je primitivno orodje, bavil se je z lovom. Risbe, ki so jih odkrili v jamah v Franciji, kažejo, da je večini občutil tudi nekaj takega, kar imenujemo potrebo umetnostnega oblikovanja.

Njegovo življenje je bilo strahotno. Bil je v neprestanem boju. Z mrazom in z drugimi vremenskimi nepravilnostmi. S pomanjkanjem hrane. Bil je v boju z živalmi, ki so ga ogražale in z drugimi ljudmi, ki so mu stregli po življenju.

Ta človek je živel v jamah. Zatekal se je v naravne votline, v prostore pod pečini, v globoke vdolbine in v kamenju. Tu je živel; tu so se mu rodili potomci, tu je umiral.

Jamski človek je bil — kakor kažejo mnogi znaki — ljudožer. Požiral je svojega bližnjega.

njega. Ali iz gladi, ali iz hudobnosti — kdo bi vedel?

Mnoga tisočletja so minila od tega časa. Jamski človek je bil še zdavnaj pozabljen. Sele v novejšem času so učenjaki odkrili njegove sledove: kosti, slišča, orodje.

In kulturno človeštvo se je zgostilo pred podobo in življenjem tega svojega prednika, ki morda niti ni njegov neposredni prednik.

Pozabilo je, da ima pračloveka v svoji krvi. In da lahko vsak hip zopet vstane, zarjove od mrzljive do bližnjih in jih ugonabljja z vsem strahotnim orožjem, ki ga je izumil genialni človeški duh. Pozabilo je, da se ta pračlovek — divji stvor narave — lahko v raznih, na videz kulturnih oblikah pojavi sredi največjega procvita človeške omike. In da se hoče napiti krvi: človeške krvi. Čeprav nekoliko drugače, kakor Homo Neanderthalensis.

V naših dneh.

Vojna. V čem se razločuje boj, ki ga vodi sodoben človek, od boja, s katerim je napadal neandertalski pračlovek tuja selišča ali branil svoja?

Razlika v tehničnih sredstvih je ogromna. Tam kamenje — tu najmodernejša strojnica, topovi, puške; cel arsenal morilnega orožja. S podmornicami napada ladje, posredovalke zvez med celinami in nosilke civilizacije, z letali ruši človeška selišča. Tisoči kilogramov bomb in drugih pogubnih sredstev dežujejo s pošastnih letal, ki so zakrila nebo.

Razlika v duhu je majhna. Nekje pod strašnim dežjem morilnih sredstev skriti v podzemski zavetisti, tiče ljudje. Ljudje, ki so v telesnem in duševnem razvoju že zdavnaj premagali zaostalost pračloveka.

Kraška pomlad

ALOJZ GRADNIK

Spet je pomlad in spet zemlja nas kliče, kliče vse žive in kliče mrlje:

"Dajte, mrlji, kosti mi, pepela, zadnja mi dajte slovenska razpela, živi mi dajte krvi, da bom topla, skorjo odprite mi z njo, da bom sopla, rjite in grebite, sezite vame, kopljite brazde semenom in jame, saj so dovolj že koščeni vam prsti, padajte vame po vrsti, po vrsti.

Pluge popravimo zadnji kovači, pojdemo v polja vsi zadnji orači, grebimo, kopljimo, v suhe razore vsakdo iztoči krvi naj kar more. Brez povračila ne bo naša žrtva, saj če smo mrtvi mi, zemlja ni mrtva: večno bo naša. O, sejmo, le sejmo, zadnji orači pred smrtjo povejmo:

To še posejemo, zadnje prgišče, kri naše rane na setev naj kane. Če ne bo nam, naj bo zemlji zdravilo. Če pa le sejmo zrna za vrane, če le za črve bo seme kalilo, o saj nam zemlja, ta zemlja vsaj trne, saj nam ta zemlja vsaj kamne povrne, kamne povrne za pokopališče.

Ljudje, izmed katerih je ta ali oni poklicni oznanjevalec božjega poslanstva na zemlji, častilec Učenika ljubezni. Zopet drugi je občudoval veličino človeka v Platonovih dialogih, v Fidijski plastiki, v lepoti gotških katedral, v Michelangelovih freskah v Sikstinski kapeli, v Mozartovi radostni muziki in v Beethovenovih mogočnih simfonijah, v stvaritvah neštetihih velikih pesnikov in filozofov, ki so potomce pračloveka sproščali njihove duševne teme, odkrivali neizmerljivo lepoto življenja in učili misliti po zakonih kritičnega uma. In zopet drug človek, ki tiči v tej sodobni jami — ne da bi vedel, ali mu ni kakšna bomba porušila doma in ali ne bo katera druga jutri, pojutrišnjem nasilno končala njegovega življenja — ta človek pozna veličastno zgradbo sodobne znanosti. Pozna na strogih matematičnih konstrukcijah zgrajene mehanične zakone, ki so pogнали tehniko tako daleč, da bi lahko bila vir ogromnega gnetnega napredka. Pozna čudeže kemije in ve, da bi moglo človeštvo z umno uporabo njenih sredstev prehraniti mnogo več ljudi kakor dve milijardi ust, ki se vsak dan odpirajo, da sprejemajo vase plodove zemlje in dela. Pozna omamljiva odkritja biologije in čudovito mehaniko vesoljstva. Kolikokrat je pred znanostjo dvajsetega stoletja zapel visoko hvalnico človeškemu umu in napredku!

Vsi, ki tiče v teh čudnih jamah, poznajo poezijo prometnega letala, vse je navdušil čudež radia, ki jim omogoča najširšo duhovno vez s svetom; vsi vedo, kaj pomenita sodobna higiena in medicina.

In medtem ko tiče ti ljudje v svojih jamah, ko se stikajo drug k drugemu v svoji triglodiški

sem, koliko je treba, da človek ugonobi človeka. In da je prav toliko treba, da ga povzdigne in osreči. Zakaj ljudje ne izkoriščajo svojih sil za take namene?

Tedaj se mi je živo zazdelo, da v njih ne more umreti tisti pošastni, grdi, živalsko bedni Homo Neanderthalensis. Ali kateri drugi. Zakaj Homo sapiens je resničnost in vendar še vedno daljni cilj.

Utopija nove svetovne vojne. Takrat, ko smo gledali film, je bila jesen l. 1937. V filmu se je razmahnila nova vojna l. 1940.

Stvarnost je za eno leto prehitela utopijo.

Zavzeto smo gledali podobe strahotnih morij in razdejanih z modernimi sredstvi. Vojna se ni mogla končati. Bilo je že l. 1950 in še ji ni bilo konca. Vsa velika mesta so postala kupi kamenja, toda med tem kamenjem so se odpirali maskirani vhodi v podzemlje.

Tisoči dvigali so ljudi neugnano prenašali v zemljo, pod težke zemeljske plasti kjer si je iznajdljivi človek zgradil nova mesta, izkoriščajoč vse slepilne možnosti skokoma napredujoče tehnike.

Pračlovek je bil triglodit. Modern človek je postal krt. Zaril se je v zemljo in ustvarjal novo civilizacijo podzemskega značaja.

Včasih so se pojavili med razvalinami razcapani ljudje. Berači? Ne, mogočni vplivni ljudje oblegane dežele, ki ji je že zdavnaj zmanjkalo surovin za obleko.

To je bilo kajpak v utopiji.

S trpkimi čustvi sem takrat stopil iz kinematografa v bleščečo pariško življenje. Misli!

sem, koliko je treba, da človek ugonobi človeka. In da je prav toliko treba, da ga povzdigne in osreči. Zakaj ljudje ne izkoriščajo svojih sil za take namene?

Tedaj se mi je živo zazdelo, da v njih ne more umreti tisti pošastni, grdi, živalsko bedni Homo Neanderthalensis. Ali kateri drugi. Zakaj Homo sapiens je resničnost in vendar še vedno daljni cilj.

Mnogo žensk je zelo občutljivo za vremenske spremembe

Ženske imajo, kakor piše neki švicarski list, navadno zelo dober čut za vreme. Pogosto je slišati ženske, ki pravijo: "Vem, kdaj piha jug, ne da bi pogledala skozi okno, kajti počutim se tedaj slabo in razdraženo." Druge spet pravijo: "Ko se zjutraj zbudim, vem takoj, ali piha zapadnik. Tedaj je neka posebna mehkoča v zraku, ki povzroča, da se počutim lahko in srečno. Lasje se dajo laže česati kakor drugače." So ženske, ki trde, da lahko zmerom v naprej povedo, kdaj bo deževalo, kajti v takšnih časih se jim lasje lepše vlečejo. Svojevrstno prasketanje, ki ga opazujejo zjutraj, kadar se česajo, napoveduje pozimi suh mraz. Druge ženske čutijo v očeh spet neko posebno utrujenost in napetost, preden začne snežiti. Ženske, ki se počutijo dobro, preden začne snežiti, so redke, kajti po snegu dišeč zrak povzroča na koži občutek suhosti in hrapavosti. Razpoke ustnice so tudi ob severovzhodnem vetru, in ker so ženske ustnice posebno občutljive, naznanjajo zelo različno namstop tega vetra.

MEET THE CHAMP...

Robert Johnson & Rand

WINTER WEIGHTS

They can take it!

Tough enough to laugh at "dirty" weather...supple enough to be kind to your feet. You'll "go" for these Winter-Weights...they have everything you want...even a moderate price tag! Don't wait...come in right away for a try on.

Fini čevlji za moške in ženske ter otroke se dobijo po zmerni ceni v naši trgovini.

Obuvalo je trpežno in številni vzorci in kroji vam omogočijo izbrati obuvalo po vašem okusu.

Vesele velikonočne praznike in obilo pirhov želimo vsem našim cenjenim odjemalcem in prijateljem!

LOUIS MAJER

6410 St. Clair Avenue

Vsem znancem in prijateljem

ter mojim bivšim posetnikom popravilnice čevljev

ŽELIM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

PFC. JOSEPH GRBEC

A. S. N. 35314338

Battery H. 67 C. A. (A. A.)

c/o Postmaster A. P. O. 464

New York, N. Y.

Veseli velikonočni prazniki

Ako želite zanesljivo postrežbo v zavarovalnici vseh vrst se obrnite na

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 ST. CLAIR AVENUE

USTANOVLJENO 1908

A. Haffner

J. Haffner

HEnderson 6800

GRDINA SHOPPE

6111 St. Clair Avenue

Bridal Specialties

Bride and Bridesmaid Gowns

VEILS INDIVIDUALLY DRAPED

Graduation & Communion Dresses

Personal attention given at morning of wedding

Complete Line of Accessories

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Iskreno se zahvaljujemo za naklonjenost v preteklem, ter se priporočamo za v bodoče. Vedno bomo nudili točno in prijazno postrežbo.

EDNA DAIRY

J. Knaus, lastnik Slovenska mlekarina
6302 Edna Avenue
HEnderson 7963

SLOVENSKI ČEVLJARJI

v St. Clairski okolici, želijo prav vesele velikonočne praznike vsem svojim obiskovalcem in prijateljem

Naše popravilo čevljev je znano po kvaliteti izbornega dela. Pri nas je popraviljanje resnična umetnost.

FRANK URANKAR

7226 St. Clair Ave.

RUDOLPH KOZAN

6530 St. Clair Ave.

FRANK LONGAR

6630 St. Clair Ave.

JOHN HACE

3210 Bonna Ave.

OHIO FURNITURE & MUSIC COMPANY

6321-23 St. Clair Avenue

ENDicott 5016

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE CO.

John. Sušnik

6104 ST. CLAIR AVENUE

Vsem pevcem, staršem in kulturnim delavcem ter mojim odjemalcem želim vesele velikonoče!

»SEME'S CAFE«

6507 St. Clair Ave.

LOUIS SEME, lastnik

Ob luščenju bučnic

V ničkah, kjer leži otrok, tudi namoči koščice, Trezika! je zapovedovala Košenjakovec sluškinji. "Prvi začenjamo v vasi z luščenjem, pa se bo natepla v hram po vsej priliki vsa vas. In obrni se malo! — V tvojih letih mora biti ženska okretna ko maček."

Trezika je dvignila vekajočega otroka ter ga položila na posteljo, kjer ga je zagrnila okrog in okrog s podglavniki, da bi ne padel na tla. Položila pa je kraj njega tudi cunjje, ki jih je potegnila iz ničk. Oster duh po človeški vodi jo je rezal v nos. Prvi hip je hotela cunjje kje zunaj prezračiti, a godrnjavi glas gospodinje jo je opomnil, da je v hramu polno važnejšega dela. Obrisala je ničke s predpasnikom, nato pa je stresla vanje bučnice, ki so se sušile na peči. Dvoje ničke so jih bile že polne. Porinila jih je bila pod posteljo. Ko je pometla s peči poslednjo koščico, je šla s krnico po vodo. Poškropila je z njo koščice, jih pomešala z rokami, ko so se ji pa zdele dovolj vlažne, je potisnila posodo pod klop ob peči in odšla ven.

Toliko dela je imela ta dan, kakor da bi se pripravljali na gostijo. Z gospodinjo sta pekli kvasenice, in ker ni bilo doma ne gospodarja ne hlapca, je morala hoditi še po pijačo v vrh. Jabolčnico so imeli sicer doma, a za povečerko je treba dati luščarjem tudi krožico vina, že zato, ker luščijo prvi. Iz šopjaka je prinesla v hišo gostovanjske mize, jih postavila ob stenu, namestila ob njih dolge klopi; svete podobe, ki so visle na nekaj krajih nižje, pa je snela s sten. Po nerodnosti bi lahko vrgel kak fantin Devico Marijo na tla, ali bi pa polomil steklo na Sruč Jezusovem.

Otrok se je ves dan drl. Od kar ga je bila vzela iz ničk, se ni pomiril. Kakor da bi mu ležanje v postelji ne prišlo. Očividno se mu je tožilo po uspešno vajočem gunganju, ki si ga je lahko privoščil v ničkah. Vzlic povelju, s katerim so mu zvezali roke in noge, se je toliko premikal, da so se ničke zibale in to je imel po vsej priliki rad. V postelji pa mu še tako močni zamahi z nogami niso mogli pričarati užitka gunganja. Ko se je črl le nekoliko preveč, je prišla v sobo gospodinja. Poiskala je med mokrimi cunjami oglozan cucelj, ga olinila ter ga potisnila otroku v usta. Vedela je, da je moker in bi ga bilo treba previti, a tako malo časa ji je zmerom ostajalo za deco. Sicer pa je bila mnenja, da otroku ne škoduje, če živi v vlagi. Tudi mlado drevje je lepše uspevalo v gnojil. Več jih je že shodilo v njenem hramu, ki so bili deležni prav takšne nege kakor ta. "Čim bolj otroka carikljaš, ga snažiš in umivaš, tem prej ti bo umrl," je povedala včasih ženska, ki se je obrnila nanjo zavoljo kakšnega nasveta. "Taki pamž ti radi ote ko glista. Poglej kakšno vi-

ničarko. Zjutraj gre na delo, zvečer se vrne. Otrok je ves dan v gnoju in vodi, pa ti izci mi ko žaba, prej ko nas eden."

Ko se je vrnil gospodar s hlapcem in drvarji iz gozdov, so povečerjali. Delavci pa ta dan niso odšli po večerji domov, kakor druge dni. Obsedeli so za mizo in Trezika je nasula pred nje kup bučnic. Lotili so se jih. Bile so prožne. Lupinje se jim je primerno ovlažilo, a tudi jedra so jim postala voljna. Niso se trla, marveč so se upogibala, da so nohti lahko omeznili z njih iupino.

Ko se je mrak zgostil v noč, so začeli prihajati v hram luščarji. Po dva in po trije so pri finili starejši ljudje. Smehljaje so pozdravljali gospodinjo, in kakšna ženska je stopila k postelji, kjer je prezal mali kričoč. Poščegetala ga je pod vratom in zadržala: "Buc-buc-buc-buc!"

Otroci so se ustavljali v prikletu. Režali so se, suvali in ščipali, in zdaj pa zdaj se je kak šolar iznebil klopuke. Potegnili so mu ga z glave ter mu ga skрили.

Dekleta so prihajala v sobo posamič, skrivnostno in z velikimi očmi.

Fantje so se vsuli v hram nenkrat. Prezirljivo so jih gledala dekleta. Bili so domači. Niso bili bogve kako možati, pa so se jih domača dekleta otepala. Negotovo so obstali za kakšno minuto pri vratih, od koder so opazovali luščarje, nato so se pa spravili za mizo. Nekateri so se zrinili med dekleta, tisti, ki so bili plašljivi pa so se vsedli skupaj.

Za mizo pri peči so sedeli starejši možje, povečini gospodarji. Košenjak je bil med njimi. Govorili so o gospodarstvu, o volitvah in o slabi letini, pa tudi o tem, kako gre kmetu iz leta v leto slabše. Ko pa je prišel v sobo s skupino fantov Lepšečjak, godec, ki igra harmoniko, je okrog miz pritajeno začel vršalo. Dekleta so se suvala s komolci ter kazala nanj z vzgibi glave. Nasmehnil so se tudi resni gospodarji. "Se pravi, da bo noč tu sila," je znil proti Košenjaku sosed. "Koder se prikaže tale," pokazal je Lepšečjak, "tam delajo janke veter." "Ničesar ne vem," se je izmotal Košenjak. "To je Julikina stvar."

Cez čas so bile zasedene vse mize. Koščice so se lomile prasketaje, lupinje je padalo na tla šumotaje, na mizah pa so se nabirali kupi jedrc. Trezika jih je od časa do časa pobrala ter stresla na peč. Ničke so se polagoma praznile, in ko je vzela prvo krnico iz zadnjih, so zapeli pred hramom Hvaletinci. V sobi je nastalo čudno vzdusje. Dekleta so se razvnela, ostali luščarji pa niso kazali za Hvaletince bogsi. gavedi kakšne naklonjenosti. Dolevka jabolčnice, ki je potovala za mizami, je navdušenje pri dekletih še stopnjevala in tudi one so zapele. Fantje so jim

pomagali in glasov od zunaj ni bilo več čuti. Pevci so se zrinili skozi vrata. V sobi je zavladala za hipce tišina, nato so pa zapeli skupno.

Po povečerki so fantje po sobi naglo pospravili. Mize so zložili v uto, luščinje pa so vrgli v priklet. Lepšečjak je privlekel od nekod harmoniko, se usedel na okensko polico v sprednji steni ter raztegnil meh. Sprva je samo preizkušal glasove. "Se ti je napela?" ga je vprašal nekdo. Odkimal je in urezal poskočen cepri. Mladina se je zavrtela, tla so zaječala.

Starejše žene so se odhajale ustavljale pri vratih. Niso se mogle odreči pogledu na plešoče. Otroci so sedeli okrog peči. Včasih je udarec širokih plesalkinih jank vrgel katerega s klopi. Lepšečjak je pritiskal in pritiskal, zmerom hitreje, zmerom glasneje. Okovani podplati so strgali po podu, plesalci so sopli; suknje so frfotale okrog fantov, janke plesale pa so vihrale po zraku, da je petrolejka pod stropom plašno utripala.

Domači fantje so gledali Hvaletince postrani. Med njimi sicer ni prišlo do hudih besed, a oboji so vedeli, da je ozračje napeto. Med plesom, ko je Lepšečjak divje udarjal neko polko, je plesalec iz Hvaletince sunil s komolcem žmočevega Zepa tako, da sta se zveznila s plesalko po tleh. Ta se je dvignil ter tresčil Hvaletince za uho in pričel se je pretep. Harmonika je utihnila, po luči je nekdo udaril s stolom. Ženske so se med vikom in krikom poskrile v štibelj, otroci so popihali ven, po sobi pa je divjala bitka, dokler ni prišel gospodar z lučjo. V roki je držal puško, hlapec pa je stal kraj njega z ročico.

Fantje so se umirili. Pod klopmi so si iskali suknje in klopuke, nato so se pa razšli. Plesa je bilo konec, pravi obračun med fanti pa se je pričel zuna. — L. Koprivec.

KAJN

Slavni glasbenik Abel se je neki večer sprehajal po parku, kjer so ravno nad vse slabo igrali neko njegovo simfonijo. Razburjen zaradi slabega izvajanja je pričel skladatelj glasno psovati, posebno dirigenta. Nekdo, ki je to slišal, vpraša: "Ali veste, kako se dirigent imenuje?" "Kajn mu je ime!" vpije Abel. "Ali ne slišite, kako me mori?"

NORWOOD SHOE REPAIRING

6214 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem prijateljem!

Help Sponsor a Fighting MOTOR TORPEDO BOAT!

Vesele velikonočne praznike želi vsem odjemalcem in prijateljem

Double Eagle Bottling Co.

JOHN POTOKAR, lastnik

6511-19 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 4629

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Joseph Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 St. Clair Avenue

ENDicott 0583

452 East 152nd Street

IVanhoe 3118

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni najboljše postreči.

MARIO'S CAFE

6220 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Postregli vam bomo vedno z najboljšim pivom, vinom in žganjem. Serviramo tudi okusen prigrizek.

Iskrena velikonočna voščila in mnogo piruhov želi vsem

August Kollander

v Slov. Narodnem Domu

6419 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

KOLLANDER izpolnjuje prošnje za državljanske papirje, prodaja denarne nakaznice (MONEY ORDERS) in opravlja notarske posle.

JOSEPH DOLINAR

ST. CLAIR AVE. CAFE

Liquor's

6737 St. Clair Avenue

BEER — WINE — LUNCH — LIQUOR

Želimo vesele velikonočne praznike vsem gostom in prijateljem!

Prav vesele velikonočne praznike želi vsem

Edward J. Kovačič

Koncilman 23. varde

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

NICK SPELICH

6210 White Avenue

SLOVENSKA MLEKARNA HENDERSON 2116

Cenjenim gospodinjam toplo priporočamo našo sanitarno in moderno urejeno mlekarino, kjer dobite najboljše mleko, smetano, sir itd. Ako še niste naš odjemalec, postanite čim preje, ker zadovoljni boste kakor so naši sedanji odjemalci. Prijazna in točna postrežba s prvovrstnim mlekom je naša posebnost.

Se zahvaljujemo našim odjemalcem za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo tudi še za naprej.

ANTHONY USS

Slaščičarna — Cigare, cigarette in sladoled Cold Meats

6502 Superior Avenue

ENDicott 9711

Vesele velikonočne praznike želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

HECKER TAVERN

1194 East 71st Street

JOHN SUSTARSIĆ in FRANK HRIBAR, lastnika Gostilna

Priporočamo se vsem prijateljem in znancem, da obiščejo našo gostilno, v kateri vam vedno postrežemo s finim pivom, vinom in žganjem. Na razpolago tudi imamo vedno okusen prigrizek.

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

PODPIRAJTE VAŠEGA SOSEDA!

42 let v enem prostoru

Lumber — Insulation — Plaster Board Screen Material

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.

Office and Yard:

1321 Marquette Road

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

VESELO VELIKO NOČ

V tem času radosti, ko se spomlad vzbuja in ljudje imajo praznično lice radosti ob spominu na velike dneve velikonočnih praznikov, vam želimo vesele velikonočne in mnogo pirhov.

V bodoče vam bomo ravno tako postregli najboljše. Naš cilj je vedno skušati izboljšati naše delo.

LOUIS L. FERFOLIA

LICENCIRAN POGREBNIK

9116 Union Avenue

MICHIGAN 7420

VLADIMIR LEVSTIK:

Lorenzo Pescecani

(1916-17)

Prišel je v taborišče poleti, ko je bilo toplo. Takrat je mogel hraber človek še pogoltniti, kar so nam kuhali. Na bregu med barakami je še rasel grm, sestojel iz mnogih štrcljev in pol-drugi meter dolge šibe, na katerih je zelenelo tucat listov. Septembra meseca je signor Nicoletti to šibo odlomil ter si napravil iz nje paličico, ki jo je še isti dan v svojo zabavo zrezal na koščke.

Tisti čas je nekega vročega dne obstal pred vhodom v tabor črnovojnik s kosmatim obrazom in sabljastim bajonetom na puški. Zraven vojaka je ravnodušno stal suh možiček. Brki in šiljata bradica so bili siv, lica rjava, boječe oči so mu izpod košatih obrvi hladno zrlje na radovedneže, ki so pritiskali k vratom. Na rami je imel oprtnik s svoj lastnino in na oprtniku mu je sedela kavka. Nekaj časa nas je opazovala, nato je grozeče plahutnila s perotnicami in zavreščala:

"Krrr!... Kav! Krrr!"

Tedaj se je možiček zganil. Okrenil je glavo proti kavki, jo z vozlati roko pritisnil k sebi in zamrmral:

"Non sta gridar, Checco... sei buono... sei mio..."

Kavka je utihnila, kakor da ga razume.

Ta človek je bil Lorenzo Pescecani.

Njegova zgodba se je kmalu razvedela. Lorenzo je bil mornar. Ko se je pri Ognjeni zemlji tepel z viharjem, mu je sartorelica, ki jo je kanil povišati v signoro Pescecani, nastavila rožičke. Lorenzo se je vrnil, zvedel kako in kaj, jo kar s pomola ubral k nasledniku ter mu s predpisanimi bogokletstvi razložil, da to ne gre. V podkrepilo mu je zasadil šest palcev noža med rebra. Naslednik tega ni prenesel in sartorelica je ostala sama, kajti Lorenzo je dobil osem let. Zaradi umora, z olajševalnimi okoliščinami.

Potem je šel znova na morje. Leta in leta mu niso imeli kaj očitati. Nato pa, lepega dne, ko je bil spet v Trstu, mu je neki Marco, nemaren jezik, v prepiru omenil dogodivščino s sartorelo. Lorenzo se je zahvalil z nožem. Dobil je tri leta, zaradi uboja. Takrat mu je bilo štirideset let.

Potem je bil spet precej časa pošten mornar. Svoje delo je opravljal, za naslednika in Marca se je bil spokoril, bogokletstev mu pa v nebesih niso zapisovali, ker jim je manjkalo dovolj astronomskih števil. Komaj pa se je po daljšem času spet zasedel v Trstu, ga je neki Giuseppe med izmenjavo mornarskih prijaznosti spomnil za devede z Marcom. Lorenzi je hotel neutegoma poravnati račun, toda Giuseppe je ušel. Teden dni se je skrival po Trstu, teden dni je Lorenzo iskal. Ko sta se srečala, je obležal Giuseppe kakor zaklano živinčje, kar je tudi bil, Lorenzo pa je vklešen od korakal v zapor. To pot je dobil mnogo več, kajti umor je

Slovenska zemlja

ALOJZ GRADNIK

O bridka zemlja—ni bil templjev zid kras tvojih nežno zelenečih grudi, ne katedrale v blišču bele sljudi, ne večni čar kraljevskih piramid.

Samo sledovi biča in kopit so v tvojih krovih, v prsti, v lesu, v rudi, in žigi priče so, da si v ponudi bila kot krma roparskih korit.

Če pa pustošil te je srd biričev, ostala vendar plodna si in vedra, in ko pod jarmom spehanih volov

zareže plug se v tvoja sladka nedra, za hrano živih in spomin mrličev kali že v tebi žetve blagoslov.

bil premišljen. Ko so ga izpuštili, je bil starec.

Ob izbruhu vojne z Italijo so bili porchi austriaci polovili v Trstu vse, kar se jim je zdelo sumljivo: urednike "Piccola", advokate, verižnike, rodbine dezertirjev, kurtizane, anarhiste in predkaznovane zločince, ter jih razposlali v internacijska taborišča. Stari Lorenzo Pescecani in njegov Checco sta prišla k nam.

Lorenzo je dobil posteljo v kotu naše barake, dva prostora naprej od mene. Njegov sosed sem bil tako rekoč, vendar ne vem, ali sem pogovoril z njim vsega sto besed. Bil je molčeč starec; nikogar ne pomnim, da bi se mi bil zdel tako sam kakor on. Življenje je bilo zanj prebrana knjiga. Nikomur ni ponujal tovarišije. Snažen in tih je sedel na svoji postelji, kakor bi premišljeval o nerazrešenem vprašanju, ki so mu ga bili zadali tam, za železnimi vrati...

Kadar koli sem imel opravka s Pescecanim, sem presunljivo čutil v njem človeka, ne da bi bil mogel določno reči, po čem. Lorenzo je bil dober mož, eden najboljših, kar sem jih spoznal v taborišču. Rajši bi mu še enkrat segel v roko kakor nekateremu olikanemu signorju, ki je v kantini kramljal z menoj po francosko. In ko bi me danes vprašali, kdo izmed njih je bil po mojem občutku resničen gentleman — tedaj bi izkazal ubogemu starcu pravico ter odgovoril: mornar in morilec Lorenzo Pescecani!

Edino bitje, s katerim je zapupno občeval, je bil kavkec Checco. "Checco" so rekali Italijani tudi Francu Jožefu. Ali se je Lorenzo norčeval iz schönbrunnške mumije? Sodim, da ni mislil nanjo, kajti Checca je ljubil, kakor ljubimo milega, razvajanega psička. Vsi dobri grizljaji so bili zanj. Checco je kraljeval po vsej polici nad Lorenzovim ležiščem, Checco je posedal Lorenzu na ramenu, se mu dobričal kakor mače, mu vtikal kljun med zobe ter prebavljal po vranji navadi; Lorenzo si je potrpežljivo čistil suknjič in odejo, ne da bi godrnjal zaradi tega.

Kavkec je bil gospodarju ganljivo zvest. Kamor je šel Lorenzo, je letel Checco nad njim. Checco ni trpel, da bi se tuje roke dotikale Lorenzovega imetka. Nekoč je starec prodal svoj oprtnik Italijanu, ki so ga odpravljali v tri ure oddaljeni

tabor Weyerburg. Z oprtnikom vred je tudi Checco izginil. Lorenzo je taval okoli kakor obsojenec. Toda čez nekaj dni je sedel Kavkec spet na polici, iz Weyerburga pa je prišel glas, da je Checco vso pot krožil nad kupcem oprtnika, se zaganjal vanj, ga spremil prav do taborišča in še tam dolgo razsajal po strehi barake in z glasnim krikom terjal gospodarjevo last.

Casih sem opazoval Lorenza, ko se je potihoma razgovarjal s Checcom. Nemara mu je pripovedoval stvari, ki bi jih bil zaupal ljubljani duši, da jo je imel. Nekoč sem ga slišal, kako mu je mrmral:

"Checco, solo, unico amico mio!..."

Prijatelja je prav za prav imel. Enonog, rdečeličen in požrešen mesar iz Furlanije, Lorenzov najbližji sosed, se je bil kakor klop obesil nanj. Starcu ni bilo nič do njega, a vendar sem videl, kako se je sčasoma privadil njegovi robati družini. Kadar sta govorila, je bilo največ slišati mesarja, ki se mu je venomer bledlo o jedi. Večkrat se je zgodilo, da je Lorenzo med takim pomenkom zadremal.

Jed je dobivala v taborišču vsak dan usodnejši pomen. Glad je prevzemal oblast nad minutami našega življenja. Zjutraj neosladkana brozga, opoldne juha iz gnile bravine s pokvarjenim zeljem za prikuho; kar si pogoltnil, si izklozil; zvečer spet brozga in tako dalje iz dneva v dan. Casih smo za izpremembo dobili nezabeljen ješprenj; kdor je našel v svojem obroku miš, jo je mirno vrgel pod mizo in jedel dalje. Živeti je bilo treba! Že si je upal le sadist, vpričo drugih ponesti boljši grizljaj v usta; že je dobil za polno menažko zvrhan bokal ljubezni, komur je bilo do nje. Signorina Lucia, izobrazena Trentinka, je mahoma izginila iz naše srede; potem je bilo slišati, da je šla v drug tabor; živet s tamkajšnjim krojačem, ker so ji bili

(Dalje na 4. strani)

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem in prijateljem!

RENO CAFE

Mr. & Mrs. Frank Lisjak

10401 Reno Avenue

Diamond 6299
Dobro pivo, vino in tobak

ZAKRAJŠEK FUNERAL HOME CO.

POGREBNI ZAVOD

6016 St. Clair Avenue

ENDicott 3113

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

PRIJATELJ'S PHARMACY

Slovenska lekarna

ST. CLAIR AVE. Cor. EAST 68th ST.

ENDicott 4212

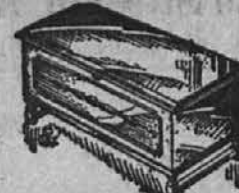
Prescription Specialists

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem.

KREMZAR FURNITURE

Prodajalci pohištva

6405 ST. CLAIR AVENUE

ENDicott 2252

Cleveland, Ohio

Zahvaljujemo se vsem našim odjemalcem in prijateljem za naklonjenost v preteklem letu ter se priporočamo za bodoče.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

PARKWOOD HOME FURNISHINGS

7110 St. Clair Ave. — ENDicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem

Janko N. Rogelj

6208 Schade Avenue

ENDicott 0718

ZAVAROVALNINA IN BONDI

POSTREŽBA
je popolna in zadovoljiva.

Želimo vesele velikonočne praznike in obilo piruhov vsem prijateljem in znancem!

Mr. and Mrs. Frank Yakos

669 East 159th Street

Vedno postrežemo z svežim pivom, dobrim vinom in pristnim žganjem. Okusen prigrizek

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

GLOBOKAR'S SUPER SERVICE

John J. Globokar, lastnik

1075 East 185th Street--Corner
Chapman Avenue

Oficijelna postaja za pregled tajerjev

Mobilgas — Mobiloil — Graco Motor Vitalizer

Mi imamo najmodernejšo pripravo, da namažemo vaš avto, da bo tekla brezhibno. Pobere vso nesnago iz motorja. Poskusite, videli boste veliko spremembo, ki vas bo zadovoljila.

V zalogi imamo veliko izbero napolnjenih

VELIKONOČNIH KOŠARIC

49c do \$1.39

kot tudi veliko izbero ženskih in moških potrebščin po zmernih cenah.

TAYLOR VARIETY

je glavni stan za potrebnosti za čiščenje.

Izplačalo se vam bo kupovati pri

Taylor Variety

5c IN 10c DO \$1.00 TRGOVINA
6714 St. Clair Ave.-6716 St. Clair Ave.

MR. & MRS. LOUIS OSWALD

17205 Grovewood Avenue

Želiva vsem odjemalcem in prijateljem vesele velikonočne praznike in se priporočava za naklonjenost

Vesele velikonočne praznike želimo vsem obiskovalcem in prijateljem!

MR. IN MRS. MATH KUČER

481 EAST 152nd STREET

Kenmore 9899

Točimo legalno žganje, dobro vino in sveže pivo. Se priporočamo.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Pri nas boste vedno dobro postreženi kolikor nam dovoljuje vojna postava, in upajmo v skorajšnjo zmago U. S. A.

JOSEPH TREBEC

Meat Market
1423 EAST 55th STREET
Henderson 1559

GANTNER

Veselo velikonočno in obilo pirhovo želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem. Vaš trgovec

v Slov. nar. domu na

6407 ST. CLAIR AVENUE

JOHN POLLOCK

Lorenzo Pescecani

(Nadaljevanje s 3. strani)

za to obljubili vojaško hrano. Povera Lucia!

Lakoti se je pridružil mraz tiste zime; tri in dvajset stopinj v barakah. Jetniki so spali oblečeni, stare časnike in umazane rutice so pogrinjali nase, in še so jim šklepetali zobje. Vrane, ki so optimistično prežale na odpadke, so zmrazile cepale s taboriščnega plotu. Revnejši so čakali nanje; v trenutku je bila vsaka pobrana, v pol ure pojedena.

Toda zima je pritisnila še huje in kmalu ni bilo niti vran. Obroki hrane so se krčili. Zdaj je bilo treba ovčjo mrhovino pogoltniti in obdržati v sebi. Malokdo je to znal. Lorenzo Pescecani je z votlimi lici lazil okrog in stradal. Ješči mesar je trpel kakor volk; človečino bi bil žrl, da so mu jo dali. Brez miru je šepal po barakah, prisedal celo k neznanim jetnikom in z zmešanimi očmi vročično klatil o vsem, kar je bil kdaj pojedel.

Videli smo, kako je časih tiščal v Lorenza ter mu prigovarjal. Lačni starci si je mašil ušesa; obraz je imel kakor pergamen, zrkla steklena, izpod brkov so mu štrleli rumeni zobje. Nazadnje je jel poslušati. Zdaj ta, zdaj oni je vrgel oči po Checcu, ki se je obiral na polici. "Perche no?" sem slišal mesarja neki dan. "Sara eccelente..."

Drugo jutro se kavkec ni oglasil. Mraz je škripal. Salom Lilienduft, ki Checca ni mogel trpeti, se je priskukal k meni in slovesno zašepetal:

"Ni ga več! Pravkar sta ga zaklala."

"Koga?" sem se zdrnil. "Checca... Mesar ga bo prekuhal v golaž."

Glad. V menazah pomije. Ko se mi je devetih vzdignilo, sem žlico odložil. Legel sem na posteljo in jel v avtosugestiji zaživati francoski menu:

Huitres, sauce vinaigrette... Châteaubriant, sauce béarnaise. Fromage de Camembert... Chablis, Château Margaux, café moka...

Mesarja ni bilo videti. Lorenzo Pescecani je sedel na postelji in buljil v tla. Roka, v kateri je držal cigareto, mu je podrhtevala.

Pravkar sem bil srebnil poslednjo ostrigo in si v tretje nalil chablijca, ko je prihlamudral v sobo mesar z menažko v rokah. Postavil jo je na mizo ter pripravil posodo, pribor in kruh zase in za starca. Vonj po ostrici začimbi nam je udaril v nosove.

Pustil sem nedojedeni châteaubriant ter se približal. V rdeči godlji je plavalo nekaj kosčkov mesa, ki so bili snoči še Checco. Niti toliko ga ni bilo, kolikor ostane prijateljstva, ko ga zatajiš, zvestobe, ko jo prelomiš...

Mesar je delil. Najprej je hotel dati vsakemu pol, potem je navrgel sebi škofijo. Oči so mu visele iz jam, slina mu je silila na ustnice. Ko si je bil po-

O stari naš Triglav, obudi nam začarane Slovence!

O zbudi se Triglav iz tvojih dolgih nočnih sanj!
O stresi se, odprti oči ogromne, bistro tvoje!
Otresi spone suženjstva, odvzemi nam povoj!
Dovolj obljub in sanj, velikih hočemo dejanj!

Zadosti v domovini naši barbarskih je razdjanj!
O stari naš Triglav, prebudi vse junaške voje,
ki čakali so dan, da vstopijo v rešilne boje,
potočjeje sovraga, rešijo nas vseh izdanj!

Oživi Triglav žile tri: Beneško, Sočo, Savo!
Začaran zbudi Taljament! Slovence naj povrne!
Jih združi spet v Veliko Slavijo, kjer ljudstvo zdravo

Zaveso — z vztrajno, trdno voljo — raz oči razgrne
za sebe, narod, dom... v vesoljno človečansko Slavjo,
Z vzajemnim delom v dobrobit, napredek naj obrne!

Prof. dr. Albert Prinčič

klonil vse razen enega bedra in vratu, se je obrzdal.

"Ecco, Lorenzo," je zaklical. "Venga mangiar!"

Starci je prišel menda le zato, da bi še enkrat videl svojo Checca. Zgrudil se je na klop in si podprl senc. V vratu mu je butalo kakor skrečena pest, čudno je sopol skozi nosnice. Niti pokusil ni. Čez nekaj časa je vstal, porinil svoj krožnik mesarju, se vrnil na posteljo in obrnil glavo proti steni.

To je bil njegovi četrti umor. "Eccelente," je mlaskal mesar. "Magnifico!"

Požrl je Lorenzov delež, si ogledal koščice in pohrustal mehkejšje dele. Kar je ostalo, je z dvema prstoma vrgel v smeti.

In spet smo strdali. Lorenzo je od tistega dne vidno propadal. Časih se je zmešano ozrl na polici ali segel na ramo, toda Checca ni bilo več. Iz navede si je vsak dan ščetkal odoje in suknjič; stari madeži so polagoma izginili in nazadnje je bilo oboje spet kakor novo.

Ko je sneg skopnel, so izpustili vse jetnike razen anarhistov in nevarnih zločincev. Lorenzo je torej ostal.

Zdaj mora biti zdavnaj mrtev. Kadar vidim pozimi vrane, se ga spomnim. Lahka ti bodi zemlja, kjer koli ležiš, ubogi Lorenzo Pescecani!

Rastlinsko življenje na Marsu

Uspehi opazovanj ob zadnji "Marsovi opoziciji"

Ves znanstveni svet se je na letošnjo "Marsovo opozicijo," ki jo zemlja doživi le na vsakih 15 let, temeljito pripravil. Na vseh za opazovanja ugodnih krajih so bili postavljeni veliki daljnogledi, ki so jih neprestano oblegale čete zvezdoslovcev. Vse je pričakovalo, da se bo ob tej priliki spet odkrilo kaj novega na tem planetu, okrog katerega se že plete toliko teorij. Posebne ugodne vremenske razmere je imela komisija zvezdoslovcev iz Arizone, ki je šla s svojimi pripravami v Južno Afriko in je napravila nekaj prav izredno posrečenih fotografskih posnetkov Marsa. Komisijo, ki je imela svoj sedež v mestu Bloemfonteine, je vodil prof. Slipphers, ravnatelj Lowellovega observatorja v Arizoni. Ta je s svojimi najožjimi sodelavci pri-

šel v Bloemfonteine že nekaj tednov pred nastopom "Marsove opozicije," da je vse pripravil za glavni fotografski naskok na Mars. V odločilnih dneh, ki so komisiji naklonili izredno jasne noči, je napravil 7000 fotografskih posnetkov Marsa. Več sto teh fotografij, ki so sedaj že razvite, po mnenju prof. Slipphersa, potrjuje njegovo teorijo, da je na Marsu rastlinsko življenje. Vse, kar se je doslej govorilo in pisalo o rastlinstvu na Marsu, so bile le domneve, ki jih je bilo težko povsem ovreči, še težje pa zanesljivo dokazati. Ako te fotografije močnejše dokazujejo rastlinsko življenje na Marsu, je ta njegova zadnja "opozicija" znanost neverjetno obogatila.

Po zadnjih opazovanjih si je mogoče po mnenju prof. Slipphersa že napraviti dokaj točno in zanesljivo sliko Marsove zagonetne površine. Planet je ob teh opazovanjih kazal drugo stran, zato je bila tudi njegova znana rdečkasta svetloba nekoliko svetlejša. Prof. Slipphers je ugotovil, da se na Marsu med jutranjim in večnim mrakom kažejo velike lise izredne svetlobne jakosti. On jih smatra za oblake, ki jih gibljejo močni vetrovi. Tudi severni tečaj in sednje ozemlje kaže v posameznih dnevih urah zelo različne oblike. Po njegovem mnenju prihaja to od ledu, ki se tvori pod vplivom različnih temperatur. V nekih dneh je imel ameriški zvezdoslovec vtis, da se je ta led ves razlezel in da je na njegovem mestu nastalo morje. Ob Marsovem sončnem zahodu se je po takih pokrajinah spet začel širiti led. Nekateri znanstveniki tudi te "tečajne kape" smatrajo za oblake, vendar te množice fotografij dajejo dovolj gradiva, ki bo gotovo pri nadaljnjem razmotrivanju in študiju spoznavanje Marsa pomaknilo za korak naprej. Prof. Slipphers nadaljnjih podrobnosti še ne maha obešati na veliki zvon, ker hoče najprej svoj material sam vsestransko preučiti in se z izsledki pokazati na prvem kongresu zvezdoslovcev.

Buy Your Share in "Our" SUBMARINE CHASER

Kadar je kaj narobe z vašimi vodnimi cevmi, pokličite nas. Vedno garantirano delo.

MICHAEL CASSERMAN

Plumbing, Heating and Repairing

18700 Shawnee Avenue

Ivanhoe 3877

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Vsem mojim odjemalcem se iskreno zahvaljujem za naklonjenost in se priporočam v bodoče.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

OGRIN'S SHOE HOSPITAL

ANDREW OGRIN, lastnik

18508 Shawnee Avenue

RACKAR'S HI SPEED SERVICE

Grovewood & Waterloo Road

Kenmore 9783

Oficijelna postaja za pregled tajerjev

Najmodernejša priprava za mazanje avtomobilov

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Prav vesele velikonočne praznike želi vsem

NOTTINGHAM MARKET

LOUIS R. WESS, lastnik

18620 St. Clair Avenue

Kenmore 6777

Vedno prvovrstno meso in prijazna, točna postrežba. Se priporočamo.

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

ACME DRY CLEANING

FRANK JURECIC, lastnik

672 East 152nd Street

Obleke sčistišene pri nas izgledajo kot nove, ker napravimo vedno prvovrstno delo.

Nas telefon je: GLenville 5374

Pri nas dobite vedno dobro sveže pivo, kakor tudi okusno pripravljena mrzla in gorka jedila.

MR. & MRS. ARKO

1178 Babbitt Road

Želimo vesele velikonočne praznike vsem!

Waterloo Dept. Store

15504-10 Waterloo Road

Trgovina, kjer se dobi vse po nizkih cenah. Imamo popolno zalogo lepih pomladanskih oblek za dekleta, žene in otroke za veliko noč. Fino spodnje perilo, nogavice, lepe klobuke, kravate in srajce. Fine in trpežne čevlje za celo družino.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Napoleon napade Egipt

(Nadaljevanje s 5. strani)

stavljaj dobro tarčo, čeprav so se čolni nemirno igrali na morskimi valovih. V trenutku se je voda poročila in začeli so se bolestni kriki prvih ranjenec. Kljub temu, da se je računalo z odporom pri izkrcavanju, je bilo iznenadenje vseeno veliko. Ker Nelson ni srečal francoskega brodovja na odprtem morju, je obvestil mameluke, kakšna nevarnost jim preti.

Čolni prepolni vojaštva, ki se ni moglo braniti nevidnemu sovražniku, so bili kot rečeno, odlična tarča za izvršne strelce na obali. Svinec je frčal od vseh strani. Voda pa je bila še pregluboka, da bi mogli vojaki poskakati iz čolnov in se dokopati do obale. Nastal je kritičen položaj, kakor nastane vedno pri ljudeh, ki so napadeni, a se ne morejo braniti. V prepolnih čolnih tako zapostavljenih ljudi je nastal nemir in je obstojala nevarnost, da se prevrnejo. Cesar pa ni dosegla sila, je dosegla zvitost. Vsi zaverovani v borbo s čolni, ki so se skušali približati obali, niso opazili mamelukov in Arabci drugih čolnov polnih vojaštva, ki so se bližali drugim točkam obale.

Po streljih iz pušk je Napoleon spoznal, da sovražnik ni tako številčen. Zato je ukazal napad z drugih strani; vsi vojaki naj čimprej poskačejo v vodo in naj se čimprej povzpnejo na obalo. Napad z boka je takoj uspel. Borba je bila krvava. Ladijsko topništvo se ni moglo udejstvovati radi viharnega morja. Z obale se je slišalo divje rjovenje mamelukov in Arabcev, ki se niso prestrašili niti tako velike mornarice in številnih čolnov polnih vojakov, ki so se bližali obali Egipta. Vedeli so, da je sovražnik močnejši, niso pa hoteli dopustiti, da bi se izkrcal brez žrtev.

Vojaki, 40 stoletij gleda na vas Vse njihovo junaštvo pa je bilo zaman. Čoln za čolnom je pristal. Vojaki so skakali v vodo držec puške visoko na glavi. Branilci so bili napadeni od vseh strani, pa so se še vedno držali. Počasi a neizprosno se je ožil okrog njih sovražnikov obroč, sovražnika, ki je bil prav tako junaški in ki mu je pove-

vleval mlad, že slaven vojskovodja. Boj je bil potem kratak. Branilci so popadali do zadnjega...

Takrat šele, ko je na morju in na obali izgubil okrog sto svojih vojakov, je mogel Napoleon vkorakati v stari Egipt, kjer je pod slavnimi piramidami napisal svoj slaven ukaz vojski: "Vojaki, štirideset stoletij gleda na vas z vrhov piramid..."

Ali plešemo po ognjeniku?

O raziskovanju jedra naše zemlje

Približno 6370 km loči raziskovalca človeka, ki biva na površju te zemeljske krogle, od njenega središča, to je taka razdalja kakor z Dunaja v Peking ali Chicago. Še do pred nekaj desetletij ni mogel človek v to neskončno daljino zemeljskega polumera prodreti globlje kot 1 km.

3000 m globoko

Pred desetimi leti je Nemčija dosegla svetovni rekord ko je v zgornji šleziji v Czuchowu, izvrtala 2240 m globoko v zemljo. Toda izboljšana tehnika za vrtanje je že dosegla globino 3000 m, kakor v zahodnem Texasu, kjer dobivajo petrolej iz take globine. In vendar, kaj je vsa ta globina v primeri z neznanim skrinjastim polumerom zemeljske krogle! To je prav tako kakor vboj s šivanko, 3/4 mm, v kroglo, ki je tako velika kot kaka soba in ima 3 m v premeru. Niti desetinka zunanje kamnite skorje zemeljske oble ni bila s tem še prevrtana.

Rjava in rumena barva naših njiv izhaja večinoma od železnate rje, ki je celo ne manjka v najbolj peščeni zemlji. Iz tega razvidimo, da je železo na zemlji jako razširjeno, in je tudi velikega pomena za razvoj zemlje. Če dajemo meteorji precej gradbenega materiala, in če zemlja popolnoma ne bo padla iz tega območja, potem je notranjost zemlje skoraj samo iz železa in nikla. Delovanje ognjenikov, ki bruhaajo žarečo lavo na zemljo, in pa staro pravilo, da se na vsakih 30 m v globini zemlje poveča toplota za 1 stopinjo, ni človeštvu zmeraj dopovedovalo, ni.

da je večina vse jedro zemlje tekoče, in da tako rekoč hodimo in plešemo po ognjeniku. Če bi se namreč toplota v isti meri večala do središča zemlje, potem bi bilo ondi 220.000 stopinj vročine! Nimamo pa nobenih geoloških znakov, da bi imela notranjost zemlje zares tako visoko temperaturo. Odkar so iznašli v skorji zemlje razne radioaktivne snovi, kakor radij, torij, uran itd., smo drugačnega naziranja. Toplota vseh teh radioaktivnih snovi popolnoma zadostja, da si moremo razlagati višino toplot v notranjosti zemlje. Današnja znanost meni, da je v notranjosti zemlje največ 8000° toplote, a brčkone jih je samo 2000°.

Radij kurji zemljo

Notranjost zemlje je torej peč, ki je kurjena z dragocenim kurivom, kot je n. pr. radij. Različni raziskovalci menijo, da je tudi še v globljih plasteh zemlje dobiti radioaktivne snovi, in zato je tudi mogoče, da se zemlja resnično bliža svoji ledeni dobi, ker bo zmeraj več izgubila svoje lastne toplote, kakor so prerokovali že v vseh dobah.

Hčere imajo rajši kakor sinove

Na Kitajskem imajo rajši sinove. V mnogih delih Vzhodne Afrike pa si domačini nasprotno želijo prav mnogo otrok ženskega spola. Dekleta so namreč pogosto največja glavnica, s katero razpolaga zamorski oče. Ko pričakuje novega otroka, sklepe včasih že pred njegovim rojstvom z družino svojega bodočega zeta kupno pogodbo za primer, da se bo rodila hči. Zetova rodbina izroči očetu čisto že kmalu po rojstvu bodočega snaha tele kot naplačilo in potem sledijo vsako leto plačila. Vsaka hči je torej za zamorskega očeta vir znatnih dohodkov in pazi na hčere skrbneje kakor na sinove. Če dekle umre, preden se poroči, mora njen oče vsa naplačila vrniti, in to mu povzroči lahko hude gospodarske težave. Posledica teh nenavadnih običajev je ta, da je umrljivost dečkov dosti večja kakor umrljivost deklet. Če zbolijo dekle, pride zamorec kmalu po belega zdravnika, ki se ga drugače izogiba, a če mu zbolijo sin, se običajno za zdravnika niti ne zme-

Obudimo, o Slovenci, od Beneške do Visokih tur in meje Češke slovenski rod, ki bival je od pamtveka tod!

Od Adrije érez Karnske Alpe, gor do Tur visokih, kjer Drava, Mura vzhodne reke naše se rodé, ki staro slovensko zemljo močijo — redé prekrasne doline naše, dol do ravnin širokih;

Prevažno našo Donavo množe po vsih pritokih, z vseh naših starodavnih gôr! Da naši se zbudé, vse naše misli, delo vkup, da spet bo naše vse, kar bilo že... in po pesnikih opevano prerokih!

Na severu, zapadu, vzhodu... moramo dobiti naravne meje naše zdaj — do Češke — al' nikol'! Velike, važne čase zdaj ne smemo zamuditi!

Najdimo naše sile složne, rešimo simbol, nam ljudovlade: Gosposvetski stol kamenit! Svobodo posadimo na ta naš prastar prestol!

Prof. dr. Albert Princič

Kitajska sol

V devetem stoletju po Kristusovem rojstvu je dospela s posredovanjem Arabcev v Evropo neka tvarina, katero so imenovali kitajsko sol.

Ako se je to tvarino zmešalo z ogljem in žveplom, in zažgalo, je zaplamlata s svetlim plamenom. Kitajci so to tvarino uporabljali za izdeljavo raket. Arabci so jo prinesli čisto slučajno v Evropo.

Kitajska sol ni bila nič drugega kot soliter. Ta sol je primeroma redka. Dobi se jo le v Egiptu, Indiji, Alžiru in na Kitajskem. Temu dejstvu je tudi pripisovati da je bil smodnik tako pozno iznajden.

Oglje in žveplo so pridobivali v velikih množinah, le tretje stvari, kitajske soli jim je manjkalo za fabrikacijo smodnika. Kitajci so torej že devetsto let pred Kristusovim rojstvom poznali smodnik in ga uporabljali izključno le za rakete.

Nobenemu Kitajcu pa ni padlo v glavo, da bi nabasal s smodnikom na eni strani zaprto cev ter postavil pred smodnik kak trd predmet in zažgal. Smodnik bi eksplodiral, predmet bi pa odneslo daleč v stran. Sele evropski narodi so začeli uporabljati smodnik kot streličivo.

O Bizantičih pripovedujejo, da so pri obrambi svojih trdnjav obsipali sovražnika z neko gorečo tvarino, ki je povzročala strašne rane. Tudi takozva-

ni "grški ogenj" je bil neke vrste smodnik.

Prvi top, ki je s pomočjo smodnika metal izstrelke v večjo daljavo, je imelo mesto Augsburg leta 1322. Prva bitka, ki se je vodila s topovi, je bila leta 1346 pri Crecy. Toda smodnik ni bil tedaj še tako izpopolnjen kot je danes. Vse je bilo odvisno od vrste in čistote oglja, solitra in žvepla.

Naravni soliter pride dandanašnji le malo v poštev. Izdelujejo ga večinoma iz takozvanega natron-solitra.

Alojz Gradnik:

Delavec v tujini

Kje vsi tvoji so obeti, kje so upov lažni cveti, nisi mi srca ogrela, nisi mi srca ogrela, o tujine črna streha.

Tvoje luči so kot večje, tvoje roke so ko klešče, nič ne izpušče brez rane, nič ne izpušče brez rane, nič brez krivde in brez greha.

Le daljava tvoja vabi, pa si kakor zver, ki grabi, pa si kakor bič, ki goni, pa si kakor bič, ki goni, dokler se srce ne upeha.

O saj pelješ skozi vsa mesta, domovina, k tebi cesta, in če nič nam ne ostane, in če nič nam ne ostane, ona zadnja bo uteha.

KDO JE HITREJŠI: LASTOVKE ALI LETALO?

Večkrat so že razni znanstveniki poskusili dobiti dokončen odgovor na to vprašanje, pa vedno le s približnim uspehom. O najnovejšem takem poskusu poročajo iz Turina, kjer so štirje naravoslovci napravili ta poskus na treh lastovkah. Ker so pri tem ravnali z vso točnostjo in vestnostjo, bo najbrž izid ostal za daljšo dobo kot dognan. Vzeli so iz gnezda tri mlade lastovke, ki se bodo letos prvič preselile preko morja in so torej baš v polni moči. Vsaki so pritrčili na nežne nožice majhne pločevinaste znamke, po katerih so jih ob povratku spoznali. Nato so jih v zaboju z avtom prepeljali proti jugu. Ob 3 in 3 minute so zaboj odprli in lastovke so se takoj vzdignile v zrak. Ko so dosegle višino 200 m, so nekaj časa krožile nad krajem in ko so se znašle, so se spustile v smeri proti svojemu domačemu kraju. Ob 3.49 in 3 sekunde so planile v svoje domače gnezdo. Ker znaša oddaljenost med obema krajema točno 158 km in so lastovke preletele to razdaljo v 46 minutah, so povprečno letele s hitrostjo 218 kilometrov! To pa je hitrost, ki tudi pri letalu pomeni lep uspeh.

POD VODO SE JE RODIL

Mnogo čestitk je prejel ob svoji petletnici Franklin Woodrow Jourdan v San Fordu v Severni Carolini. To je edini človek na zemlji, ki je prišel na svet pod vodo. Njegova mati je namreč padla v vodnjak in ko se je obupno borila za življenje, se ji je rodil sin. Na njene klice na pomoč so prihiteli sosede in rešil mater in novorojenčka. Otrok je bil že skoro zaduščen. Po posebno srečnem naključju pa ni trpelo zdravje matere in tudi ta nekoliko nenavadna prva kopel otroku ni škodovala.

LAERIMAE CHRISTI

V veseli družbi so vprašali Heineja, kako pride vrsta vina, ki so ga ravno pili, do imena: "Laerimae Christi" (Kristove solze). "Kristus joče, ako pijejo bogati ljudje takšno vino!" je odgovoril židovski pesnik.

DOJENČKI ZNAJO PLAVATI

Že dolgo so nekateri trdili, da dojenčki znajo plavati in ne utonejo, če padejo v globoko vodo. Zdaj je bilo to potrjeno z zanimivim znanstvenim poskusom v New Yorku. Pri poskusu so se sicer poslužili nekoliko barbarskega načina. Učenci so namreč kratkomalo pometali v vodo otroke v starosti od 11 dni do poltretjega leta. Pri tem poskusu so ugotovili, da dojenčki v rani mladosti, stari le nekoliko tednov, v resnici pravilne gibke, kakršni so potrebni pri plavanju. Pri dojenčkih so opazili tudi to, da se jim je ustavilo dihanje, kakor hitro so bili pod vodo. Pri dojenčkih, starih po nekaj mesecih, pa so ugotovili, da ne znajo plavati. Gibljejo sicer z rokami in nogami, toda ne tako, kakor bi bilo potrebno, in če pridejo pod vodo, se jim dihanje ne ustavi. Pri tem pa je zanimivo, da so otroci, stari nad dve leti, spet delali pravilne plavalne gibe z nogami. Podobne poskuse so napravili tudi z mladimi živalmi.

ANTON TERKA

CAFE

3815 East 93rd Street

Želi vsem posetnikom vesele velikonočne praznike!

For a Better Day U.S. WAR BONDS

Eleven members of a secret Belgian underground organization responsible for aiding United Nations fliers shot down over German occupied territory were executed by Nazi firing squads recently over a

3-day period. They were charged by their German captors with "aiding the enemy." Here in America we can aid in the fight against Hitler without endangering our lives if we do our work diligently and buy War Bonds every pay day. WSS 741C U. S. Treasury Dept.

IT TAKES BOTH!

U. S. Treasury Department

©1943 Phillips

Drenik's Beverage Dist. Inc.

RAZVAŽA NAJBOLJŠE PIVO

Erin Brew — Budweiser — Michelob — Duquesne Beer and Ale

Vsem odjemalcem, društvom, gostilničarjem, organizacijam in posameznikom se toplo zahvaljujemo za naklonjenost

Vesele velikonočne praznike želimo vsem pivcem, gostilničarjem in prijateljem našega na trgu najboljšega piva

KEEnmore 5500

23776 Lakeland Boulevard

KEEnmore 5501

EUCLID, OHIO

Thomas Jefferson

Proslava rojstnega dne Thomasa Jeffersona, dne 13. aprila, ima letos širok pomen. Letos 13. aprila je minilo 200 let, kar se je rodil. In letos se posebno čuti, da je v teh časih važno zopet potrditi demokratična načela, ki jih zagovarjal ta veliki ameriški državnik in obojevalec svobode in ki jih kruti sovrazniki povsem zanika.

Bill of Rights Sesquicentennial Committee (odbor za proslavo stoletnice ustavnih določb o človeških svobodah), katerega je predsednik Roosevelt častni predsednik, je storil vse, da se ta letošnja obletnica spodobno proslavi. Počeval je šole širom dežele, bratstva in meščanske organizacije ter cerkve vseh ver, naj se udeležijo proslave kot demonstracije ameriške vere v demokratična načela, ki jih je Jefferson proglasil. Guvernerji in župani so bili pozvani, naj izdajo primerno proglase. Obe zbornici kongresa sta se udeležili proslave. Aranzirani so bili radioprogrami od obali do obali, ki so naglašali pomen historičnih dokumentov, ki jih je Jefferson napisal ali navdahnul.

Najbolj znamenito delo Jeffersona je bila seveda sestava Izjave Neodvisnosti, ali vsa skupina njegovih spisov—njegovi govori, knjige in pisma—odseva njegovo vero v dostojanstvo človeka, v neprekršljivost njegovih naravnih pravic in svobod in njegovo globoko hrepenenje, da se v Ameriki ustanovi in vzdrži demokratični način življenja.

Jeffersonovo dolgo in dogodkovno delovanje se lahko deli v štiri periode: njegovo službo v prid ameriški revoluciji, zakonodajne reforme za domorodno državo Virginia, njegovo dvakratno službo kot predsednika Združenih držav in mirna leta upokojitve. Dasi je bil Jefferson sin bogatega veleposestnika, je imel prav malo one razredne zavestnosti, ki je v onih časih delila posestniško aristokracijo od bolj skromnih kolonistov. Že v mladih letih si je bil prisvojil geslo: "Odpor proti tiranom je poslušnost do Boga." To geslo ga je vodilo, ko se je pridružil kolonijalnemu revolucionarjem, ki so delali za neodvisnost ameriških kolonij. V mladosti je že začela njegova velika ljubezen za umetnost, ki jim je ostal vdan vse življenje. Sam je rekel o sebi: "Postale so pravcata strast z menoj: matematika, glasba in arhitektura." Bil je spreten violinist in njegov novi grad—Monticello—je bil povsem zgrajen po njegovih lastnih načrtih. Tekom revolucije je sestavil razne pomembne proglase, ali Izjava Neodvisnosti je njegovo nesmrtno delo. Sestavil jo je kot član odseka petorice, izbrane od drugega kontinentalnega kongresa za sestavo načrta izjave.

Po revoluciji je Jefferson—kot član legislature in potem kot guverner—posvetil svoje delovanje dolgi vrsti zakonodajnih reform v državi Virginia. Uspeh tega delovanja je bil, da je ta država dobila najbolj napredne, revolucionarne in demokratične zakone tedaj na svetu. Zlomil je politično in gospodarsko moč posestniške aristokracije, oddelil cerkev od države in uvedel sistem javnega šolstva. Začel je tudi borbo proti suženstvu in za splošno volilno pravico, ali v teh reformah je bil predaleč naprej od svojih sodobnikov in je bilo treba poznejših generacij, da so se uresničile.

Jefferson je bil dvakrat izvoljen za predsednika Združenih držav. Njegova borba proti reakcionarnim zakonom proti inozemcem je prišla do končne uspešne zmage in do poloma reakcionarnega nazadnjaštva. Druga znamenitost njegove predsedniške dobe je bila pridobitev vse doline Mississippija od Alleghany pogorja do Rocky Mountains potom takozvane "Louisiana Purchase." To ogromno pokrajino, ki je kasneje postala srce Združenih držav, je nakupil od Francije za \$15,000,000.

Zadnjih 17 let svojega dolgega življenja je živel v svojem gradu Monticello, od koder si je dopisoval z odličnimi možmi širom sveta. Ustanovil je University of Virginia in ji predsedoval.

Umrl je dne 4. julija 1826, ravno petdeset let po dnevu, ko je bila podpisana Izjava Neodvisnosti, veliki zgodovinski dokument, ki ostane za vedno spojen s spominom na Thomasa Jeffersona. — Common Council—F.L.I.S.

Učenjaška zamišljenost

Znano je, da se veliki učenjaki večkrat tako zatope v svoja razglabljanja, da so popolnoma gluhi in slepi za ves zunanji svet. Med take učenjake je spadal tudi fizik in veliki raziskovalec elektrike Ampere, po katerem se še danes imenuje enota za merjenje električnega toka "ampere." Življenjepisci pripovedujejo o njem, da je zelo globoko dojemal veličastvo stvarstva in kadar nič več ni mogel strmeti nad silnim redom, ki vlada v svetovju, se je onemogel sesedel na stol, podprl čelo na dlani in vzdihnil: "O, Bog, kako si velik!"

Tudi k dogodivščinam, v katerih se razodeva zamišljenost takih zgodovinskih učenjakov, je Ampere prispeval svoj delež. Veliko jih kroži o njem, n. pr.

tudi tale: Nekoč je šel ves zamisljen po Parizu. Ni videl okrog sebe nič, ne ljudi ne mestnega vrveža, glava mu je bila polna števil, računov in samih fizičnih zakonov. Izvrtal je iz možganov nove izsledke, ki so se zapletali in odvijali in v zadregi je gledal na okrog, kje bi našel kaj primerne, da bi potek svojih misli nekam zapisal, da mu dragoceni domisleki ne bi ušli. Vendar ugleda precej daleč pred seboj na koncu ulice nekaj črnega; hitro seže v žep, kjer je imel vedno košček krede, in hiti do tistega črnega. Kakor gnan od neke notranje sile začne po tej tabli, ki mu jo je dala priložnost, pisati in računati, enačbo za enačbo, ko je prišel po čez do konca, je na levi strani začel novo vrsto. Že je pokrtil skoraj vso tablo s svojimi računi, ko se je začela ta črna stvar premikati — na štirih kolesih, vlekel pa jo je suh konjiček. Bila je kočija nekega kočijaža, ki je tu dremal na kozlu in čakal imenitnih potnikov, pa se mu je zahotelo, da bi izpremenil svojo postajo. Ko je Ampere videl, da mu izsledki dolgih razglabljanj uhajajo, se je tako zbal za svoje račune, da je s povzdignjeno kredo tekel za kočijo. Dirka pa je bila precej ostra, ker je učenjaka to tekanje za vozom kmalu upehalo. Šele pešci so kočijaža opozorili, da ga zadaj nekdo s kredo v roki lovi in je ustavil. Tako se je Ampere spet približal svojim računom. — Kako se je prizor razvijal naprej, zgodovina ne pove in prav je tako.

Asket poroča o Angliji

Ko je bila že vsa Anglija sprevidela, da vodja informacijskega ministrstva stari advokat lord MacMillan ni nič več kos svoji nalogi, je angleška vlada postavila na to mesto sira Johna Reitha, ki se je že pred nekaj leti, ko je bil vodja britske radijske poročevalske službe, izdal, da se razume na poročevanje.

Nazadnje je bil sir John Reith glavni ravnatelj velike angleške družbe za civilno letalstvo. Kot tak je prejemal vsako leto 10,000 funtov šterlingov plače. Njegov novi poklic, kot minister Nj. Veličanstva, mu donša vprav polovico, namreč 5000 funtov na leto.

Toda sir John ni človek, ki bi mu bilo mar denarja. Zase ne porabi skoraj nič, ker je asket, ki ne kadi in ne pije, ki noče iti na bankete in v salone in ni še nikoli v kakem velikem hotelu prenočeval.

Čprav je bil Reith ob nastopu svoje nove službe izmenjal nekaj oseb v ministrstvu z drugimi in je vodjo cenzure podarjal mirala Usbornea poslal nazaj k

mornarici, je vendar skoraj vse ostalo pri starem v informacijskem ministrstvu. Kakor njemu, glavna mu je gov. predhodnik lord MacMillan je tudi sir John Reith doma iz Škotske kot sin globoko iz možganov nove izsledke, ki verne družine. In navzlic temu, da pričakujejo nekateri, da bo v informacijskem ministrstvu zavel nov veter, bo vendar angleška propaganda ostala na stari podlagi staroangleške solidnosti. In pravijo, da je tako najbolj prav.

Slepici v vojaški službi

Nobena tajna ni, da imajo slepci posebno razvit čut sluha. Kakor jih je nedoumljiva narava prikrajšala na očeh, tako jim vrača na ušesih — in tudi ostalih čutilih, tipu — da kljub temu dojemajo svet. Zato slepci po svoji naravi vse duševne zmožnosti bolj usmerjajo na sluh in se nanj najbolj zanesajo, ker jim pozornosti optični vtiski ne zavajajo na druge strani.

Italijanska vojska je ob tem dejstvu začela razmišljati, ali ne bi bilo mogoče tudi slepim dati v vojski kako zaposlitev in jih s tem rešiti občutka manjvrednosti.

Pobudo za ta razmišljanja in naslednje poskuse je dala italijanska zveza slepih. Italijanske vojnemu ministrstvu je izrazila željo, da bi tudi njeni člani radi sodelovali v obrambi domovine, zlasti pri prisluskovalnih aparatih v oddelkih za protiletalsko obrambo.

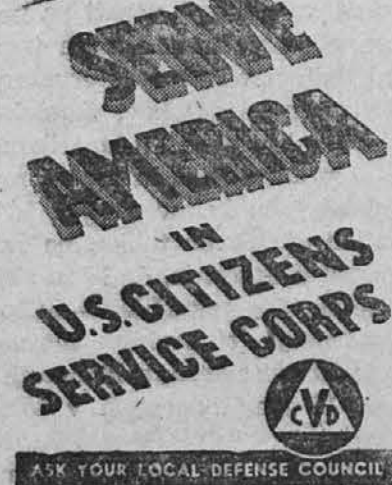
Začeli so se prvi poskusi, ki so slušne zmožnosti slepih pokazali v presenetljivi luči. Zlasti veliko slepih so preizkusili v mornarici, kjer so slepci imeli v rokah prisluskovalne aparate. Primerjali so tozadavne zmožnosti na normalnih, vojaško izobraženih osebah, in na slepih. Izkazalo se je, da imajo slepci nepričakovano velike zmožnosti za rokovanje s temi aparati in iskanje glasov, ki jih ujamajo, vse drugače kot pa

ljudje z normalnim vidom. Imajo veliko ostrejši čut in mnogo natančneje prepoznajo glasove kot pa ljudje, ki v aparate tudi gledajo.

Po teh poskusih so merodajni krogi začeli razmišljati, ali ne bi kazalo slepce, ki so se kot prostovoljci prijavili izobraziti za te posebne vojaške namene in jim tako pokazati, da so kljub svojemu naravnemu nedostatku koristni člani človeške družbe.

Seveda bo zarali težav, v katerih bi tak slepec v primeru vojne mogel zaiti, treba dobo službovanja nekoliko omejiti. V ostalem pa morajo slepci-prostovoljci glede telesnih, duševnih in moralnih zmožnosti izpolnjevati iste pogoje kot vsi, ki hočejo priti v vojaško službo.

Ni treba posebej poudarjati, da slepci sami, ki so se doslej, čeprav se je vsak na ta ali oni način skromno preživljal, pozdravljajo to možnost, ki se jim odpira. V taki službi se ne bi več čutili kot odvisne in za nadlego na svetu.

Enakopravnosti
Oglašajte v . . .

Vsem klientom, prijateljem in znancem želi vesele velikonočne praznike

DR. A. F. VICHICK

ZOBOZDRAVNIK

791 East 185th Street

IVanhoe 2414

Vesele velikonočne praznike želimo vsem

J. BERGER

6919 Superior Ave. — HE. 3659

852 East 185th St. — IV. 6250

Polna zaloga stenskega papirja — 1000 vzorcev, linolej, rugs, barva za zunaj in znotraj. — Kem-Tone barva.

Vesele velikonočne praznike želi vsem rajakom in

rojakinjam

DR. AUGUST A. URANKAR

ZOBOZDRAVNIK

Vesele velikonočne praznike želi vsem odjemalcem in prijateljem in se priporoča

FRANK KURE

16021 Waterloo Road

KEenmore 7192

Izvršujemo vsa dela, spadajoča kleparski stroki. Popravljamo vsakovrstne forneze. Se priporočamo. Cene zmerne.

DR. WILLIAM J. LAUSCHE

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

15619 Waterloo Road

KEenmore 4212

želi vsem svojim klientom in prijateljem vesele velikonočne praznike!

Vsem prijateljem, klientom in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

CARL G. OPASKAR, M. D.

Zdravnik

740 EAST 152nd STREET

DR. VINCENT OPASKAR

Zobozdravnik

6402 ST. CLAIR AVENUE — HEenerson 4114

FRANK V. OPASKAR

Odvetnik

HIPPODROME BUILDING

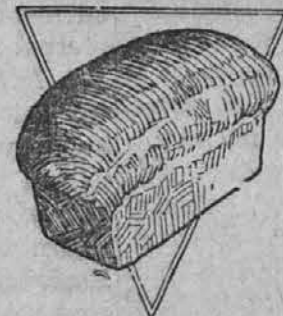
MAIN 3786

Res.: WASHINGTON 0989

FAJDIGA & KLANČAR

Slovenska pekarija v Slovenskem narodnem domu

6413 St. Clair Avenue

Za velikonočne praznike kupite vaše potice, kolače, pecivo in kruh v slovenski pekarni.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

EUCLID WINDOW SHADE CO.

15621 WATERLOO ROAD

KEenmore 4343

Polna zaloga Venetian Blinds, ki so okras vsaki hiši

J. C. MUCHITZ

Bonded Winery

1081 ADDISON ROAD — HENDERSON 0782

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

NEIGHBORHOOD CAFE

10902 Revere Avenue

Diamond 9685

E. 109th St., corner Reno and Revere Ave.

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem prijateljem in znancem!

Želim vsem vesele velikonočne praznike

JOSEPH PERME

15515 Waterloo Road

Slovenski krojač

Izdelujemo moške obleke po najnovejšemu kroju. Trpežno in fino obleko dobite po zelo zmernih cenah ter v popolno zadovoljstvo

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Mayflower Dairy

448 East 158th Street

IVanhoe 5191

Podjetje se toplo priporoča slovenskim trgovcem in odjemalcem v iskrenem voščilu velikonočnih praznikov

F. J. RACE SR. in SINOVI, lastniki

ALI BI BIL DOBER ROBINZON?

Neki psihiater je dejal, da bi moral biti človek omejen, če si ne bi znal pomagati na samotnem otoku. Drug učenjak mu je na to odgovoril, da se najbrž tudi ta psihiater ne bi preveč dobro obnesel na samotnem otoku. Ta malenkostni spor dveh učenjakov osvetljuje zelo dobro vprašanje robinzonstva. Človek se le s težavo prebije sam brez tuje pomoči, in ni potrebno, da bi bil omejen, če si ne ve v vsakem primeru pomagati. Jasno pa je, da si bo človek, ki ima dovolj iznajdljivosti in daru za prilagoditev kot Robinson bolj obnesel, kakor tisti, ki teh darov nima.

Leta 1709 je zbudil škotski mornar Aleksander Selkirk dosti pozornosti, ker je vzdržal več let na samotnem otoku v Tihem oceanu. Postal je prapodoba Robinsona Crusoeja, junaka slavne Defoejeve knjige. Aleksander se je leta 1704 udeležil tihotapskega potovanja po morju. Sprl se je s svojim kapitanom in ta ga je izpostavil na majhnem otoku, otočju Juana Fernandeza, dobro založenega z živili in raznim orodjem. Ko so ga štiri leta pozneje s tega otoka pobrali, je bil prav srečen, da je lahko zapustil svoje prisilno bivališče.

Otočje Juan Fernandez ima podtropsko oceansko podnebje in leži nasproti čilenske obale. Selkirku je rešilo življenje to, da je bil otok, kjer so ga izpostavili, dobrih sto let pred njegovim prihodom zavetistiše morskikh razbojnikov. Ti pošteni so pripeljali na otok koze, da so imeli ob vsaki priložnosti meso. Morski razbojniki so že davno izginili, toda koze so se močno razmnožile in so podivjale. Brez njih takrat Robinson ne bi bil mogel na otoku ostati.

To bo takoj razumljivo, če pomislimo, kako je s preživljanjem na neobljudenih otokih. Vsa naša rastlinska hrana sestoji iz rastlin, ki jih je človek v teku tisočletij plemenitil in so šele s tem postale uporabne. Kulturnih rastlin pa na samotnem otoku ni, in zaradi tega je bila vsaj v tem oziru Robinsonova miza prav slabo obložena. Od jagod in korenin živijo ljudje samo v pravljičah. Selkirk je moral pokazati dosti iznajdljivosti, potrpežljivosti in samopremagovanja, da je ostal živ.

Ali bi se ti, dragi bralec, dobro obnesel namestu njega?

Tu boš imel priložnost, da to sam odločiš in pokažeš. Ne moremo preizkusiti, koliko volje in odločnosti imaš, toda preizkusimo lahko vsaj tvojo iznajdljivost, s tem, da ti damo rešiti nekaj nalog. Po svojih pravilih ali nepravilnih odgovorih lahko potem sam sklepaš, kakšne uspehe bi lahko pričakoval v svojem robinzon življenju. Zal naš sotruden, ki je ta vprašanja sestavil tudi sam nima praktičnih izkušenj o življenju na samotnem otoku. Zato so naša vprašanja, kakor moramo priznati, samo plod domišljije, so pa sama vprašanja, da ne katera je bil postavljen tudi Robinson.

Torej, poslušaj zdaj! Nekega dne doživiš brodolom ob vzhodni obali Južne Amerike, nekje v bližini otočja Juana Fernandeza in voda te zažene brez vseh pripomočkov na obalo otoka. Ko si premagal običajno nezvestost in trenutke obupa, greš s trdnim sklepom, da hočeš živeti še dalje, na delo. Tu pa se ti zastavi prva vprašanja, ki gospodovalno zahtevajo rešitev.

Od živali najdeš na tem pet kvadratnih kilometrov velikem otoku samo klasične koze in ne-uzitno manjšo divjačino. Poleg tega imaš še zaklade morja — ribe — katerih lov pa tudi ni preveč lahek. Zverji ali celo strupenih kač se ti ni treba bati.

Podnebje na otoku je zdravo, deževna doba pa traja seveda šest mesecev.

Zato potrebuješ suho stanovanje.

V začetku, dragi Robinson, ti bo še zlasti hudo, ker nimaš ničesar drugega, kakor svojo zapustno uro, lahko poletno obleko, vsebino svoje denarnice in morda še enega ali dva roba. Potem pa pride, kakor boš videl iz naših vprašanj nekega dne velika sreča. Najprej vrže morje na tvoj otok čoln, ki se je očitno neke utrgal, ker je obložen z vrtnim orodjem, majhnim sedom, škropilnico in dolgo močno vrvjo. Drugič najdeš zaboj s koristnimi predmeti — z debelimi vrvmi in velikimi zvitki vrvice in še nekaj drugih reči. Po začetnih udarcih ti zdaj postaja usoda bolj naklonjena. Kako se bo robinzonada nazadnje končala, tega ne moremo odločiti mi. Vse je odvisno od tega, ali si boš znal pomagati iz mnogih težav. In zdaj ti želimo "dosti domišljije za teoretično reševanje robinzonade".

Tu zastavljamo 18 vprašanj, na katera je treba odgovoriti.

1. Ogenj spada k rečem, ki jih najbolj potrebuješ. Kako si ga napraviš s pripomočki, ki jih imaš že prvi dan pri roki?

2. Izdelal bi si rad kamenito sekuro, našel si močno ravno vejo in velik kamen. Kako boš ta kamen razklal?

3. V majhnem zalivu kar mrgoli rib. Napraviš si si leseno kopje in se dolgo vadil, preden si šel na lov. Čeprav pa imaš dobro roko, se ti ne posreči nobene ribe zadeti. Kaj je temu vzrok?

4. Tvoja ura se ti ustavila. Nekega dne najdeš na obali steklenico. Kako si napraviš iz steklenice uro, ki gre dalje časa?

5. Koledar si napraviš na ta način, da zarezuješ v dolg drog črte. Kako se obvaruješ, da veš ali nisi v bolezn kakšnega dne prespal ali izpuštil?

6. Imel si nepričakovano srečo. Pri viharju se približa obrežju velik zaboj, ki se zaradi udarca ob skalo zdrobi. Na obalo pa pade puška s strelivom, sekira in dve škatli konzerv. Naslednji val bo ta dragoceni plen spet odnesel v morje. Kaj boš najprej rešil?

7. Rad bi imel dobro, čisto sol. Kako si jo boš napravil?

8. Zelodec si si pokvaril. Morda si kaj strupenega pojedel. Kaj boš storil?

9. Pogosto odkrivaš sledove nog, ki te vznemirjajo. Ali ni morda kakšen tujec na otoku? Če greš po sledovih, seveda ugotoviš, da so tvoji lastni. Kaj pa napraviš, da boš takoj spoznal stopinje za svoje?

10. Zgradil si boš leseno kočico. Pri nas bi okna napravil proti jugu. Ali bi bilo tudi tu pravilno?

11. Tvoja kočica je pet metrov dolga in tri široka. Zanj potrebuješ debela, ki imajo primeren dolžino, ki so torej dolga dvajset ali pa šestnajst metrov. Kako določiš višino dreves, ne da bi ti bilo treba na vsako posebej plezati?

12. Ponoči je včasih zelo hladno. V koči te zebe in slabo spiš. Ognja pa v koči ne zakuriš, ker se bojiš, da ti ne bi zgorela. Kako si pomagaš?

13. Včasih plavaš v morje k neki skali in nekega dne pri plimi zagledaš na dnu morja zaboj. Zaboj leži le nekaj metrov globoko. Morda so v njem dragoceni predmeti. Pri potapljanju pa z obžalovanjem ugotoviš, da ima zaboj sicer dobre ročaje, pa je pretežak, da bi ga dvignil. Pod vodo ga seveda ne boš odprel. Kako si pomagaš?

14. Ranil si si žilo na roki. Močno krvaviš. Kako si pomagaš?

15. Rad bi si napravil zalogo suhega mesa in rib. Kako sušiš oboje?

16. Tvoja sekira je padla v morje. Vidiš do kakšnih deset metrov globoko. Tam v bližini pa je morski pes, ki bi te bil nekoč že skoraj požrl. Kako boš sekuro vzlčil morskemu psu spravil na kopno?

Lovenje s palicami in podobnimi predmeti ne pride v poštev.

17. Na ravnem griču sredi otoka si si napravil vrt. Nekega dne tam zalivaš rastline. Iznenada pa zagledaš kakšna dva kilometra daleč ladjo, ki plove mimo. Ljudje na njej bi te ne mogli slišati, če bi kričal, in tudi če bi mahal z robcem, bi te ne opazili. Tedaj pa se spomniš nečesa, kar ti obljuba več uspeha, da te bodo na ladji slišali. Samo z vrtnarskim orodjem, ki si ga prinesel s seboj, se ti posreči zelo okrepi klice na pomoč. Kaj storiš?

18. Vsak teden dvakrat leti ponoči pošto letalo v veliki višini nad otokom. Kako opozoriš posadko z daleč vidnimi znaki nase?

Pomorščaki Združenih narodov

Govorimo o medzavezniški kampanji — Britancev, Amerikancev, Francozov, ki sledijo Giraudu, in Francozov, ki sledijo De Gaulle-u; uspeti pa ne bi mogla brez možakega tucata drugih narodov — Norvežanov, Nizozemcev, Grkov, Jugoslovancev. Latinsko - Amerikancev — mož v službi, ki dobiva manj publicitete kakor drugi, ki pa riskirajo ravno toliko, ne da bi imeli zadoščenja, da bi se aktivno borili v povračilo, — in to so mornarji trgovskih mornaric Združenih narodov. Brez njih mi ne bi mogli zmagati v totalni vojni.

Fronta, na kateri ti pomorščaki delajo, ni nikoli pri miru; hujša je v nekaterih letnih časih bolj kot v drugih. Morda ne vedno tako huda, kakor v nekaterih mesecih lanskega leta, vedno pa zadosti huda. O podrobnostih se ne more poročati, ker sovražnik bi jih jako rad izvedel. Vendarle ob vseh lahkih, ki so bile potopljene, je velikansko število ladij, prevažajočih ogromne količine zalog, varno dospelo tja, kamor so bile namenjene. Nemški ujetniki, zajeti v Tunisi, so se začudili, ko so zagledali ogromne količine materiala za ameriško vojsko; pravili so, da jim je radio z doma povedal, da vse je bilo potopljeno.

Borba proti draginji

Nikak posameznik, nikak razred ljudstva noče seveda zastajati preveč nazaj v tej stvari med in cen; vsakdo hoče ohraniti svoj sorazmerni položaj, ako le more.

Poslanica predsednika pa, s katero je odrekel svoje odobrenje zakonskega načrta Bankhead Bill, izjavila je: "Čas je prišel, ko se vsi izmed nas — poljedelci, delavci, upravitelji in vlagatelji — moramo zavedati, da ne moremo izboljšati svoje življenske standarde, dokler vojna traja. Narobe, mi vsi mo-

ramo skriti svoje standarde življenja.

Ako to storimo, nikdo izmed nas ne bo prisiljen pogrešati dejanske potrebe življenja. Mi vsi moramo imeti vsega zadošči, ako ne skušamo dobiti preveč." In predsednik je dodal: "Mi šele sedaj začnemo čuti krute posledice totalne vojne. Možje, srečni s svojimi družinami, morajo zapustiti čedne in dobro plačane službe, da postanejo vojaki za \$600 na leto ob le skromnih dodatkih za žene in otroke, ki so od njih odvisni. Mi, ki ostajamo v civilnem življenju, da produciramo živež in zaloge za nje in neskrljiv minimum za same sebe, se ne smemo kregati med seboj v praznem prizadevanju, da bi izboljšali ali celo ohranili svoj položaj na račun drugih".

V močvirjih Tunisije in Nove Guineje bo to odmevalo kot nekaj pametnega. Morda bo odmevalo kot nekaj pametnega tudi pri jako mnogih ljudeh tukaj doma.

ČLOVEŠKO TELO IN ELEKTRIKA

Učenjaki že dalje časa preučujejo vprašanje, zakaj nekateri ljudje bolj privlačujejo nase strela kakor drugi. Nedavno se je v nekem kraju zgodilo, da je ena sama strela ubila sedem ljudi. Najzanimivejše pa je bilo, da je ostalo mnogo ljudi na istem kraju, kjer je treščilo, povsem nepoškodovano. Zato so jih pozneje skrbno preiskali in zdravniki upajo, da bodo zbrani podatki služili k pojasnitvi starega vprašanja. Že dolgo namreč opažajo, da nekateri posamezniki privlačujejo elektriko nase bolj kakor drugi. Znano je, da je telo nekaterih ljudi dober prevodnik elektrike, čeprav je človeško telo navadno slab prevodnik. Zdravniki sodijo, da je privlačnost telesa za elektriko v odvisnosti s telesno elektriko. Prejšnje čase so mislili, da ključ, ure in drugi kovinski predmeti privlačujejo strela, zdaj pa so baje ugotovili, da to ne drži.

Pijano kačo so ujeli

Japonski list "Niči niči" opisuje zanimivo zgodbo o veliki kači, ki je delala na otoku Hainanu veliko škodo. Kača je bila dolga sedem metrov. V neki vasi je noč za noč ubijala ovce. Kmetje so jo skušali na vse načine ujeti, pa ni šlo. Nazadnje so se obrnili na vojaško oblastvo, naj jih reši te nadloge. Vojaki so najprej pozvedeli, odkod prihaja kača k vaškim hlevom in so na pot postavili več veder močnega japonskega vina. Ko je kača prišla, jo je hitro privabil prijeten vinski vonj in je takoj pokusila vino iz prvega vedra. Vino ji je vse kako celo prišlo, ker je skoro vse popila. Vojaki, ki so kačo opazovali, so spoznali, da je pijana. Navalili so nanjo iz zasebe, jo zvezali z verigami in vrvmi in jo poslali v živalski vrt v Tokiu.

Prvo bombardiranje iz zraka je bilo pred 90 leti v Benetkah

Benetke so bile od l. 1814 pod avstrijsko oblastjo. L. 1848 pa je nastal v Benetkah upor in so Benečani razglasili svojo lastno republiko. Avstrijska vojska je mesto obkolila in ga začela oblegati. Benečani so se Avstrijcem upirali leto dni. Dne 22. junija l. 1849 so Avstrijci uporabili prvokrat v zgodovini zažigalne bombe. Na 200 majhnih balonov so privezali po 15 kilogramov zažigalne snovi. Te balone so privezali na prave velike balone in jih ob ugodnem vetru poslali nad Benetke. Nad mestom so zažigali snov in majhne balone s gorčico snovjo spustili nad Benetke. Nesreča pa je hotela, da je zapihal nasprotni veter in zanesel vse balone nad avstrijsko taborišče, kjer so povzročili veliko škodo.

SHOOT STRAIGHT
With Our Boys!
BUY WAR BONDS

FRANK "TINO" MODIĆ, JR.

GOSTILNA

DINE & DANCE

6025 St. Clair Avenue

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter dobrim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem. Imamo fino, moderno urejeno plesno dvorano, znano pod imenom TWILIGHT BALLROOM.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Zahvaljujemo se vam za vašo naklonjenost ter želimo, da bi še nadalje uživali vašo naklonjenost.

Imamo tisoče različnih stvari, pripravnih za darila. Krasne zavojčke Candy-ja, Kodaks, parfuma, itd. Zdravniške recepte izvršujemo natančno in točno.

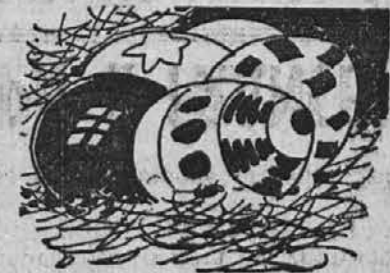
CASS DRUG

Vogal Cherokee Avenue in E. 185th St.

Telefon: KEnmore 2877

Vesele velikonočne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

HOME EQUIPMENT SALES COMPANY

FRANK C. PERME

710 East 152nd Street

Mulberry 4111

EXCELLENT FOOD — BEER — LIQUORS — WINES

KUNCIC PERROTTI CAFE

Serving Meals at all Times Including all Day Sunday

390 East 156th Street

Phone: KEnmore 9809

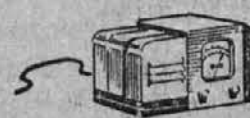
Our Rathskeller is available for Parties, Banquets, Weddings, etc.

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

Vesele velikonočne praznike in obilo piriuhov želimo vsem prijateljem in znancem!

B. J. RADIO SERVICE

HEnderson 3028

Prvovrstno delo na vseh radijih. Vse delo jamčemo. Prodajamo prvovrstne radije. — TUBES.

Se priporočam vsem, posebno pa društvom za "Sound System" za v dvorane, na prostem in za piknike

1363 East 45th Street

OBIŠČITE NAŠO GOSTILNO na 16901 Grovewood Avenue

Našim gostom bomo vedno postregli z dobrim svežim pivom, pristnim vinom in žganjem ter okusnim prigrizkom. — Odprto do 2:30 zjutraj.

Prav vesele velikonočne praznike želimo vsem!

JOSEPH & FRANCES KERN

ANTON IN ANČKA LUZAR

6723 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Pri nas dobite vse vrste dobro žganje, dobro pivo in vino in dober prigrizek. Ob priliki se oglašite pri nas. Želimo vesele velikonočne praznike vsem!